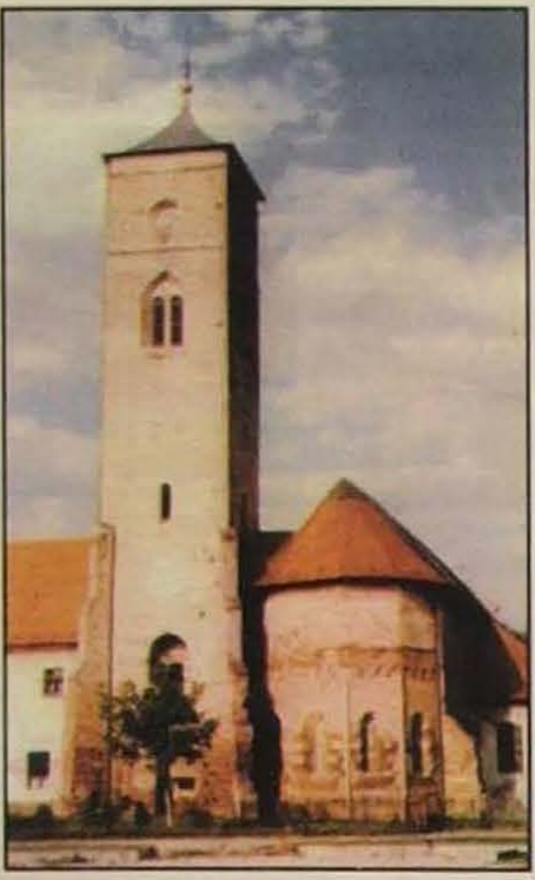

Katolički list

ZVONIK

GOD: X BR. 11 (97) Subotica, studeni (novembar) 2002. 40,00 din

NADA SLAVE

Ovih smo dana bili okrenuti prema "nebeskom Jeruzalemu". Misli i srca su nam bila ondje gdje su "preobraženi udovi Crkve, naša braća i sestre u slavi" - svi sveti. Srce nam je kućalo i za sve duše u čistilištu. Molili smo za njih: "Blagi Bože... primi našu pokojnu braću i sestre u slavu svoga Sina koji nas sve ujedinjuje u velikom otajstvu svoje ljubavi." A sada se polako okrećemo svršetku Crkvene godine. Slavit ćemo svetkovinu Krista Kralja svega stvorenoga. Slavit ćemo ga riječima knjige Otkrivenja: "Onomu koji sjedi na prijestolju i Jaganjcu blagoslov i čast, i slava i vlast u vijekove vijekova" (Otk 5,13). I Kralja svega stvorenoga molit ćemo: "Oslobodi sva stvorenja iz ropstva zla, da tebi jedinome služe i tebe bez kraja slave."

Slaviti Gospodina! To je smisao našega života ovdje na zemlji. To će nam biti radosna zadaća i ako dostignemo blaženu vječnost. Stoga već sada, u Predslovlju svake svete mise, svećenik poziva i potiče zajednicu: "S anđelima i arkandjelima, s prijestoljima i gospodstvima i sa svom nebeskom vojskom pjesmu tvoje slave pjevamo bez prestanka: 'Svet, svet, svet Gospodin Bog Sabaot. Puna su nebesa i zemlja Tvoje slave. Hosana u visini. Blagoslovljen koji dolazi u ime Gospodnje. Hosana u visini!'"

Liturgija posljednjih nedjelja kroz godinu predlaže nam za razmišljanje Božju riječ koja govori o Kristovom ponovnom dolasku (mudre i lude djevice; o talentima; posljednji sud). Poziva nas Božja riječ da, dok čvrsto hodimo ovom zemljom "čineći dobro", budemo zagledani u nebo "gdje Krist sjedi s desne Ocu" a koji će opet "doći u slavi suditi žive i mrtve" (Vjeronanje). Svaka Euharistija usmjerava nas na Kristov ponovni dolazak. Poslije najsvetijeg čina pretvorbe kruha i vina u Tijelo i Krv Kristovu, kličemo mu: "Tvoju smrt, Gospodine naviještamo, Tvoje uskrsnuće slavimo, Tvoj slavni dolazak iščekujemo."

Dok još ovaj broj "Zvonika" bude trajao, započet će i vrijeme Došašća. Ono nas posve ispunja duhom iščekivanja. Svake godine me u Došašću zahvati misao o trostrukom Kristovom dolasku, odnosno o trostrukom iščekivanju njegovog dolaska. Liturgijsko vrijeme Došašća podsjeća nas na onaj prvi Advent (došašće) kad su ljudi iščekivali Kristov prvi dolazak, kojega su proroci navijestili. Crkva nas uči da prepoznamo njegov dolazak u naše svagdane i da ga možemo sresti u njegovoj riječi, u zajedničkoj molitvi, u Euharistiji, u bratu čovjeku, u službenicima Crkve... I onda onaj treći Kristov dolazak u slavi,

na koncu vremena, o kojem sam već podrobnije govorio u gornjem dijelu teksta. Dok sam razmišljao kako da ostanem dosljedan sebi te i u ovom uvodniku govorim o nadi ali u smislu Kristovog ponovnog dolaska i Adventa kojemu idemo u susret, podsjetio sam se već poznate činjenice. Naime, Božja riječ koju čitamo na svršetku i na početku Crkvene godine ima istu tematiku: **iščekivanje**. Zapravo sav naš kršćanski život je jedno divno iščekivanje i susretanje s Kristom Gospodinom. I tako, sve do onog konačnog susreta u vječnosti. P. Duda ima originalne izraze. Pročitao sam i ovih dana jedan. On veli da čovjek mora biti "dočekljiv". Bog mu mora neprestano biti Željkovani i Očekivani. Uvijek "dobrodošao". On je, pak, Emanuel - blizi Bog, Bog koji nam neprestano dolazi u susret. Svaki Kristov dolazak moramo čekati budno - jer ne znamo ni dana ni časa; radino - da svim svojim talentima "zaradimo" puno, da u knjigu života upišemo što više dobrih, kreposnih djela i, konačno, Krista je najbolje čekati ljubeći, iskazujući konkretnu, djelotvornu ljubav svakom svom bližnjemu a napose Isusovoj najmanjoj braći, tj. onima koji na bilo koji način trpe ili su u potrebi. Bilo bi divno i puno lakše živjeti i sve to činiti kada bismo stalno bili svjesni svoje "buduće slave". Nada vječnoga života, "nada slave" trebala bi nas nositi na svojim krilima kroz bure i oluje ovoga života. Lijepo nas je u tom smislu hrabrio sv. Pavao: "Smatram, uistinu: sve patnje sadašnjega vremena nisu ništa prema budućoj slavi koja se ima očitovati u nama" (Rim 8,18). Krist nam je tu slavu zaslužio i darovao. On je nada naše slave. Ona je dostupna svima preko Crkve i po Crkvi. Apostol u poslanici Kološanima svjedoči kako se zdušno zauzimao da objavi svima, pa i poganima, "slavom bogato" otajstvo Krista. Krist "u vama", tj. među nama, u našoj sredini, jest "nada slave" (usp. Kol 1,27 sl.).

"Nada buduće slave", Kristove slave, koja je i nama obećana, koja i nas čeka, neka nas nosi ovih posljednjih nedjelja Crkvene godine i na početku Došašća da mognemo živjeti dostojno i radosno svoj kršćanski poziv i poslanje. Vjerujem da će Vam u tome i brojni tekstovi u ovom "Zvoniku" pomoći. "Nada buduće slave", ali i stoti broj, koji je pred nama, nas u Uredništvu, u brojnim poteškoćama uređivanja i izdavanja Lista, doista drži i nosi. U tom smislu preporučamo se čitateljima u molitve, "nadi slave" - sadašnje i buduće!

Uz srdačan pozdrav svima,

Vaš urednik

KRIST KRALJ VLADA

I šutnja i riječ mogu izricati isto: čovjeka čovjeku, čovjeka Bogu i Boga čovjeku. Ponekad mi se šutnja učini prikladnijom od svih riječi.

Nijemo promatram svijet i ljude pokušavajući shvatiti što se događa.

Dani su kraći, noć je duža, pa poželim da više svjetla padne u moje misli.

Pitam se varaju li me oči ili se dadoše prevariti toliki od onih koje promatram.

Uz ljude koji otvorena srca i spremne duše idu životom vidim i mnoštvo drugih i drugačijih, zavedenih nekim bezvrijednim i lažnim veličinama koje su zasjele na prijestolja njihovih srdaca.

Kamo odvedoše čovjeka njegovu blještava dostignuća, njegovi nepromišljeni koraci? Zašto jedni drugima ponavljaju obećanja prazne sreće i beskrajnog uživanja, lagodnog života i novog vremena?

Tada sklopljenih ruku molim za mlade: da među mnoštvom ponuda pronađu onu koja donosi pravi život, da pronađu snagu i prigle rado i teške, ali potrebne stvarnosti svoga života. Da ne budu kao djeca koja bi se željela nasiti samo slatkim kolačima nego i običnim hranjivim kruhom čija je kora tvrda ali zdrava.

Kao što noć zove zoru, tako i tamne sjene današnjih dana dozivaju Svjetlo. Nejasnoće naših misli i koraka poput pruženih ruku traže sigurno vodstvo Božje ruke. Svako iskreno traženje dovest će nas do Svjetla i Istine, do prijestolja na kojem Krist, žrtvovani Jaganjac, Prvi i Posljednji, kraljuje i privlači nas u svoje Kraljevstvo pravde, ljubavi i mira.

Kao i u dva tisućljeća dugoj povijesti nakon njegova uskrsnuća On vlada i sada, i u vijekove ...

s. Martina Koprivnjak

Piše: mr. Andrija Kopilović

10. 11. 2002. - 32. NEDJELJA KROZ GODINU

Mudr 6,12-16; 1 Sol 4,13-18; Mt 25,1-13

Život ne prestaje

Temelj vjere kršćana je Isusovo uskrsnuće. Iz toga temelja proizlazi vjera u život vječni koja je činom stvaranja utkana u čovjekovu narav. Nije to teorija već sigurnost kršćana. Krist je umro i uskrsnuo. Nakon njega i s njime uskrsnut će svi ljudi. Naša je smrt samo prijelaz i preobrazba: uskrsli Krist će ponovno doći i uzeti nas k sebi da bismo zauvijek živjeli s Ocem. Bog je mogao stvoriti i drugačiju ljudsku narav, ali pošto ju je stvorio sebi sličnom, obdario ju je besmrtnošću. Na više mjesta Sveto pismo tvrdi da Bog nije stvorio smrt. Ona je posljedica grijeha. Krist otkupitelj, otkupivši čovjeka vratio mu je prijašnje dostojanstvo. Smrt je, doduše ostala, ali ne kao svršetak nego kao prijelaz. Dapače, njegovo uskrsnuće je temelj naše nade da će i naše tijelo, po sebi prolazno, biti obdareno vječnim životom nakon uskrsnuća koje je slično onom preobraženju koje se dogodilo s Isusovim uskrsnulim tijelom. Tako će cijeli čovjek živjeti u potpunoj novini života. To je znak da kršćani ne samo što trebaju drugačije živjeti, nego osobito snažno moraju svjedočiti ovu temeljnu vjeru i ona se mora vidjeti i u našem umiranju i na našim sprovodnim slavljinama kao i u našem navješćivanju.

17. 11. 2002. - 33. NEDJELJA KROZ GODINU

Izr 31,10-13.19-20.30-31; 1 Sol 5,1-6; Mt 25,14-30

Gospodin dolazi kao "kraljivac"

Kako se crkvena godina približava svome kraju, tako Crkva želi govoriti o onom konačnom susretu ne samo čovjeka s Bogom u času smrti, nego čovječanstva s Bogom na posljednjem sudu. Taj dan posljednjega suda apostol Pavao naprosto naziva "Dan". Uistinu, taj dan će biti jedini pravi, jer ne poznaje zalaza i ne poznaje prolaza, jer je početak vječnoga, proslavljenoga čovjeka. Nažalost, za neke će to biti i početak vječne noći ukoliko je taj posljednji sud konačan, za one koji su promašili postaje vječna tama. Zato Pavao upozorava svoje vjernike da pripravnost na Kristov dolazak mora biti sastavnica naše dnevne duhovnosti. Stoga služimo Kristu služeći svojoj braći i sestrama da nas ne bi iznenadio taj dolazak. Tajna dakle uspjeha i sreće je upravo u tome. Vrlo je opasno živjeti u lažnoj sigurnosti i još lažnijem miru kada znamo da nas čeka ovaj susret koji će se dogoditi nenadano u našoj smrti i konačno u Kristovom drugom dolasku. Pavao nas podsjeća na svjetlo koje snagom vjere posjedujemo, jer smo sinovi svjetlosti i sinovi dana. Zato je i naše bdjenje ne u nespavanju nego u djelima ljubavi i trijeznosti života jer je život ozbiljan zadatak a ne tek puka avantura. Dakle, pođimo u susret Danu.

24. 12. 2002. - NEDJELJA KRISTA KRALJA

Ez 34,11-12.15-17; 1 Kor 15,20-26.28; Mt 25,31-46

Kraljevstvo Božje

Krist, prvina usnulih, predat će Kraljevstvo Ocu kad sve podloži sebi, pa i smrt. To će biti svršetak i punina sveopće Crkve. Ona će tada postati zauvijek kraljevstvo Božje. U kratkom odlomku poslanice Korinćanima Pavao sažima svu povijest spasenja. Naime, spasenje je oslobođenje i opravdanje od grijeha. Kako je već prije rečeno, smrt nije Božji plan već posljedica grijeha. Krist, pošto je spasio čovjeka od grijeha, vlastitom smrću opravdao je i našu smrt, ali ju nije uklonio iz naše životne putanje nego ju je ostavio kao vrata ulaska u Život. Kao što je po Adamu došla smrt, tako je po Kristu došao Život i to Život vječni. No naš put ide preko vrata smrti prema Kristovom drugom dolasku. Kristov drugi dolazak bit će konačna uspostava savršenoga Božjega kraljevstva u novom nebu i na novoj zemlji, kako to na drugom mjestu spominje Apostol. U toj punini konačne proslave Oca,

od svih stvorenja, kao posljednja, bit će pobijedena i smrt, i tada će nastati život u punini, proslava u punini i u tom Kraljevstvu Krist je Kralj jer je svojim činom otkupiteljskoga djela "zakraljevao" i svim ljudima otvorio pristup k Ocu. Gospodstvo Kristovog kraljevanja se sastoji u njegovoj otkupiteljskoj zasluži spasenja.

8. 12. 2002. - 2. NEDJELJA DOŠAŠĆA

Iz 40,1-5.9-11; 2 Pt 3,8-14; Mk 1,1-8

U susret novome svijetu

Gospodin i danas dolazi k nama i mi možemo uočiti znakove njegove nazočnosti među nama. No da bismo otkrili te znakove, moramo biti budni i iskrena srca tražiti Gospodina. Apostol Pavao u ovom odlomku poslanice Solunjanima vrlo zanimljivo ukazuje očinskom dobrotom na neke od tih znakova. Uočimo da je na prvom mjestu radost uvijek i stalno. Drugo, uočimo vrijednost trajne molitve, zatim duh zahvaljivanja kako prema Bogu tako i prema svakom čovjeku. Trilogija: radost - molitva - zahvala drži nas stalno u ozračju Božje blizine, ali istovremeno nam daje snagu da prepoznamo kako vlastitu tako i tuđe karizme. Dapače, daje nam milost i svjetlo prosudbi karizme. Na taj način nećemo biti puke lutilice nego ljudi svjetla. A naš duh, duša i tijelo bit će prosvijetljeni Duhom pa ćemo biti sačuvani za taj Kristov susret. Po onom što je Pavao u ovom odlomku nabrojio, mi sami bivamo znakom njegove prisutnosti među nama jer te i takve kvalitete o kojima govori Pavao čovjek ne može imati bez dara milosti. Sačuvati, pak, milost, odnosno dopustiti da je Bog sačuva u nama, jest ustvari naše poslanje i sam susret s Kristom.

1. 12. 2002. - 1. NEDJELJA DOŠAŠĆA

Iz 63,16b-17.19b; 64,2b-7; 1 Kor 1,3-9; Mk 13,33-37

Gospodin će doći

Započeli smo novu liturgijsku godinu. Prva nedjelja došašća otkriva nam puni smisao našega života i ukazuje nam na našu konačnu nadu. Ponajprije se spominjemo Kristova prošloga dolaska među nas ljude i tako se pripravljamo na ovogodišnji blagdan Božića. Svojim primjerom i svojom riječju usadio je u ljudska srca klicu mira i ljubavi. Idući za njegovim primjerom, očekujemo njegov konačni dolazak i uspostavu njegova kraljevstva mira i ljubavi među ljudima. Cijele ove liturgijske godine u velikom dijelu pročitati će se i protumačiti Markovo evanđelje. Mi u našim rubrikama nastavljamo razmatranja drugoga čitanja. To su redovito poslanice kako apostola Pavla tako i Katoličke poslanice. Današnji odlomak iz poslanice Korinćanima je početak te poslanice kojom Pavao pozdravlja mladu Crkvu u Korintu. Taj pozdrav je tako lijep da je postao i liturgijskim pozdravom. Apostol nakon pozdrava redovito zahvaljuje Bogu za milost vjere, za zajednicu koja je njemu povjerena ili kojoj on služi. Razlog te zahvale je ovog puta upravo dokazana vjera Korinćana koja je okrenuta iščekivanju Objavljenja Gospodina Isusa Krista. Apostol ih potiče da budu budni i da iščekuju utemeljenu nadu dolaska, jer je konačni cilj biti s Kristom - našim Gospodinom.

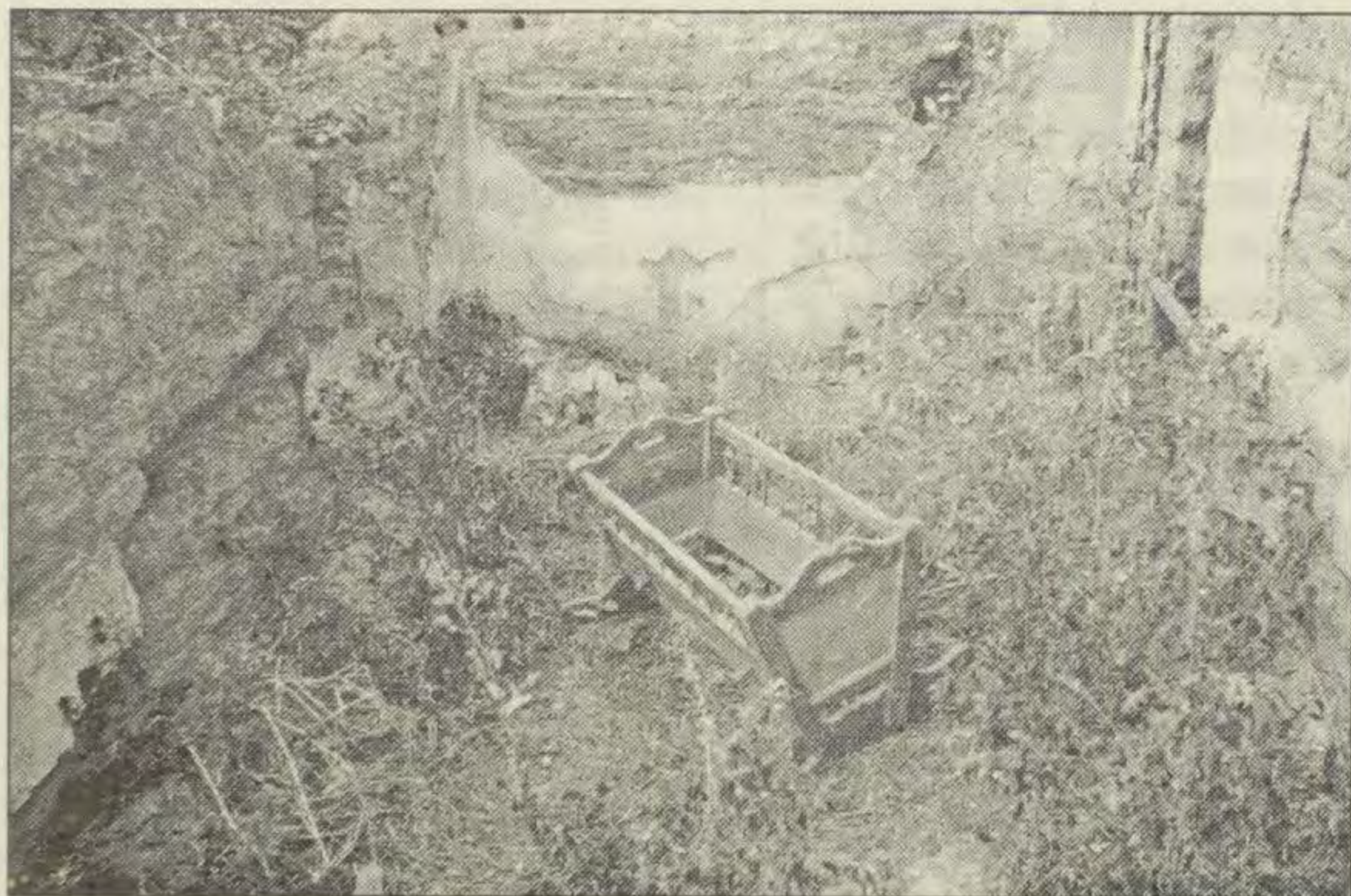
SRUŠEN SALAŠ I PRAZNA KOLIVKA

U Tavankutu, u okviru dodjele priznanja "Najselo" u prostorijama HKPD "Matija Gubec", **Ivan Ivković Ivandekić** je priredio prvu samostalnu izložbu fotografija. Bila je to prigoda da s njim progovorimo nekoliko riječi i upoznamo se detaljnije s njegovim radom.

ZVONIK: *Ivane, molim Te predstavi nam ovu svoju prvu samostalnu izložbu. Zašto baš ove fotografije i zašto takav raspored?*

□ **IVAN:** Na ovoj mojoj prvoj izložbi fotografija mogli ste vidit "Vrime prošlo, vrime sadašnje" što je ujedno bio i naziv moje izložbe. Ona je podijeljena na pet tema. Prva tema su SRUŠENI SALAŠI. To je tužna tema. Na tim fotografijama vidi se kako salaši nestaju i kako propadaju. To cigurno, kad i vide, najteže pada onima koji su kadgod živili na salašu, a sad vide kako taj njev kadgodašnji svit salaša nestaje. Baš zato se trudim da što više taki, makar ruševni salaša, fotografiram i tako na mojim fotografijama živi život prošli. Poznato je da su naši kadgodašnji salaši nastali od zemlje, od nabijanice, a sad se opet polagano pritvaraju u zemlju. To sam tjo kazat s naslovom "Vrime prošlo - vrime sadašnje". U ovom dilu izložbe najpotresnija je slika stare, prazne kolivke u srušenom salašu. Gospodin **Stipan Jaramazović** je kazo za tu sliku da pogađa čovika u srce! Ta slika je jasan i glasan divan našem narodu danas.

Drugi dio izložbe su pejzaži. To su pejzaži našeg kraja: đerma, križovi... Na tim pejzažima volim da se vidi naša nošnja da se jednog dana zna koji je narod tu živio. Onda su fotografije koje prikazuju rad. Tu imamo među ostalima sliku vršalice, stara kola kojima se kadgod radilo. Sad su napuštene, pokrivena zimi snigom na jednom napuštenom salašu - opet vrime prošlo, vrime sadašnje. Jedna slika prikaziva ručak na njivi. To je u prijašnjim vremenima bio čest prizor.

I onda fotografije o radu društva "Matija Gubec" s kojim sam odavno povezan. Tu su slike o narodnim običajima, fol-

kloru: kraljice, čuvanje Božjeg groba itd. Izložba završava fotografijama mladi u bunjevačkim narodnim nošnjama. Time sam tjo unet malo vedrine među one tmurne teme srušeni salaša, stari kola i prazne kolivke. Mladi su naša nada i naša budućnost. Nije još sve nestalo. Na mladima svit ostaje i opstaje.

ZVONIK: *Kako si se Ti zapravo počeo baviti ovakvim poslom?*

□ **IVAN:** Na izložbi ste vidili dio moji fotografija koji je nasto i nastaje u ciklusu pod nazivom "KLAPIM". Ja pojedine ideje tušta vri-mena nosim u sebi. Sve je počelo tako da sam više puti, da ne kažem često, klapio jednu divojku sa Čikerije. Divojka sa Čikerije u pendžeru gleda napolje u svit. Tako se u meni rodila ideja da ono što ja slikam nazovem "klapim". Kad se što-god klapi, to mož bit veselo i tužno, lipo i ružno, objašnjivo i neobjašnjivo. Tako ja slikam ono što klapim. Isto sam tako klapio divojku na bunaru napuštenog salaša kako pere noge ili divojku u sefiru kako sidi na njivi na košaru kuruza raspuštene kose. Tu je opet što-god prošlo i što-god sadašnje. Ja baš oču praviti take slike da pokažem svitu da je lipota vična vridnota. Lipa su bila kadgodašnja ruva, a lipa su i danas. Lipa je bila kosa u konđi, a lipa je i raspuštena... I srušeni salaši još odišu lipotom. Volio bi da ono što slikam ostavim kao neko pripoznatljivo blago budućim generacijama.

ZVONIK: *Na pozivnici piše da si ovu svoju prvu izložbu posvetio majki Mariji...*

□ **IVAN:** Ovu izložbu sam posvetio mojoj majki Mariji koja je svakako najzaslužnija za ovo što ja danas radim isto ko i ona divojka sa Čikerije koju sam klapio. Sićam se kad sam bio mali da mi je moja majka često divanila kako je kadgod bilo zdravo lipo a najlipče proštenje u Gornjem Tavankutu kod sv. Ane. Moja majka je bila prava bunjevačka nana. Mada je život nije milovo, uvik je lipo, smireno divanila, bez ljutnje i povišenog tona i učila me divanit ikavicom koja se sada, nažalost, sve manje čuje. E, kad bi sad majka mogla doć pa da se s didinim lipim vrancom (Faro smo ga zvali) provozamo po Gornjem Tavankutu, da odemo tamo di je bio didin vinograd, da vidi kako tog više nema, kako je sve nestalo...

ZVONIK: *Prva izložba, pa u Tavankutu. Nisi li ti iz Baj-moka?*

□ **IVAN:** Drago mi je što je moja prva izložba bila baš u Tavankutu, jer Tavankut je na neki način moj atelje. Tu ja radim. Tu, u Tavankutu, se u prvom redu rađaju moje ideje. Kad sidnem na moju biciglu, pa kad se provozam po Čikeriji i Tavankutu, onda ideje dolaze same od sebe. Naravno, volim ja otić i u svit - na Verušić, Hrvatski Majur, Bikovo... Ja sam poriklom salašar i tim se ponosim i zato volim ić na salaše.

ZVONIK: *Odakle Ti sredstva za rad? Imaš puno slika, a to sve košta. Puno Ti je djevojaka i momaka poziralo. Da li ih honoriraš?*

□ **IVAN:** Ja od ovog što radim imam malo koristi u novčanom smislu. To su me baš neki pitali: Ivane, ko stoji iza tebe? To što Ti radiš puno košta. Ja onda kažem: iza mene ne stoji niko, samo moji snovi i moja bicigla. Snove mi niko ne mož oduzet. Novci dođu i prođu, premda ne mož bez nji. Ja nemam tušta novaca a ni aparat mi nije baš neki, al mi je lipo. Kad ja sidnem na biciglu pa krenem... Eto, ko oće razumiće, ko neće, neće. Jednog dana možda oće. Nije sve u novcu. Ja nemam limuzinu a svudak se stvorim. To je sve zafaljujuć dobrim ljudima koji uvijek ima i koji mi uvijek izlaze u susret. Tako je i s momcima i djevojkama. Nisam još dao nikom ni dinara. A nije njima baš lako više sati provest u nošnji, pa onda stani vako, namisti se onako. Al izdrže i na kraju im bude drago. To je što god novo za nji i svi se na kraju ponose što su mi mogli "pozirat".

ZVONIK: *Planovi?!*

□ **IVAN:** Moje mogućnosti su skromne. Možda će ova izložba pomoć da ljudi više vridnuju moj rad. No, ja ću i dalje, koliko budem mogo, klapit i slikat. Sad planiram ić na Mirgeš, Čantavirski put, Verušić, Đurđin...

Želim iskoristiti ovu priliku i zafalit svima koji mi pomažu i koji me podržavaju, a najviše djevojkama i momcima koji pristaju da i slikam. I, na kraju, tio bi kazat: Tamo di rići pristaju, ostaju slike. Ja sam s divanom završio, idem slikat...

ZVONIK: *Ajd, idi. Sritno Ti bilo i Bog Te blagoslovio. Želim Ti još puno snova i izložbi.*

Razgovarao: *Andrija Anišić*

Zbor župe Isusova Uskrsnuća u Zagrebu

U organizaciji Hrvatske matice iseljenika na Tjednu hrvatskih manjina u Zagrebu od 23.-29. 09. nastupio je i zbor župe Isusova Uskrsnuća iz Subotice. Zbor je održao cjelovečernji koncert u crkvi sv. Katarine na Gornjem gradu. U prvom dijelu programa izvedene su a cappella skladbe: Gregorijanski koral, anonimni autori iz XV. stoljeća, te poznata zbirka Cithara octochorda. Uz pratnju orgulja otpjevane su skladbe: O. Batista la Falconara "O najsvetija dušo", te stavci iz Vidakovićevih misa "Simplex" i "Staroslavenske", zatim njegov motet "Zdravo o moj anđele". Na ovom koncertu **Gábor Kiss** je izveo Bachovu G-mol sonatu za solo violinu. Drugi dio koncerta je izveden uz pratnju komornog orkestra sačinjenog od studenata muzičkih akademija iz Budimpešte, Segedina, Novog Sada, Zagreba, te učenika i profesora Muzičke škole u Subotici. U njemu su izvedena djela Bacha - koral iz pasije po Mateju, Vivaldijev "Laudate Dominum", Vidakovićev "Magnificat" i "Zdravo Majko Djevice" te "Kolba regina coeli". Posebna točka bio je "Te Deum" M. A. Charpentiera i to sa stavcima: Prelude, Te Aeternum, Pleni sunt coeli, In Te Domine speravi. Kao dodatak koncertu izvedena je "Aleluja" G. F. Händela. Zborom i instrumentalistima ravnao je **Miroslav Stantić**. Publika je bila oduševljena programom i kvalitetom izvođenja što je bilo popraćeno i u zagrebačkom tisku.

Članovi zbora posjetili su i neke znamenosti u Zagrebu, lijepo su ih primile i sestre Naše Gospe gdje je **mons. Marko Forgić** održao sv. misu prije polaska u Mariju Bistricu. Pjevači su se priključili bačkim hodočasnicima i sudjelovali u programu u Mariji Bistrici.

OBLJETNICA POSVETE I PROŠTENJE U KATEDRALI

Subotička katedrala-bazilika sv. Terezije i ove je godine dva dana slavila. Najprije, 14. listopada obljetnicu svoje posvete, a sljedećeg dana proštenje.

Na svetkovinu posvete katedrale svečanu sv. misu služio je biskup **Ivan Péznes** u zajedništvu s tridesetak svećenika i redovnika. Prigodne propovijedi održali su kapelan **František Gašparovsky** hrvatski a đakon **Róbert Kozma** na mađarskom jeziku.

Na svetkovinu sv. Terezije Avilske, zaštitnice katedrale i grada Subotice, svečanu sv. misu, ali ovog puta pontifikalnu,

služio je također biskup Péntzes u nazočnosti subotičkih svećenika i redovnika te predstavnika lokalne samouprave Géze Kucsere i Bele Tonkovića.

Prigodnu propovijed održao je katedralni župnik **mons. Stjepan Beretić** i na hrvatskom i na mađarskom jeziku. Iz njegove propovijedi izdvajamo:

Za vrijeme kad je Subotica bila vojnički grad, od 1690. do 7. svibnja 1743. godine, u gradskom grbu se propinjao lav koji u lijevoj nozi drži štit sa slovom S, a u desnici mač. Subotica se 7. svibnja 1743. godine razvojačila, pa je postala trgovište. Tada je dobila i novi grb, u čijem se donjem dijelu propinjao lav, a u gornjem je bio lik svete Terezije, kako moli pred križem. Tako je karmelićanka iz Avile znak Subotice već 259 godina. Od 1779. godine, kad je naš grad postao slobodnim kraljevskim gradom, do danas, u gornjem dijelu grba vidimo i presvetu Bogorodicu kako nam pruža svoga Sina. Draga nam je sveta Terezija. U nedjelju će imenjakinja ove bazilike - stolna crkva u Požegi dobiti moćnik svete Terezije, koji će biskup iz Avile osobno predati biskupu Antunu. Naša stolna bazilika ima stari, srebrni moćnik i jedan moderni, koji je dar grada Avile.

Svake godine o našem proštenju čujemo po koju riječ o mudroj ženi s kraja srednjega vijeka... Sveta Terezija nam je i zaštitnica i prijateljica. Poslušajmo stoga nekoliko njezinih savjeta.

"Kad god se nađeš u velikom društvu, pripazi da uvijek sasvim malo govoriš." Pokušajmo u društvu manje govoriti, da duh svete Terezije zaživi i u nama. Evo još jedne: "Ni o kome ne govori ništa ružno!" Ako o ljudima ne govorimo ništa ružno, nećemo izdržati da bar nešto lijepo ne kažemo. "U svemu što je stvoreno uoči Božju mudrost!" Zaista, i zvjezdano nebo je lijepo, i huka morskih valova, i cvijet i životinja, i djeca i starci, sva su stvorenja zajedno srcem i mudrošću Božjom ispisana knjiga. Sveta je Terezija učiteljica duhovnog života, a o molitvi veli: "Nikada ne propuštaj svoje molitve, pa čak ni onda kad si tužan ili kad si nemiran"! Eto! A mi baš tada ne molimo. Terezijin je savjet tako ljudski: kad si tužan i nemiran zazovi onoga koji te je satao u krilu majčinu. Kad ti je teško zazovi onoga kojemu tvoje misli nisu skrite. "Ne zaboravi! Imaš samo jednu dušu i samo ćeš jednom umrijeti"! Pomogla nam danas naša zaštitnica, da u društvu manje govorimo o sebi. Oduševila nas, da nikada ni o kome ništa ružno ne kažemo! Neka nas oduševi za ljepotu Božjih stvorenja. Naučila nas žarko moliti svoje dnevne molitve, ali i onda kad smo tužni i kad smo nemirni. Neka i našu dušu rani strijela Božje ljubavi, da se među nama nastani i uvijek ostane snošljivost, suradnja, opraštanje. Govorimo različitim jezicima i naravi su nam različite. Samo jedan jezik razumijemo: jezik bratske i sestrinske ljubavi. Povukla nas ljubav svete Terezije, da svojoj duši posvetimo dio pozornosti kojom skrbimo o tijelu i tjelesnom zdravlju. Amen.

Na ovim slavljinama pjevali su združeni katedralni zborovi "Albe Vidaković" i "Sv. Terezija" pod ravnanjem **mons. Józsefa Miocsa** i s. **Mirjam Pandžić** a sudjelovao je i lijepi broj vjernika. /Zv/

TRIBINA U SOMBORU

Želje za treće tisućljeće

Nakon ljetne stanke, ova jesen donijela je nova okupljanja vjernika u Somboru. U nedjelju 20. listopada 2002. godine održana je tribina za odrasle u župi sv. Križa na temu "Papine želje za treće tisućljeće". Predavač je bio o. **Mato Miloš**,

redovnik karmelićanskog samostana u Somboru.

Predavač se trudio da nam što jasnije prenese zamisli iz Papinog dokumenta o ulasku u treće tisućljeće iako je, kako je i sam nagovijestio, za to potrebno više vremena. Osnovna smjernica za naš put vjere i istine je da "pročistimo pamćenje" od zloće iz prošlosti te da s Kristom u srcu budemo istinski svjedoci vjere. Posebice se ističe vrijednost mučeništva za vjeru, hodočašća te redoviti odlazak na nedjeljnu misu. Papina najveća želja je da se cijeli svijet zauzme za mladež i njen duhovni odgoj. Kršćanske obitelji su ŠKOLE SVETOSTI te u njih valja vratiti molitvu - molitvu roditelja s djecom, molitvu obitelji. "Vratimo nedjelji njeno dostojanstvo", reče naš predavač "Budite na crti Kristovoj". Slušatelji su se s iznimnim zanimanjem uključili u posljednji dio predavanja o ekumenskoj dimenziji naše vjere.

Dao Bog da se na sljedećoj tribini okupimo u još većem broju.

Ivana Medved

ZAVRŠETAK LISTOPADSKE POBOŽNOSTI U ZNAKU OTAJSTAVA SVJETLA

U subotičkoj župi sv. Roka završetak listopadske pobožnosti protekao je u znaku novih otajstava Krunice. Naime, župnik **Andrija Anišić** je obavijestio vjernike da je papa Ivan Pavao II. obilježio početak 25. obljetnice svog papinskog služenja novim apostolskim pismom o Krunici te dosadašnjim otajstvima Krunice dodao nova otajstva, otajstva svjetla. Ujedno ih je obavijestio da je Papa period do listopada 2003. godine proglasio Godinom krunice.

Župnik je kroz pet dana tumačio okupljenim vjernicima u prigodnoj propovijedi nova otajstva, a potom su kroz tri posljednja dana ove pobožnosti djeca i mladi predmolili nova otajstva. Posljednjeg dana listopada župnik je svima prisutnima podijelio tekst novih otajstava s odgovarajućom ilustracijom te najavio da će taj župni ured tiskati sličice koje će prikazivati određeno otajstvo s odgovarajućim tekstom. On je također za vrijeme mise pročitao dio novog Papinog apostolskog pisma o Krunici te potaknuo vjernike da i dalje mole krunicu, osobito zajedno u obitelji što je Papina izričita želja.

Inače zajednička nakana sudionika listopadske pobožnosti u ovoj župi bila je ona koju je preporučio Sv. Otac, tj. za mir u svijetu i za obitelji. Gospin oltar prigodno je ukrašen slikama i tekstom novih otajstava a ispred glavnog oltara bila je Papina i Gospina slika s natpisom "Totus tuus". /A/

Dan zahvalnosti u Sonti

Ovogodišnji Dan zahvalnosti u crkvi sv. Lovre u Sonti proslavljen je u nedjelju 20. listopada 2002. Svake je godine bio svečano obilježen ovaj dan, a ovogodišnjoj zahvalnosti po prvi su se pridružili članovi KPZH "Šokadija" u živopisnoj šokačkoj narodnoj nošnji u kojoj su ušli u procesiji u crkvu. Oni su prinijeli prigodne prikazne darove na oltar (Bibliju, kruh i vino, zemlju i razne plodove zemlje...).

Župnik **Željko Augustinov** je održao lijepu propovijed a mnogima će ostati u sjećanju i pjesma koju je napisala anonimna Sončanka pod nazivom "Nedilja je". Zajednička

fotografija i još mnogo vrlo lijepih fotografija **Ivana Andrašića** prikazuju svo bogatstvo koje čuvaju Sončani.

Ivan Andrašić

Obnova sončanskih križeva

U Sonti se ove godine vrši zamjena dotrajalih drvenih križeva. Umjesto njih, stavljaju se novi, izrađeni od armiranog betona. Radove izvodi majstor **Dinko Zlatar - Popa**, a financira ih crkvena općina Sonta.

(Sončanski obnovljen križ je na 2. strani u boji, op. ur.)

Ivan Andrašić

Misa zahvalnica u Sv. Miletiću

Iz bakinih se škrinja opet vadilo staro "ruvo" koje se iznosi za posebne svečanosti, a takva je sigurno misa zahvalnica za plodove zemlje koju su vjernici proslavili 27. listopada u crkvi u Svetozar Miletiću.

"Bilili" su se šlingeraji i šuškala je svila. Kotarice s plodovima zemlje prinošene su u procesiji na oltar. U toj povorci bila je i ovogodišnja bandašica **Marija Tošaki**. Djeca su izvela kraći program na hrvatskom i mađarskom jeziku. Misu je predvodio župnik **Antal Egedi** u crkvi punoj vjernika.

Lucia Tošaki

U SOMBORU - DAN STARIH I BOLESNIH

"Lažno voli Boga onaj koji ne ljubi svog bližnjeg"

U župi sv. Križa u Somboru, u nedjelju 27. listopada ove godine, obilježen je DAN STARIH I BOLESNIH - dan koji podsjeća sve vjernike na Isusovu zapovijed "ljubi svog bližnjeg".

Prije sv. mise mnogi vjernici su pristupili sakramentu sv. ispovijedi. Puno djece i roditelja zajedno sa starima i bolesnima je uz župnika **Lazara Novakovića** molilo za zdravlje, za strpljivost u bolesti, za ustrajnost u liječenju, za nježnu riječ i blag pogled za stare i bolesne. Naše bake i djedovi i naši roditelji odazvali su se u velikom broju pozivu da svi skupa zahvalimo dragom Bogu za svaki novi dan. Nakon propovijedi u kojoj nas je župnik podsjetio što podrazumijeva iskrena ljubav prema Bogu, u naša srca urezala se misao: "Tko voli

Isusa, voli svakog čovjeka. Lažno voli Boga onaj koji ne ljubi svog bližnjeg."

Potom su svi župljani, stari i bolesni, ali i svi oni koji su to željeli, pristupili sakramentu bolesničkog pomazanja. Nakon sv. mise pripremljena je zakuska za sve stare i bolesne u župnom domu.

Ponekad mislimo da je uređivanje bolesnikove sobe, kuhanje i pranje te kupovina darova sve što možemo učiniti za stare i bolesne. Zaboravljamo važnost posjeta, pa makar on bio i kratak, zaboravljamo starima reći da ih volimo i da cijesimo ono što su učinili za nas. Ponekad je dovoljno da naše stare i bolesne prihvatimo za ruku i pustimo srce da govori.

U svakom je čovjeku Isus - naš prijatelj.

Ivana Medved

Selenčani hodočastili u Bački Monoštor

U povodu 85. obljetnice ukazanja Bl. Dj. Marije u Fatimi, na poticaj župnika **mons. Mihovila Zolareka**, manja skupina vjernika i mladih župe Presv. Trojsta u Selenči hodočastila je 13. listopada 2002. - na dan posljednjeg njezinog ukazanja - u Bački Monoštor. Tamo se još od 1944. godine štuje Blažena Djevica Marija pod imenom "Fatimska Gospa" i to kao zavjetni dan te župe.

Monoštorski župnik **Ivan Sabatkai** uputio je dobrodošlicu hodočasniciima iz Selenče. Hodočasnici su zatim imali sv. misu na slovačkom jeziku koju je predvodio župnik **mons. Mihovil Zolarek**, (koji je od 1962. do 1969. godine bio župnik u Bačkom Monoštoru). Njemu se pridružio u slavljenju sv. mise domaći sin **mons. Marko Forgić**, (on je u ono vrijeme otišao u sjemenište a sada je duhovnik u biskupijskom sjemeništu Paulinum). Pod sv. misom smo pjevali odgovarajuće misne pjesme na slovačkom jeziku, a mladi su zapjevali uz pratnju gitara, predvođeni katehisticom **Kristinom Ralbovski** i nekoliko ritmičkih duhovnih pjesama, što su drugi hodočasnici koji su dolazili na svečanu zavjetnu sv. misu pažljivo poslušali i sa zadovoljstvom pohvalili. Na toj sv. misi je posluživao i **Dominik Ralbovski**, bogoslov iz Selenče.

Poslije sv. mise **mons. Marko Forgić** pozvao je goste da posjete njegovu rodnu kuću gdje ih je njegova majka s radošću počastila slatkim kolačima.

Svečanu zavjetnu misu je predvodio **o. Josip Koščak**, salezijanac iz Belog Manastira, uz koncelebraciju četiri svećenika. Crkva je bila puna hodočasnika. Zidovi crkve su bili okićeni veoma lijepim, rukom otkanim, ponjavama i čilimima. Pod misom su pjevali svi prisutni. Poslije svečane zavjetne sv. mise predvoditelj je obnovio posvetu i zavjet župe

Monoštorci i Selenčani zajedno

pred veoma lijepim kipom Fatimske Gospe. Ovaj kip je dobio posredovanjem i zauzimanjem domaćeg sina, sada već pokojnog **dr. Ladislava (Marina) Markovića**, karmelićanina iz Sombora.

Mnogo je male i školske djece bilo obučeno u lijepu šokačku monoštorsku narodnju nošnju, a više njih je kratkim recitacijama pozdravilo "našu Fatimsku Gospu".

Marina i Sabina

ŽUPNA TRIBINA U SV. JURJU

Župna tribina u mjesecu studenom s temom "I ovako se može živjeti evanđelje" bila je zapravo susret duhovnosti Neokatekumenskog puta i Djela Marijina. Na susretu su bili prisutni članovi Puta iz Đurđina sa svojim župnikom i članovi Djela Marijina, kao i drugi vjernici koji ne pripadaju ni jednoj od ovih zajednica. Članovi ovih laičkih duhovnih pokreta su predstavili nastanak pokreta i konkretno življenje u toj duhovnosti. Tako su se članovi ovih dvaju pokreta bolje upoznali, a i svi prisutni su mogli čuti što njima osobno znači i koliko im pomaže u životu takav oblik duhovnosti. Na kraju zajedničko nam je svima: povjerovati da nas Bog beskrajno ljubi i tako ljubiti bližnje!

B. R.

Župniku za imendan

Vjernici župe sv. Marije u Subotici proslavili su 4. studenog župnikov imendan na vrlo svečan način. Župnik **Károly Szungyi** toga je dana slavio sv. misu za svog pokojnog oca koji je bio njegov imenjaka. Ova je misa okupila mnogobrojne vjernike koji su željeli čestitati imendan svom župniku i izraziti mu zahvalnost za svu brigu i ljubav koju iskazuje svojim župljanima.

Na kraju sv. mise priređen je i kraći program te je uz čestitke bilo i darova. Ovoj svečanosti prisustvovala je i župnikova majka kojoj je sin svćenik predao najljepši buket cvijeća. Slavlje je završilo pjesmom, posvećenoj Majci Božjoj, kojoj je i crkva posvećena.

Jelena Bošnjak

Europski orguljaš u katedrali

U mjesecu rujnu, listopadu i studenom Odjeljenje za kulturu Ambasade SR Njemačke, Goethe Institut Inter Naciones iz Beograda organizirao je tjedne njemačke kulture u SR Jugoslaviji iz oblasti filma, znanosti i umjetnosti. Ovaj festival svojim sadržajem je nastojao predstaviti široki spektar kulture u SR Njemačkoj, svoj bogati, dinamičan i kreativan život. Od cjelokupnog programa u Subotici je izveden solistički

orguljski koncert maestra **Martina Stephana**, orguljaša u Bachovoj crkvi sv. Jurja u Eisenachu. Ovaj vrsni umjetnik dobitnik je mnogobrojnih nagrada i priznanja, gostovao je širom Europe i SAD-a, predavao je na više glazbenih akademija za orgulje, što mu je omogućilo internacionalnu reputaciju. To je potvrdio 16. listopada na orguljama subotičke katedralne crkve. Program koncerta bio je veoma

interesantan za publiku i sastojao se od djela njemačkih umjetnika: D. Buxtehudea, J. S. Bacha, F. Mendelsoana. L. Boellmanna.

Po dolasku u Suboticu orguljaš je posjetio Paulinum, zadržao se u kratkom razgovoru s rektorom Miočom i pogledao naše nove orgulje u kapelici. Za vrijeme koncerta prema želji umjetnika asistirao mu je i pomagao učenik IV. razreda **Dragan Muharem**.

Maestro je ovim koncertom pokazao svoju virtuoznost i veliko znanje. Subotička publika rijetko je imala prilike slušati ovako izvanrednog majstora i nakon koncerta nije mogla sakriti oduševljenje.

Dragan Muharem

PRIZNANJE LJUDIMA RAVNICE U ROVINJU

Štovano uredništvo "ZVONIKA",
vjerujem da će mnoge čitatelje Zvonika razveseliti vijest
koju vam upravo šaljem.

Tjedan dana prije Male Gospe u župnim obavijestima u crkvi Sv. Eufemije, u Rovinju, najavljeno je svečano uručenje biskupijskog priznanja vjericima laicima koju su to priznanje zaslužili tijekom dugogodišnjeg angažiranog rada u župi. I zamislite našeg veselja kad smo čuli da će to biti bračni par **Veronika i Lazar Kovačević**. Tu dragu obitelj nakon puno godina njihovog odlaska iz Subotice, rodnog grada gospodina Lazara, opet smo sreli u Rovinju. Premda su se posve suživili s novom okolinom, u njihovim se očima moglo jasno razaznati duboko veselje što se njihovom slavlju pridružio netko iz ravnice, iz mora lelujave zelene, pa zlatno žute pšenice, da uz one domaće ljude plavog Jadrana podijele radost i biskupijski blagoslov mjesnog biskupa **Ivana Milovana**. Rovinjski župnik, velečasni **Milan Zgrablić**, cijeloj zajednici je nakon svete mise kratko iznio životopise slavljenika u kojima se zrcale glavni razlozi tako prestižnog priznanja, a zatim im je biskup Milovan uručio vrlo lijepo dizajnirano kaligrafski pisano uramljeno priznanje. U Župnom listiću župe Sv. Eufemije, Rovinj, ovako su navedeni životopisi slavljenika.

Lazar Kovačević, rođen 4. travnja 1934. u Subotici, od oca Hoge i majke Roze. Po zanimanju je ekonomista. Od trećeg razreda osnovne škole ministriira, a s 15 godina postaje članom pjevačkog zbora u župi sv. Jurja u Subotici. Bio je član Pastoralnog župnog vijeća, pomoćni orguljaš - kantor. U prometnoj nesreći 1970. god. smrtno su mu stradali žena i sin, a on je teško ozlijeđen. Na Uskrs 1972. sklopio je brak s Veronikom, s kojom ima sina Bernarda. U listopadu 1983. god. dolazi u Rovinj, a 1985. god. uključuje se u crkveni zbor sv. Eufemije. Bio je član Ekonomskog vijeća, već je niz godina član Župnog pastoralnog vijeća, član je Biskupijskog pastoralnog vijeća, član je komisije za socijalnu skrb grada Rovinja. Aktivno je sudjelovao u osnivanju Udruge sv. Vinka Paulskog - Konferencije sv. Eufemije, Rovinj, te Hrvatskog katoličkog bratstva sv. Eufemije, čiji je član.

Veronika Kovačević, rođ. 1. travnja 1937. godine u Žarkovcima, u Srijemu, od oca Bele i majke Katarine. God. 1962. diplomirala je na Tehnološkom fakultetu u Beogradu.

Postaje članom Franjevačkog trećeg reda 1967. godine. Kad je pomislila da će ostati sama, upoznaje Lazara i s njim dijeli život. Na preporuku župnika posjećuje starije osobe u Staračkom domu. Od 1994. član je Udruge sv. Vinka Paulskog kao dopredsjednica. Ravnateljica je Apostolata molitve i u dva navrata član Župnog pastoralnog vijeća.

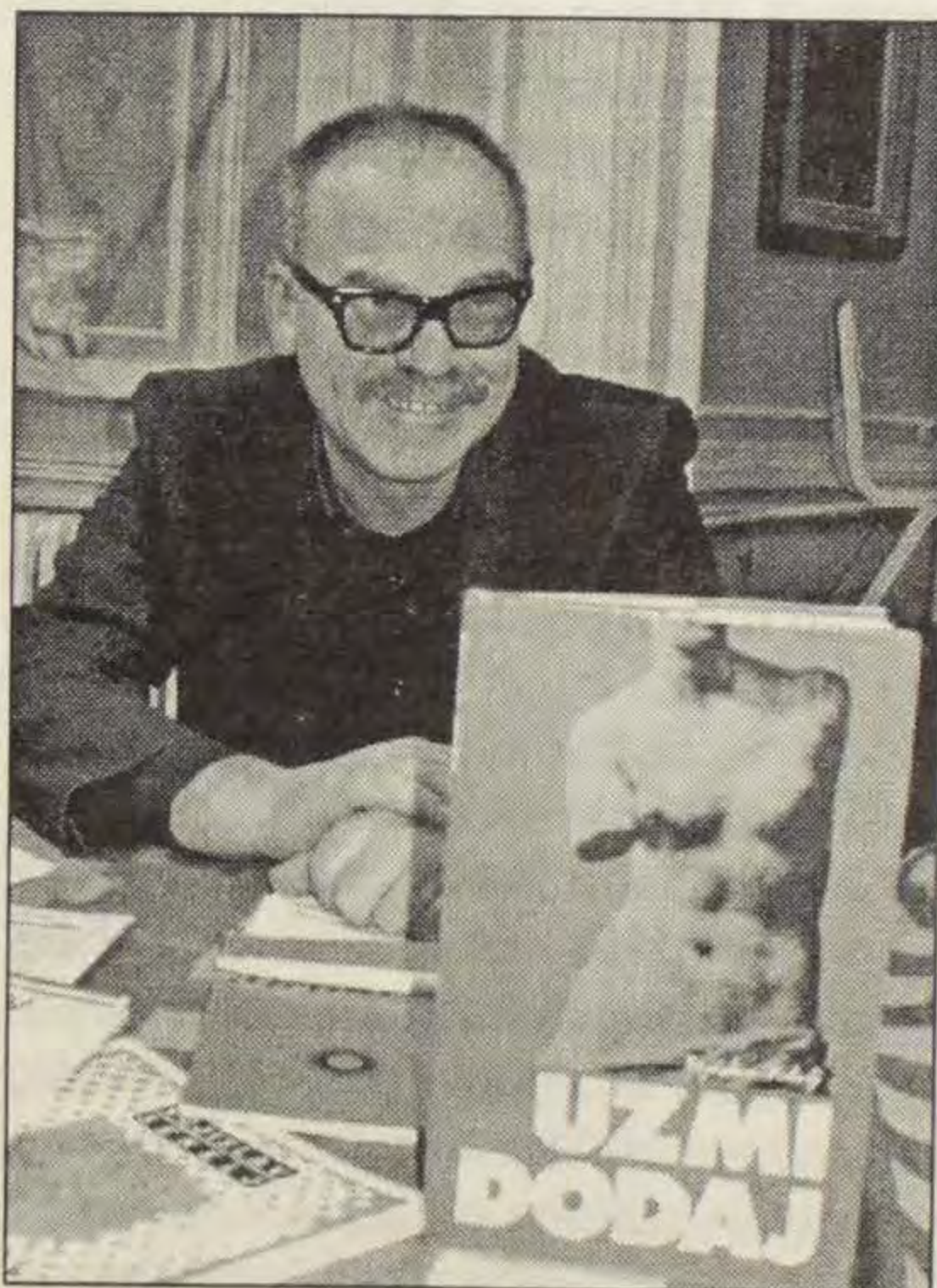
Život nije štedio te hrabre i postojane vjernike. Samo primjera radi navedimo da je studentica Veronika odbila dalje primati i vratila stipendiju kad je vidjela da bi trebala raditi na proizvodnji eksploziva u vojne svrhe. U našim razgovorima, Lazo je često govorio da u životu uvijek ima poteškoća, pa ih on i danas ima čak i u apostolatu kojem se posvetio, ali njih treba prihvatiti kao svoj križ, kušnju na koju nas Bog stavlja. Doista to za njega nije tek puko fraziranje, nego je tako prebrodio i onu svoju u životopisu spomenutu automobilsku nesreću.

Na kraju, čestitamo obitelji Kovačević, rođenim i odgojenim u brazdama ravnice Bačke i pitomih brežuljka Srijema, što ne zaboravljaju svoj stari kraj, a u "novom" kraju pak s puno ljubavi tako uspješno siju riječima i djelima dobrotu u Gospodinu.

Dr. Luka Štilinović, Zagreb

U ORGANIZACIJI HRVATSKE ČITAONICE PREDSTAVLJENA KNJIGA

"Uzmi - dodaj" Vojislava Sekelja

Književnici o književnom djelu u novoj formi - mogla bi biti skraćena forma izvješća o predstavljanju romana **Vojislava Sekelja** "Uzmi - dodaj" koje je održano u čitaonici Gradske biblioteke 18. listopada. O zanimljivoj formi ne i lako čitljivog romana govorili su, ponajprije u ime nakladnika Hrvatskog kulturnog centra "Bunjevačko kolo" i Organizacijskog odbora "Dužijanca" **Lazo Vojnić Hajduk** te književnici **Boško Krstić**, **Matija Molcer**, **Lazar Merković** i **Milovan Miković**. Nastup Voje Sekelja je i ovoga puta bio zanimljiv, osebujan, poticajan za uzimanje njegova djela u ruke.

K. Č.

U PRIPREMI
MOLITVENIK "SLAVA BOŽJA"
(drugo - izmijenjeno i prošireno izdanje)
u pretplati 350 dinara

Hodočašće radosnoj Gospi u Bač 2002.

Kao i svake godine, čitava biskupija je zajedno sa svojim svećenicima i vjernicima hodočastila Radosnoj Gospi u Bač. Sadašnja bačka franjevačka crkva je jedina srednjovjekovna crkva iz predturskog doba u subotičkoj biskupiji. Turci su je čak pretvorili i u džamiju. Međutim, to fratrima Bosne Srebrene nije smetalo da godine 1688. ponovno vrata staro zdanje crkve. S njima dolazi i narod Hrvata koji sebe nazivaju Šokci iz okolice Tuzle. Sa sobom su donijeli kao uspomenu na stari kraj i svetište Gospe Gradovrške, sliku "Radosne Gospe" koja je naslikana 1684. godine da bi je 1685. okrunio **fra Jure Bačvanin**. Nažalost, Bač je danas pomalo usamljena župa zbog vrlo malog broja katolika koji je još ostao na tim prostorima. Stoga im je i potrebna naša podrška i naše zajedništvo i poruka da nisu ostavljeni. Toga predvečerja 6. listopada 2002. bili smo jedno srce i jedna duša jer smo složno svi slavili svetu misu i radosno pjevali divne pjesme slaveći Boga i nebesku Majku zahvalivši što smo dobili milost da budemo skupa.

Poslijepodnevni program započeo je u 17 sati pokorničkim bogoslužjem koje je predvodio žednički župnik **vlč. Željko**. Za to vrijeme strpljivo su ispovijedali **vlč. Josip Kujundžić**, **mons. Stjepan Beretić** a **mons. Zolarek** ispovijedao je pod čitavom svetom misom.

Ove godine Bačvane a i sve hodočasnike obradovao je i novi mladomisnik **fra Ivan Horvat**, rodom iz Iloka ali, od ove godine i redovni stanovnik subotičkog franjevačkog samostana, prigodnom propovijedi i misnom žrtvom. U svojoj propovijedi je istaknuo važnost štovanja Radosne Gospe kao i njezinog zagovora. Čitavo ovo bogoslužje uljepšavao je Katedralni zbor "Albe Vidaković" pod ravnanjem strpljive sestre **Mirjam Pandžić**.

Na kraju nas je ljubazni domaćin pozdravio i zahvalio što smo došli i pozvao sve nazočne za obiteljski stol. Sve to produbilo je ovaj predivni susret jer smo se mogli družiti i s drugim hodočasnici ali i župljanima drevnog nam Bača. Zahvalni smo **fra Josipu** što nas uvijek tako lijepo primi jer smo se zaista osjećali kao kod svoje kuće.

Ipak jedna stvar nije dobra. Ove godine nije kao prošlih godina bilo toliko hodočasnika. Bilo je svega tri autobusa i to iz Subotice (sv. Terezija) i Žednika, dok se druga mjesta sa svojim župnicima, napose mjesta bliža Baču, nisu ni pojavila (čast župniku iz Vajske kao i župniku iz Selenče i predstavnicima njihovih župa). Možda bi trebalo postaviti pitanje: Neće li naša odlaganja i naše ravnodušje odvesti ovo duhovno i kulturno blago u Baču u vitrine nekoga muzeja? Nadam se i vjerujem da neće! Potičem sve na razmišljanje ali i pozivam da nas sljedeće godine bude barem duplo više, normalno polazim od sebe.

Željko Šipek

DOMINIKANKA DOBILA PRIZNANJE ZA HUMANITARNI RAD

Naša sugrađanka koja živi i radi u samostanu dominikanki u Zagrebu **s. Dominika Loch** prošloga je mjeseca u Belgiji, u gradu Rotselaar, dobila priznanje Rotary Cluba za socijalni i humanitarni rad u Caritasu.

S. Dominika već 11 godina predano radi u Caritasu pomažući ljudima. Caritas je najprije bio smješten u samostanu dominikanki, a kasnije su uređene posebne prostorije za tu svrhu pored župne crkve. Tako je s. Dominika najprije pomagala prognanicima i izbjeglicama, a sada se skrbi i traži pomoć za socijalno ugrožene. Tražila je pomoć sa svih strana, napisala mnogo molbi i zahvala.

Pomoć koju je dobila od Rotary Cluba davala je svima potrebnima ne praveći razlike.

Od 21. do 23. listopada boravila je u Belgiji gdje joj je Rotary Club Rotselaar uručio priznanje Paul Harris Fellow.

B. R.

ALJMAŠ U TAVANKUTU

Obljetnicu posvete svoje crkve župljani župe Srca Isusova u Tavankutu svečano su obilježili u nedjelju 20. listopada 2002. godine. Već par godina ova obljetnica se obilježava vrlo svečano. Toga dana se gotovo svi sudionici slavlja ispovjede i pričeste na misi i dobiju potpuni oprost. Ove godine slavlje je bilo još svečanije. Naime, toga dana Tavankučanima su došli na slavlje dragi gosti iz Aljmaša (R. Hrvatska). Svečanu svetu misu predvodio je aljmaški župnik **preč. Antun Markić**, u zajedništvu s domaćim župnikom **Franjom Ivankovićem**, dok su **mons. Marko Forgić**, duhovnik sjemeništa i župnik **Andrija Anišić**, i prije mise i za vrijeme mise ispovijedali. Na misi je pjevao zbor aljmaške župe pod ravnanjem **s. Dominike Jozić**. Zbor je poslije sv. mise za okupljene vjernike koji su za ovu prigodu došli u većem broju no inače, održao kratki koncert. Oni su svojim pjevanjem oduševili sve prisutne a napose pjesmom u čast Aljmaškoj Gospi, Gospi od utočišta u kojoj se spominje njihovo progonstvo za vrijeme nedavnog rata ali i radostan povratak na svoja, iako porušena ognjišta.

U pratnji svog domaćina Aljmašani su poslije podne posjetili u Subotici katedralu i župu sv. Roka kao i Palić. /Zv/

TAVANKUT - NAJSELO 2002.

Hrvatska matica iseljenika iz Zagreba dodijelila je nagradu "Najselo" za 2002. godinu Tavankutu. Nagrada NAJSELO dodjeljuje se u obliku skulpture, stiliziranog glagoljskog slova "H", koja simbolizira opstanak hrvatstva u nagrađenom selu kroz povijest. Radi se o godišnjoj nagradi za kulturu najuspješnijem selu hrvatskih manjina u Europi. Ovu nagradu ustanovila je Hrvatska matica iseljenika u Zagrebu prije šest godina. Inicirao ju je Odjel za hrvatske manjine HMI-a svjestan da je uloga hrvatskih naselja u prošlosti, kao i danas, od odsudnog značenja u očuvanju hrvatskih manjinskih zajednica.

Nagradu su **Branku Horvatu**, predsjedniku HKPD "Matija Gubec", uručili voditelj Odjela za manjine pri HMI **Hrvoje Salopek** i **Marija Hećimović**, stručna suradnica u Odjelu. Nagrada je uručena u okviru prigodnog programa u kojem je zapaženo i toplo predavanje o prošlosti i sadašnjosti

Tavankuta održao **mr. Andrija Kopilović**, prorektor Teološko-katehetskog instituta iz Subotice. Ovom slavlju uz Tavankučane nazočili su i predstavnici Foruma hrvatskih institucija i organizacija Vojvodine kao i **dr. Jasmina Kovačević**, generalna konzulica R. Hrvatske u Subotici. Čestitke predsjedniku HKPD "Matija Gubec" i Tavankučanima uputili su **Bela Ivković**, predsjednik HKC "Bunjevačko kolo", **mr. Bela Tonković**, potpredsjednik SO Subotica i **Ivo Kujundžić**, urednik emisije za nacionalne manjine HRT "Korijeni". /Zv/

NEDILJA JE

Nedilja je braćo mila
Crkva danas slavije ima.
Godina je bila duga,
a mi zemlji vridan sluga.

Naša zemlja blago-rodna
donila nam puno roda.
Ruke vridne cme jesu
a i žulja kad podnesu
a ponekad sklopljene su
falu Bogu da prinesu.

Danas evo, Bože mili,
plodove smo sakupili
i prid Oltar postavili.

Ima žita, brašna bila,
kukuruza puna njiva,
povrća i voća zrla
pa i grožđa crna, bila.

Svega ima - Bog nam dao
Bogu fala pa i slava,
daj nam, Bože, uvik zravlja.

Grišni jesmo, priznajemo
ali molitvom izmolimo
Bože mili, Bože dragi,
mi smo tvoji kaki bili
u zaštitu Ti nas primi.

Danas evo u crkvi smo,
ruke naše sklopili smo,
oči su nam k nebu gore
a i srca naša mole
o Isuse u Oltaru
falimo Te na svem daru.

Sončanka

KOLIKO KATOLIKA NEDJELJNO POSJEĆUJE MISU

U hrvatskim se medijima posljednjih tjedana provlačilo više napisa o tome koliko hrvatskih građana nedjeljno pohađa misu. Bilo je izneseno više različitih podataka o tome broju. Zamolili smo **mr. Gordana Črpića**, tajnika Centra za promicanje socijalnog nauka Crkve HBK, da za našu agenciju iznese rezultate recentnih socioloških istraživanja religioznosti u Hrvatskoj. "Kada je riječ o pohađanju mise u Hrvatskoj, tu se dosta bespotrebno spekulira. Naime, nije točno da crkvene institucije nisu načinile pouzdana sociološka empirijska istraživanja religioznosti", istaknuo je mr. Črpić, dodavši kako su rezultati istraživanja objavljeni u domaćim i inozemnim publikacijama, te se u stručnim sociološkim i teološkim krugovima navode kao referenca. Istraživanje "Vjera i moral u Hrvatskoj", koje je provedeno 1997/98, pod vodstvom **prof. dr. Marijana Valkovića**, pokazuje da misu najmanje jednom tjedno pohađa 30,3% građana Hrvatske. U sklopu projekta koji je vodio pokojni prof. Valković rađena su i istraživanja na studentskoj populaciji, 1999. godine (odlazak na misu studenata je 28,5%), srednjoškolskoj populaciji 2000. godine (odlazak na misu 28,9%), te populaciji sveučilišnih profesora u hrvatskih sveučilišta 2001. godine (odlazak na misu 30,7%). Međunarodno istraživanje "Aufbruch", koje je za Hrvatsku o toj promjeni vodio **prof. dr. Pero Aračić**, o promjeni sustava vrijednosti u deset tranzicijskih zemalja pokazuje da misu tjedno pohađa oko 25% građana Hrvatske, istaknuo je mr. Črpić. Sljedeće međunarodno istraživanje, "Europska studija vrednota - EVS 1999." koje je, pod vodstvom **prof. dr. Josipa Balobana**, rađeno u sklopu istraživačkih projekata Katoličkoga bogoslovnog fakulteta g. 1999, iznosi podatak da na misu u Hrvatskoj dolazi 31% građana Hrvatske. Istraživanje koje je **s. Valentina Mandarić** provela među zagrebačkim srednjoškolcima pokazalo je da njih 31% najmanje jednom tjednom ide na misu. Do sličnih rezultata dolaze i istraživači koji nisu vezani uz institucije Katoličke crkve, rekao je mr. Črpić iz Centra za promicanje socijalnog nauka Crkve HBK. Istraživači s Instituta za društvena istraživanja iznose rezultate za zagrebačku regiju, prema kojima na misu tjedno odlazi 25% građana zagrebačke regije. Novija, još neobjavljena istraživanja, u koje mr. Črpić ima uvid, potvrđuju te rezultate. "Može se reći da sva relevantna sociološka istraživanja dolaze do rezultata prema kojemu misu tjedno pohađa između 25 i 30% građana Hrvatske, što znači između 1.000.000 i 1.300.000 hrvatskih građana. Ideje da je taj broj značajno manji, vjerojatno potječu od uspješne komunističke indoktrinacije kojoj je bilo u interesu pokazati da je religija u Hrvatskoj irelevantan, odumirući faktor, te, djelomično i od korištenja njemačkih baza podataka, koje odgovaraju ovim postocima, 10-15%. No, svatko tko malo poznaje sociologiju religije, znat će da je religijska situacija u Hrvatskoj i Njemačkoj bitno različita", zaključio je mr. Gordana Črpić, tajnik Centra za promicanje socijalnog nauka Crkve HBK. /IKA/

U IRIGU DVA SLAVLJA

U Irigu u dva dana - dva velika slavlja. Na spomendan Svih svetih župa slavi svoje zaštitnike župe. U punoj crkvi vjernika uz domaćeg župnika **Blaža Zmaića** slavlje je predvodio **dr. Tadej Vojnović**. Nakon svečane svete mise u Irigu, obojica su blagoslivljali grobove na Vrdničkom groblju, dok je **o. Karlo Harmath** blagoslivljao grobove u Šatrincima (na mađarskom jeziku). U 13,00 sati župnik je sahranio mještana Iriga **Josipa Rončevića**.

Na Dušni dan uslijedio je blagoslov grobova u Dobrodolu, kamo su vjernici putovali na traktoru i u prikolici.

U utorak, 5. studenog još jedno veliko slavlje u župi Irig. Pomoćni biskup **Đuro Gašparović**, generalni vikar za Srijem, domaći župnik i 6 srijemskih svećenika te jedan grkokatolički svećenik slavili su svetu misu u povodu 197. obljetnice blagoslova župne crkve, dana Svih svetih srijemskih mučenika (fruško-gorskih klesara) te dana zahvalnosti za život i plodove života.

Ovim slavljem su otvorena vrata pripreme za veliki Jubilej - 200 godina iriške župne crkve, koji će biti 2005. godine. Kao i uvijek, slavlju su prisustvovali mnogi vjernici pravoslavne i muslimanske vjeroispovijesti, vjernici iz filijala, te župnikova rodbina iz Hrvatske. Nakon slavlja upriličio je župnik za svećenstvo, biskupa, te članove ŽPV i EŽV-a, rođake i prijatelje radosni objed u ARENI domaćina **Slavice** i **Milana** i njihovih sinova. /f.f./

PROŠTENJE U PANČEVU

Župa Pančevo nalazi se u južnom Banatu, a pod jurisdikcijom je Zrenjaninskog biskupa. Zaštitnik crkve je sv. Karlo Boromejski, čiji se spomendan slavi 4. XI.

Kuriozitet ovogodišnje proslave spomendana sv. Karla Boromejskog, tj. našeg - kako mi ovdje kažemo - KIRVAJA, bio je organizirani dolazak hodočasnika iz okolnih župa. Jedan autobus s hodočasnima iz Kovina, Skorenovca, Ivanova, Starčeva, pristigao je u popodnevnim satima u našu župu. Predvodio ih je prečasni dekan južnobanatski **János Fiser**. Na dvije svete mise, u 16 sati na mađarskom i u 18 sati na hrvatskom jeziku, propovijedao je **mr. László Gyuris**, ovogodišnji srebromisnik. On je u doista nadahnutoj propovijedi, slikovito predočio život i djelo našeg zaštitnika sv. Karla Boromejskog. Proštenje je prošlo u znaku njegovog životnog gesla "Sasvim biti Božji". To je geslo u današnjeg Pape, istaknuo je naš jubilarac vlč. László Gyuris, na kraju svog obraćanja vjernicima.

Nenad Ješić

DAN STARIH I BOLESNIH U PANČEVU

Na inicijativu župnika **Erös Mihalya**, u nedjelju 27. listopada obilježen je Dan starih i bolesnih u crkvi u Pančevu.

Program je bio tako osmišljen da se je mogao uklopiti u sv. misu. Htjeli smo toga dana, kroz Euharistijsko slavlje, prisjetiti se svih onih koji su u potrebama, a koji su dok su bili mlađi za nas potrošili svoju mladost. Moleći Isusa i slaveći njegovu beskrvnu žrtvu, u prilikama kruha i vina navjestili smo da je: Krist utjeha onima koji žive u tjeskobama i poteškoćama, jer ne zaboravimo, patnici i molitelji cijeloga svijeta čine SRCE CRKVE.

Stariji članovi naše župne zajednice dirljivo su pročitali zazive kod molitve vjernika, a kod prikazanja njihove stare, pomalo i drhtave ruke prinijele su darove Nebeskom Ocu.

Nakon popričesne molitve uslijedio je završni dio programa u kojem smo kroz nekoliko recitacija željeli istaknuti da je najbolji znak naše ljubavi prema Bogu naša nesebična ljubav prema drugim ljudima.

Uz veliku podršku župnika **Erös Mihalya**, svo svoje znanje i umijeće sa željom da starima i bolesnima pokažu koliko ih ljubi-

mo, stavili su na raspolaganje: **Ankica Karavla**, **Katarina Jakovljević**, **Ana Horvat**, **Domnik Ljuidj**, **Eržika Klauz** i **Nenad Ješić**. Proslava je protekla pod geslom "Nauči nas Bože da svoje boli pretvorimo u trpljenje za druge, a trpljenje u ljubav, kao što je Isus to za nas učinio."

Nenad Ješić

KOD FRANJEVKI U ZEMUNU

Na spomendan sv. Franje Asiškog, 4. listopada, kod školskih sestara sv. Franje u Zemunu bilo je veoma svečano.

Proslava je započela svetom misom u njihovoj kućnoj kapelici koju je predvodio franjevac iz Zemuna **p. Marko Kurolt**. Kapelica je bila krasno okićena; inače prije par mjeseci je okrečena i ukrašena lijepim ornamentima po zidovima.

Nakon prijepodnevnog programa koji je protekao u druženju sa sestrama i ručak, navečer smo skupa otišli u franjevačku crkvu u Zemunu gdje smo prisustvovali večernjoj svetoj misi. Na kraju svete mise krasno je otpjevan obred preminuća sv. Franje.

Nenad Ješić

NASTAVAK METROPOLIJSKE PROSLAVE U SRIJEMSKOJ MITROVICI

Drugi dio proslave 150. obljetnice Zagrebačke metropolije nastavljen je 26. listopada u 17 sati u srijemsko-mitrovačkoj konkatedrali-bazilici Sv. Dimitrija, đakona i mučenika, zaštitnika srijemskog dijela Đakovačke i Srijemske biskupije. Biskup domaćin **Marin Srakić** pozdravio je na početku slavlja zagrebačkog nadbiskupa i metropolita **Josipa Bozanića**, sve biskupe i srijemskomitrovačku župnu zajednicu. Posebno je predstavio bogoslove i među njima četvoricu iz Srijema. Nadbiskup Bozanić svoju je homiliju temeljio na svjedočkom mučeništvu Sv. Dimitrija. Govorio je o mučeništvu iz kojega izrasta vjera. Na slavlju su bila trinaestorica biskupa: **Josip Bozanić**, **Josip Mrzljak**, **Vlado Košić** i **Slavomir Miklović** iz Zagreba, **Marin Srakić**, **Đuro Gašparović**, **Đuro Hranić** i **Ćiril Kos** iz Đakova, **Stanislav Hočevar** iz Beograda, **Marko Culej** iz Varaždina, **Antun Škvorčević** iz Požege, **Ivan Péntzes** iz Subotice i **Mihaly Mayer** iz Pečuha. Srijemska Mitrovica nije do sada vidjela takvog slavlja. Vjernika iz grada i iz svih srijemskih župa bila je prepuna crkva i još toliko izvan crkve. Stigli su svi srijemski svećenici i mnogi iz slavonskog dijela biskupije, ukupno više od pedeset. Na slavlju je sudjelovala i zajednica Bogoslovnog sjemeništa iz Đakova, svi bogoslovi i poglavari. Među gostima bio je i veleposlanik RH u Beogradu **Davor Božinović** i savjetnik u veleposlanstvu **Ivan Bandić**. Na kraju mise sve je srdačno pozdravio i svima se zahvalio mitrovački župnik **Eduard Španović**, a nakon misnog slavlja u crkvištu su biskupe i goste pozdravili pjesmom i igrom uz tambure članovi Hrvatskoga kulturno-umjetničkog i folklornog centra "Srijem" iz Srijemske Mitrovice. /IKA/

MARIJA PROPETOG PETKOVIĆ I SUBOTICA

(I. dio)

Marija Propetog Isusa Petković osnovala je družbu Kćeri Milosrđa u Blatu na otoku Korčuli, 1920. godine. Iako s tek nekoliko sestara na početku, Družba uskoro dobija brojna nova zvanja. Marija Propetog ne šteti truda. Sa svojim sestrama hrabro nastoji raditi za siročad svoga mjesta. Za njih i zbog njih putuje u daleku Slavoniju 1922. godine prositi žita i druge potrebne stvari kojih u siromašnoj i kamenitoj Dalmaciji nema. Iz Slavonije te godine odlazi čak u Beograd u Ministarstvo za zaštitu djece tražiti pomoć za svoje sirotište i svoje mjesto. Tom prilikom u Ministarstvu joj nude da sa svojim sestrama preuzme dječji dom "Kolevka" u Subotici uvjereni da će se sestre bolje brinuti o toj siročadi nego što su to činile građanske žene. Marija tada oklijeva. Odgovara im da pričekaju još godinu dana jer je Družba vrlo mlada i nema dovoljno osoba koje bi mogle poći na tu dužnost. Međutim, Ministarstvo za zaštitu djece ne čeka dugo. Već za šest mjeseci piše biskupu Marčeliću i moli da bi sestre preuzele "Kolevku". Biskup savjetuje Mariji da pođe u taj dom i Marija, poslušna crkvenim poglavarima, počinje pripremati sestre.

Dječji dom "Kolevka" u Subotici je bila prva filijala ove Družbe. Sestrama je bilo vrlo teško ostaviti kuću maticu u Blatu. Marija Propetog ih je hrabrila i sama pošla s njima urediti potrebno. Za Suboticu je bilo određeno pet sestara i jedna kandidatica koje su započele službu 5. srpnja 1923. godine. U "Kolevki" su sestre djelovale punih 19 godina, do 1942., kada su ih mađarske okupacijske vlasti, kao Hrvatice, otpustile s posla.

Uredivši sve potrebno s crkvenim vlastima i vlastima doma, Marija traži način kako bi pomogla svojim siroticama u Blatu. Čula je tako da na salašima ima hrane koju bi mogla isprositi. Pođe u prošnju tog ljeta 1923. godine ne znajući zapravo što su salaši. Nađe na poteškoću vidjevši da su jedan od drugog udaljeni i po više kilometara. Srećom, gradska uprava joj daje kola s kočijašem na raspolaganje, a sama joj pristupi "gazdačka" djevojka Marija (Mariška) Dulić, hrabro joj rekavši: "Ja ću Vas pratiti." Za nju je to doista bila hrabrost jer su je svi znali kao bogatu djevojku, a pošla je prositi skupa s jednom nepoznatom časnom sestrom. Ona je kasnije dobila zvanje i ušla u družbu Kćeri Milosrđa kao s. M. Jelisava. Tom prilikom njih dvije su skupile 7 tona žita koje su podijeljene u Blatu: dio sirotištu i sestrama, a dio siromašnim mještanima.

(nastavlja se)

Priredila: s. M. Jasna Crnković

U VATIKANU DEFINITIVNO POTVRĐENO ČUDO PO ZAGOVORU IVANA MERZA

Ivan Merz
1896 - 1928

U Kongregaciji za kauze svetaca u Vatikanu 5. studenog 2002. prije podne održana je redovita skupština Kardinala i Biskupa, članova iste Kongregacije na kojoj je definitivno potvrđeno čudesno ozdravljenje koje se dogodilo po zagovoru časnog sluge Božjega Ivana Merza, a koje je predstavljeno u postupku za beatifikaciju Ivana Merza. O čudesnom ozdravljenju Anice Ercegović i njegovoj znanstvenoj neobjašnjivosti dali su još 23. svibnja 2000. svoje mišljenje najprije hrvatski liječnici dr. Mladen Pajtler i dr. Branko Čegec.

Komisija od pet vatikanskih liječnika nakon što je proučila slučaj i popratnu dokumentaciju jednoglasno se 7. svibnja 2002. izjasnila da se ozdravljenje Anice Ercegović ne može objasniti prirodnim putem te da je znanstveno neobjašnjivo. Potom je prije dva mjeseca, 13. rujna 2002. komisija vatikanskih teologa proučila ovo ozdravljenje i potvrdila da se čudo stvarno dogodilo u povezanosti s časnim slugom Božjim Ivanom Merzom i da ga se ima pripisati njegovu posredovanju i zagovoru. Ovo čudesno ozdravljenje po zagovoru Ivana Merza danas je potvrdila i posljednja instanca Kongregacije, tj. skupština Kardinala i Biskupa i time je u potpunosti završen kanonski postupak za utvrđivanje čuda.

Nakon što je 5. srpnja ove godine proglašen dekret o herojskim krepostima Ivana Merza, novi dekret koji se odnosi na ovo čudesno ozdravljenje bit će svečano proglašen u Vatikanu u Papinoj nazočnosti mjeseca prosinca. Time će postupak za beatifikaciju Ivana Merza s pravno kanonske strane biti u potpunosti dovršen i bit će ispunjeni svi uvjeti za proglašenje blaženim časnog sluge Božjega koje se očekuje u svibnju iduće godine prigodom trećeg Papinog pohoda Hrvatskoj.

Anica Ercegović, rođena 1905. u Gradusi kraj Sunje, u svojoj 19. godini teško je oboljela od tuberkuloze pluća koja je u ono vrijeme bila neizlječiva bolest. Kroz šest godina uzalud je pokušavala razna liječenja, ali bez ikakvog uspjeha. U srpnju 1930. počela je moliti devetnicu Ivanu Merzu za ozdravljenje. Posljednjeg dana devetnice došla mu je na grob u Zagreb, gdje se ponovno iskreno molila. Vratila se kući potpuno zdrava. Iste godine, tri mjeseca po ozdravljenju, specijalista za plućne bolesti, koji ju je bezuspješno liječio, nakon detaljnog pregleda dao joj je svjedodžbu da je potpuno zdrava. U punom zdravlju Anica Ercegović je proživjela više od 50 godina a da nije više trebala liječnika niti trošila bilo kakve lijekove. Umrla je 1987. godine u 82. godini života. Cijeloga života bila je trajno zahvalna Bogu koji joj je po zagovoru časnog sluge Božjega Ivana Merza udijelio dar zdravlja.

Pripremio: Igor Čeliković

8. studenoga

Blaženi Gracija iz Mula, redovnik

(* 1438. + 1508)

● zaštitnik ribara ● radnika ● neženja ● vrtlara ● pokornika ● pomoraca ●

U samostanu augustinaca u Mlecima, 8. studenoga 1508. godine na glasu svetosti umro je redovnik Gracija. Dvije godine poslije smrti njegovi su posmrtni ostaci preneseni iz Mletaka u Muo kod Kotora. Tamo mu se iskazuje veliko štovanje. Rođen je 1438. godine u siromašnoj kući u Mulu. Njegovi su ga siromašni, ali dobri roditelji lijepo odgojili. Njegova se religioznost iskazivala ne samo u molitvi i poslušnosti već i u velikoj predanosti radu. Od dječaćkih dana Gracija je živio od ribarenja. Sva je nada siromašnih Bokelja bilo more i maslina. More i maslina su im i kruh osiguravali. U litanijama su molili Boga: "da plod zemlji i moru dati udostojiš se, molimo te". Opasno je ribarsko zanimanje. Govori se: "Tko ne zna moliti, neka pođe na more!" Opasnosti na vodi sile čovjeka na molitvu. Gracija je postao i pomorac. Kao mornar došao je u središte moćnih Mletaka. Istom je tamo ugledao neviđeno bogatstvo, raskoš, blagodatni visokog životnog standarda. Gracija je ostao neoženjen. Bilo mu je trideset godina kad se našao u crkvi augustinaca gdje je slušao propovijed blaženog Šimuna. I smjesta je donio odluku. Posvetit će se bez pridržaja Gospodinu. Javio se blaženome Šimunu koji ga je i primio u red augustinaca. Tako je Gracija ostao u samostanu kao brat pomoćnik.

Gracija pokornik i molitelj

Velikom pokorom su u to vrijeme vjernici nastojali pojačati svoju molitvu. Tako je Gracija kao redovnik nosio kostrijet, bičevao se i strogo postio. Kostrijet je pokornički pojas ili tkanje od vrlo oštne (kozje) dlake, koji se oblačio pod košulju na kožu. Osim duboke molitve i velike pokore blaženi se Gracija istakao velikom poniznošću. O njegovom molitvenom životu su zabilježili njegovi suvremenici da je pokazivao znakove mističnih doživljaja. Svim je bićem bio uronjen u molitvu. Štovao je presvetu Euharistiju. Kao brat redovnik radio je u samostanskom vrtu. I dok je

radio, njegove su misli bile kod Gospodina Isusa u Presvetom oltarskom sakramentu. Jednom prilikom nije mogao na svetu misu. Radio je u vrtu. I, kaže legenda, da su se prema njemu otvorili zidovi crkve u kojoj je svećenik svetu misu služio.

Zidovi su se otvorili samo da bi Gracija mogao pratiti pretvorbu. Tom je prilikom doživio još jednu milost. U posvećenom kruhu je u viđenju vidio dijete Isusa. Blaženi Gracija je bio pravi Bokelj. Bio je i veliki štovatelj Blažene Djevice Marije.

Smrt i slava

Blaženi Gracija umro je 9. studenog 1508. godine u Mlecima. Tamo je i sahranjen u zajednički samostanski grob. Oko groba se počeo širiti ugodan miris. Kad se grob otvorio, našli su neraspadnuto Gracijevu tijelo. Od njegova tijela se širio miris. Onda su blaženikovi posmrtni ostaci položeni u kameni sarkofag da

tako budu izloženi vjernicima na štovanje. Oko Gracijeva groba su se počela događati čudesa. Tako je raslo i štovanje Mlečana.

Pohod Presvetom oltarskom sakramentu

Vjernici ne mogu svaki dan biti na svetoj misi. Neki mogu gotovo svaki dan bar na kratko svratiti u crkvu. To je prilika da se poklonimo pred Isusom koji je živio pod prilikama posvećenoga kruha u hostiji. Vrijedi pročitati dio govora koji je Ivan Pavao II. izgovorio Ircima 1979. godine: "Također vas bodrim i na druge vježbe pobožnosti koje ste kroz stoljeća s ljubavlju čuvali, osobito one koje se odnose na Presveti Sakrament. Ti čini pobožnosti časte Boga i korisni su za naš kršćanski život. Oni našim srcima pribavljaju radost te nam pomažu da više cijenimo liturgijski kult Crkve. Pohod Presvetom Sakramentu - koji je tako proširen u Irskoj i sačinjava znatan udio u vašoj pobožnosti kao i u vašim hodočašćima - veliko je blago Katoličke vjere; ono hrani socijalnu ljubav i pruža mogućnost klanjanja i zahvaljivanja, pružanja zadovoljštine i molitve. Euharistijski blagoslov, svete ure i euharistijske procesije isto su tako dragocjeni elementi vaše baštine - i u potpunosti su u suglasnosti s naučavanjem II. vaticanskog sabora". Vrijedi to pročitati, da i sami postanemo nasljedovatelji ne samo blaženoga Gracija već i pobožnih irskih vjernika.

AGROCOM
POLJOPRIVREDNA PROIZVODNJA
TRGOVINA NA VELIKO I MALO

Mr. RUŽA PETRINA
direktor

24214 TAVANKUT
Marka Oreškovića 3/1
Tel.: 024/767-477
Tel./fax: 024/767-426

24000 SUBOTICA
Žarka Zrenjanina 4
Tel.: 024/559-025

Govori vam sluga Božji o. Gerard Tomo Stantić

MALI ISUS: IZ SEBIČNOSTI PUT U SLOBODU

Razmišljajući nad pojmovima Mali Isus i Štovanje Malog Isusa, iz rukopisa SB o. Gerarda, postavljamo logično pitanje: kakav je odnos između "Malog", Utjelovljenog Boga, i kršćanske duše i koji je cilj štovanja Malog Isusa?

O. Gerard govori o "Mistici Božje riječi", za koju je značajno utvrditi sastavnice. Važno je to priopćiti za razumijevanje prijelaza iz sebičnosti u slobodu. Govoreći o onome što je potrebno za "mistiku", Gerard nabraja sastavnice tog života: **zdrav razum, poniznost, živa vjera, pod vodstvom Isusovim.** (Th.p. 984; originalni tekst na u latinskom jeziku)

Pojašnjavajući što je poniznost na putu u "mistiku", Gerard je predočuje slikom "dječjeg stanja". Što je to "dječje stanje" koje je u Gerardovim riječima sinonim poniznosti? Očito se radi prije svega o nevinoj duši djeteta, o osjećaju nemoći, o osjećaju neophodne pomoći od drugih kako bi jeli, pili, hranili se, bili čisti itd., kao što je slučaj malog djeteta. O. Gerard to potvrđuje: "Ponizan je uvjeren da ništa spasonosno ne može bez osobite Božje milosti, da ne može biti bez grijeha. Ponizan sebe stavi u krilo Isusa neka ga nosi, neka ga vodi, neka mu da što hoće..." (Poniznost, Korizma 1941). Strast pak to ne dopušta jer je kao "... trun u oku duše, od kojeg se ne može vidjeti Božja svjetlost" (Bl. duše, 1).

Druga slika kojom se Gerard služi kao sinonimom za "mistiku" je ponizna i slobodna duša - "mekani vosak", što je u logičnoj povezanosti s prvom slikom "dječjeg stanja" i "mistikom". Slikom "mekani vosak" ističe da je potrebno "omekšati" dušu kako bi duša od "tvrđoga voska", svladavajući sebičnost, postala "mekani vosak", a kad postane "mekani vosak" onda se u dušu "utisne", ili kako Gerard piše u bunjevačkoj ikavici "užglibi", kao u mekani vosak "Mali Isus". Ova je druga slika, po svoj prilici, nadahnuta zapisom Male Terezije gdje ona opisuje dječicu kojoj je držala pouke prije nego što je stupila u Karmel, i uočila kako su djeca kao "mekani vosak" u koji se sve i svašta može utisnuti. Terezija, između ostalog, zapisuje: "Gledajući izbliza te nevine duše, shvatila sam kakva je nesreća ako se ne oblikuju dobro čim se razbude, dok su još nalik na mekan vosak u koji se može utisnuti biljeg kreposti ali i zla..." (Povijest jedne duše, Zagreb 1989, str. 111). Gerard se služi tom slikom kako bi istaknuo što duša treba postati "po mistici", po poniznosti, po živoj vjeri, po oslobođenju od "sebičnosti i strasti". Treba postati "mekani vosak" po kojem se otvaraju putovi kako bi se u dušu "utisnuo Mali Isus", jer "Koga nagnuće vuče, taj trnje obuče, a tko sebe u svemu zataji, taj ništa drugo ne može nego samo božje primati" (Biser M. 194). Pri ovom navodu, naš SB stavlja u zagradu (Ivan od Križa)! Znači da mu je izvor u govoru o poniznosti i njezinom značenju, učenje sv.

Ivana od Križa. Važno je zato priložiti Gerardovom razmišljanju tekst sv. Ivana od Križa o poniznosti i njezinom značenju na putu sjedinjenja s Bogom ili kako Gerard zapisuje da se "Mali Isus utisne u dušu": "U

ovom odcjepljenju, piše Ivan od Križa, duh nalazi svoj odmor jer, ne želeći ništa, ništa ga ne opterećuje u njegovom usponu prema gore, i ništa ga ne vuče prema dolje jer se nalazi u središtu svoje poniznosti. Međutim, kada nešto želi baš ga to opterećuje (Uspon, I,12,13). Važno je podvući riječ "odcjepljenje", koje Ivan poistovjećuje s poniznošću! Gerard isto tako poistovjećuje poniznost s "odcjepljenjem", sa slobodom kao Ivan od Križa, potvrđuje to njegov zapis: "Svoju slobodu žrtvuje tko strast ne svlada (Thp., 824). "Poniznog stanje pišem s O (nulom) grljenje sa O (veliko slovo; O=Isus). Najbolje grli i taj je siguran tko je ponizan O = O" (tj. biti prazan pa ispunjen) (Th. p. 933). Znači: poniznost je "ispražnjenje" od svega što nije dostojno prebivališta, "utiskivanja" Malog Isusa u dušu. Još je jasniji zapis: "Na temelju ništa, tj. poniznosti graditi Isusu kuću savršenosti" (Bl. d., 20). Dakle, tko se oslobodi od sebičnosti "grli", sjedinjuje se s "Malim Isusom" koji se "utiskuje", "užglibljuje" "u dušu", kao u "mekani vosak", gradi Isusu kuću.

Ovom "slobodom od sebičnosti" Gerard je sav ushićen i kao da "pjeva" o slobodi po poniznosti. Zapisuje: "Tko želi služiti Bogu mora ponizan biti. Ako se u služenju Bogu umiješa čovjekova slabost, neka se slabost poniznošću liječi. Po mogućnosti jedino, na Jedinoga Boga misliti. Ako ponizno Bogu služimo, peremo dušu od blata i praha, a po dobrim djelima duša postaje puna zlatnoga praha. Ponizan se, poslije učinjene pogreške, ponizi. Poniznošću oboružan od svakoga je zla očuvan, jer više dobrote dobiva nego što zaslužuje. Ponizan je čovjek zadovoljan: nema ništa, lagan je, lako moli i djeluje, iako posrće i pogriješi. Njegova ga nemoć neprestano tješi: jer, što ne uspije učiniti to ga ne uznemiruje, što može učiniti, učini, a što ne može pred tim se ponizi. Moja poniznost: neka mi oči i želje budu podignute, da svako zlo mjesto mene, Isuse i Marijo, popravite! Tko se hoće čestito pred Bogom vladati, neka odmakne od sebe sebičnost, nečistoću, kako ne bi smetala Božjem oku. Ponizan se ne zabavlja svojom tjeskobom, nego se zabavlja s Božjom voljom. Božja volja je poniznome slava i ljubav trajna. Po Božjoj volji sve, i tako nestane svake tjeskobe" (Blago duše, 252). "Oholost donosi žalost, a prava poniznost radost. Oholost žalost, poniznost radost. Oholost je ubila Isusa, poniznost uzvisila čovjeka!!!" (Korizma, 1938).

"Ponizan se ziba s Isusom u kolijevci jer se ne može protiviti. Ponizan je u svojim očima ništa jer mu se ne otima ništa, ne mijenja se, vazda je jednak, smiren. Baš je zato siguran. Ponizan može izgubiti vremenito, ono što je ništetno, ali zato mu je od Boga darovano sve, i ostaje nakićeno; za njega je vremenito ništa a nakićena duša sve" (Razg. I+M, 77).

Ante Stantić, OCD

VERA VALČIĆ BELIĆ rođena je u Osijeku 1925. godine. U rodnom gradu svršila je učiteljsku školu i dvije godine radila kao učiteljica u Pakračkom kotaru. Napustila je učiteljsko zvanje i studirala teologiju u Zagrebu i Louvainu (Belgija). Od 1957. godine živi u Kanadi. Predavala je na Katoličkom sveučilištu u Ottawi, a kasnije vodi svoj dječji vrtić.

Pjesme piše od učiteljske škole. Pisala je i poeziju za djecu. U izdanju HKD sv. Jeronima u Zagrebu tiskana joj je zbirka pjesama *Zapaljene svijetle*.

STOPE U PIJESKU

Danas sam u pijesak vječnosti utisnula svoje stope.
Sutra će vjetar zaborava načiniti iz pijeska sag bez nabora.

Danas se u ogledalu bogatstva odrazila slika mojih sinova,
a sutra će ih tama prolaznosti skriti u svoje dubine.

Danas je moj život lanac koji veže jučer sa sutra,
a onda će i njega zvijer raspadanja svojim pandžama od budućnosti trgati.

Ipak

bez mene nema lanca između prolaznosti i vječnosti.
Mala, kao zaboravljeni život iz davnina,
velika kao Misao koja me za vječnost stvori stojim.

Nisam, jer sjećanje je kratko, jesam, jer Misao, koja me zamisli, jest.
Jučer sam u pijesak prolaznosti utisnula stope svoga bića,
a danas mi je darovan dio Neuništivoga Boga.

Vera Valčić Belić

APOSTOLAT LAIKA (1)

"Apostolat je laika u samom spasiteljskom poslanju Crkve. Krštenjem i potvrdom Gospodin sve određuje za taj apostolat. Sakramentima se pak, osobito Euharistijom, daje i hrani ona ljubav prema Bogu i ljudima koja je duša svega apostolata. Laici su posebno pozvani na to da Crkvu učine prisutnom i djelatnom na onim mjestima i u onim prilikama u kojima samo po njima može postati sol zemlje. Tako je svaki laik, snagom samih darova koje je primio, ujedno svjedok i sredstvo poslanja Crkve "prema mjeri Kristova dara" (Ef 4,7)... Na sve laike, dakle, spada vrijedno breme da rade na tome kako bi božanska odluka o spasenju sve više doprla do svih ljudi svih vremena i svih zemalja. Neka im zato bude otvoren svaki put, da prema svojim silama i prema potrebama vremena i oni neumorno sudjeluju u spasiteljskom djelu Crkve" (LG 33).

1. REDOVITI APOSTOLAT LAIKA

Danas kada u svijetu globalizacije sve više raste raskršćanje kršćanstva, a nastaje "novi poredak" u kojem je kršćanstvo potisnuto ili pak vrednovano kao sve druge religije, svima nam treba biti jasno da se bez aktivnog uključenja u apostolat kršćana laika Crkva ne može ušćuvati na putu samoposvećenja, niti svijet privesti izvorima svoga nadnaravnog spasenja. Biti kršćanin i biti apostol - isto je. Kršćanstvo nije ideologija već život otkupljenika koji se odvija u međusobnim odnosima. Ne može se živjeti kao ud jednoga tijela, a ne voditi brigu oko uzdržavanja, rasta i umnožavanja čitavoga tijela. Ne može se živjeti ni kao član jednoga naroda, a ne prihvatiti obranu, ekonomski razvitak, kulturni uspon i nezavisnost toga naroda. To bi značilo rezati granu na kojoj se sjedi. To bi bila vlastita eutanazija. Bog nam nudi spasenje i ima povjerenja u nas da ćemo s njim surađivati na spasenju drugih ljudi. Bog nas otkupljuje i oslobađa uz uvjet da druge u suradnji s njim otkupljujemo. Kršćanski je apostolat rad na donošenju spasenja ljudima kao uvjet za svoje vlastito spasenje. Kršćanski apostolat obvezuje sve bez razlike i iz-

nimke. Sabor izričito kaže: *"Apostolat je laika sudjelovanje u samom spasiteljskom poslanju Crkve."* Ono zahvaća sve. Crkva je Božji narod i Kristovo tijelo. Poslanje naroda proteže se na sve njegove članove i poslanje tijela na sve njegove udove. Koje je to sudjelovanje u spasiteljskoj ulozi Crkve? Ono je općenito. Ono se dobiva krštenjem i potvrdom, sakramentalnom milošću. Sakramentalna milost nas čini sličnima nadnaravnom bitku i životu Kristovu, a sakramentalni pečat čini nas sličnima Kristu svećeniku, proroku i kralju. Sakramentalni pečat uvlači primaoca u Kristovu otkupiteljsku službu za druge, za društvo, za Crkvu, za sve ljude.

Milost krštenja čini primaoca dionikom smrti, uskrsnuća, proslavljenog života Kristova kod Oca. Krsni pečat daje dužnost i punomoć da se taj nutarnji proslavljeni bitak izrazi u javnom bogoslužju pred Bogom za čovječanstvo i u samom čovječanstvu, na prostoru Crkve i svijeta. Milost potvrde sjedinjuje primaoca s borbenom dimenzijom Otkupiteljevog postojanja i života. Pečat sakramenta potvrde osposobljuje primaoca i daje mu punomoć za misionarsku zadaću Kristova poslanja, za borbu protiv zla u svijetu i za svjedochanstvo u istini. Ti su sakramentalni pečati neizbrisivi zato što se temelje na neopozivosti Božjega zova da budemo članovi njegova naroda u različitim službama toga naroda. Nezamislivo je poslanje laika u Crkvi bez sakramenata krštenja i potvrde. Da bi apostolat laika bio uspješan, potrebni su i drugi sakra-

menti, osobito Euharistija. Euharistija je vrhunaravno žarište apostolskog djelovanja. Euharistija hrani u nama onu ljubav prema Bogu i dušama koja je duša svakog apostolata. Bez te ljubavi hranjene na Euharistiji, apostolat će postati vanjski aktivizam i propagandistička agitacija nekih ideja. Zanimljiv je intervent kardinala Caggiana na Saboru koji je rekao: *"Kad bi se laici odazvali tom psihološkom pritisku ljubavi i prihvatili se apostolata, na koji ih ljubav potiče, lice bi se zemlje izmijenilo."* Crkva je sol zemlje, spasavalačka snaga od duhovne propasti. Crkva to može biti jedino po laicima, koji žive u svijetu, u svjetovnim zanimanjima i poslovima. Ulogu evanđeoske soli nema tko drugi izvršiti u svijetu osim laika. Tu su i klerici, ali oni nisu u svjetovnim zvanjima. Ne bi ni bilo dobro da su svećenici u svjetovnim zvanjima, osim u izvanrednim slučajevima. Kristovu sudbinu u svijetu drže laici u svojim rukama. Papa Pavao VI. potiče laike da *"budu vjerni Kristu, da velikodušno svijetom pronose Radosnu vijest, da tamo gdje su, u svojim obiteljima, u svojim selima i gradovima, u svojim radionicama i uredima, u svojim laboratorijima i sekretarijatima, u svojim trgovinama i dućanima, budu radosni, komunikativni, prožeti Gospodinovom ljubavi"* (Pavao VI, AAS 61, 1969; 246). Crkva treba poticati laike, buditi u njima duh inicijative, prihvaćati njihove pothvate.

(nastavlja se)

KRUNICA BLAŽENE DJEVICE MARIJE

Najnoviji dokument Ivana Pavla II. je obradovao Crkvu. Naime, Papa je uputio apostolsko pismo o Krunici, toj najraširenijoj pučkoj pobožnosti. Uz to što u dokumentu vrlo pregledno govori o nastanku i značaju te pobožnosti, Papa je obradovao vjernike uvođenjem u molitvu Krunice pet novih otajstava. Vatikanolozi ističu kako je Papu na promjenu potaknuo svećenik s Malte, kojega je protekle godine proglasio blaženim. **George Preca** je 1957. godine oblikovao pet novih otajstava krunice temeljenih na Isusovu javnom životu i nazvao ih **"otajstvima svjetla"**. Dosadašnja otajstva, kako je to odredio papa Pio V. godine 1569, podijeljena su na **radosna, žalosna, i slavna** i strogo su se ograničila na same događaje spasenja kao što su otajstva utjelovljenja, muke i uskrsnuća Kristova. Nova otajstva stavljaju pred nas razmatranje o njegovom javnom djelovanju od krštenja na Jordanu do sklapanja Novoga Saveza na posljednjoj večeri. Tako je krunici dat i novi sadržaj i novi zamah pa je ova pobudnica značajan doprinos i podrška produbljanju te pobožnosti. Dapače, period od **1. listopada 2002. do 31. listopada 2003. godine Papa je proglasio GODINOM KRUNICE** u kojoj će vjernici imati prilike razmatrati i produbiti ovu pobožnost razmatranja i življenja Evandjelja.

Ovaj ćemo dokument tijekom godine prikazati detaljnije a sada donosimo samo ono što je o njemu, odnosno o Godini krunice rekao sam Papa.

OTAJSTVIMA SVJETLA KRUNICE JOŠ DUBLJE PRONIKNIMO U EVANĐELJE

Tijekom nedavnog putovanja u Poljsku, ovako sam se obratio Gospi:

"Presveta Majko, [...] daj i meni tjelesnu i duhovnu snagu da mogu do kraja izvršiti poslanje koje mi je Uskrsli dodijelio. Tebi predajem plodove svog života i svoje službe; Tebi povjeravam sudbinu Crkve; [...] u Tebe se uzdam i Tebi još jednom izjavljujem: Totus tuus, Maria! Totus tuus! Amen" (Kalwaria Zebrzydowska, 19. 8. 2002.). Te riječi ponavljam danas, dajući hvalu Bogu za dvadeset i četiri godine svog služenja Crkvi na Petrovoj stolici. Na ovaj posebni dan, iznova povjeravam rukama Majke Božje život Crkve i toliko izmučenog čovječanstva. Njoj povjeravam također svoju budućnost. Polazem sve u njezine ruke, da s majčinskom ljubavlju to prikaže svom Sinu, "na hvalu Slave njegove" (Ef 1,12).

Središte naše vjere je Krist, čovjekov Otkupitelj. Marija ga ne zastire, kao što ne zastire niti njegovo djelo spasenja. Uzne-

sena u nebo tijelom i dušom, Djevica, prva koja je kušala plodove muke i uskrsnuća svog Sina, jeste Ona koja na najpouzdaniji način vodi Kristu, konačnom cilju našeg djelovanja i čitava našeg života. Zato, upućujući čitavoj Crkvi, u apostolskom pismu Novo millennio ineunte, Kristov poziv da "izveze na pučinu", dodao sam: "na tomu nas putu prati Presveta Djevica kojoj sam [...], zajedno s mnoštvom biskupa [...], povjerio treće tisućljeće" (br. 58). I pozivajući vjernike da neprestano razmatraju Kristovo lice, toliko sam želio da u tome razmatranju svima bude učiteljica Marija, njegova Majka.

Danas tu želju još jasnije želim izraziti s dvije simboličke geste. Uskoro ću potpisati apostolsko pismo Rosarium Virginis Mariae. Osim toga, zajedno s tim dokumentom, posvećenom molitvi krunice, proglasit ću godinu od listopada 2002. do listopada 2003. "Godinom krunice". Činim to ne samo zato što je ta godina dvadeset i peta moje papinske službe, već i zato što se slavi stotinu i dvadeseta obljetnica enciklike Supremi apostolatus officio, kojom je 1. rujna 1883. moj časni prethodnik, papa Lav XIII. označio početak objavljivanja niza dokumenata posvećenih upravo krunici. Postoji zatim još jedan razlog: u povijesti Velikih jubileja vrijedio je dobar običaj da, nakon jubilejske godine posvećene Kristu i djelu Otkupljenja, bude proglašena godina u čast Marije, gotovo moleći od nje pomoć da primljene milosti urode plodom.

Postoji li možda bolje oruđe od molitve krunice za zahtjevnu, no izvanredno bogatu zadaću razmatranja Kristova lica zajedno s Marijom? Moramo ipak ponovno otkriti mističnu dubinu sadržanu u jednostavnosti te molitve, toliko drage pučkoj tradiciji. Ta je marijanska molitva po svom sastavu u stvari prije svega razmatranje otajstava Kristova života i djelovanja. Ponavljajući zaziv "Zdravo Marijo", možemo produbiti temeljne događaje iz poslanja Božjeg Sina na zemlji, koje su nam prenijeli evanđelje i predaja. Da bi ta sinteza evanđelja bila potpuna i pružila veće nadahnuće, u apostolskom pismu Rosarium Virginis Mariae predložio sam da se onima koji se trenutno razmatraju u krunici doda drugih pet otajstava i nazvao sam ih "otajstvima svjetla". Ona obuhvaćaju javni Gospodinov život, od krštenja na Jordanu do početka Muke. Taj prijedlog ima za cilj proširiti obzore krunice, kako bi se onomu koji je moli pobožno, a ne mehanički, omogućilo još dublje proniknuti u sadržaj Radosne vijesti i sve više suobličavati vlastiti život Kristovu.

Zahvaljujem vama, ovdje prisutnima, i onima koji su u ovom posebnom danu sa mnom ujedinjeni u duhu. Hvala na naklo-

nosti i osobito na jamčenju trajne molitvene potpore. Povjeravam ovaj dokument o svetoj krunici pastirima i vjernicima cijeloga svijeta. Godina svete krunice, koju ćemo zajedno živjeti, urodit će sigurno blagotvornim plodovima u srcu svih, obnovit će i osnažiti djelovanje milosti Velikog jubileja dvije-tisućite i postati izvor mira za svijet. Neka Marija, Kraljica svete krunice... vodi sinove Crkve punini jedinstva s Kristom u njegovoj slavi!

POPUT MARIJE ČVRSTO UPRIMO POGLED U KRISTA, KNEZA MIRA

Približavamo se već završetku mjeseca listopada, mjeseca svete krunice. Kao što znate, naredni mjeseci, sve do listopada 2003., sačinjavaju posebnu "Godinu krunice". Na taj sam način želio svoju dvadeset i petu obljetnicu papinske službe staviti pod znak te molitve. Najvažniji razlog ponovnog predlaganja vježbe krunice jest činjenica da ona sačinjava vrijedno sredstvo kako bi se među vjernicima pospješila zadaća kontemplacije Kristova lica na koju sam pozvao nakon Velikog jubileja 2000. Nenadmašan uzor kršćanske kontemplacije je Djevica Marija (usp. ap. pismo Rosarium Virginis Mariae, 10).

Od Isusova začeca sve do njegova uskrsnuća i uzašašća na nebo, Marija je u svome bezgrešnom srcu netremice promatrala svoga božanskog Sina. Bio je to začuđen, prodoran, bolan i blistav pogled (usp. isto). To je marijanski pogled, pun vjere i ljubavi, koji pojedini kršćanin i crkvena zajednica zadobivaju kada mole krunicu. Da bi "potkrijepilo kristološku širinu krunice" (isto, 19), apostolsko pismo Rosarium Virginis Mariae tri niza otajstava - radosno, žalosno i slavno - upotpunjuje s novim nizom: otajstvima svjetla, koja se odnose na Kristov javni život.

Kao svaka prava molitva, krunica ne odalečuje od stvarnosti, već pomaže u njoj živjeti u duši sjedinjeni s Kristom, pružajući svjedočanstvo Božje ljubavi. Spomenuti dokument, stoga, potiče na ponovno otkrivanje ljepote moljenja krunice u obitelji. "Obitelj koja složno moli, ostaje složna" (isto, 41). Krunica je, potom, "molitva koja je po svojoj naravi usmjerena miru". U ovoj Godini krunice, kršćani su pozvani čvrsto uprijeti svoj pogled u Krista, Kneza mira, da u srcima i među narodima prevladaju misli i geste pravednosti i mira. Prizivamo posebno danas zagovor Gospe, tako drage ruskom narodu, koji je posljednjih dana toliko patio. Dok molimo za žrtve najnovijih bolnih događaja, molimo Svetu Djevicu da se slična događanja nikada više ne ponove. O Marijo, koja polažeš u naše ruke zrnca svete krunice, nauči nas je moliti postajući, u tvojoj školi, istinski kontemplativci i svjedoci Krista.

Priredio: A. K.

ŽUPA SV. LOVRE U SONTI

- Župna crkva u Sonti, kao crkva sv. Lovre, spominje se 1383. godine. ●
- Obnovljena je 1718, a sadašnja zgrada crkve podignuta je 1807. do 1812. godine. ●
- U vrijeme zadnjeg rata crkva uvijek bila puna! ●

Crkva u Sonti duhovno i narodno svetište

Crstice iz povijesti

Sonćani su, davnih godina, evo od danas prije dva vijeka, na sadašnjem mjestu koje jest bilo (i ostalo!) centar sela, izgradili lijepu zgradu svoje crkve koja tolike godine, i od prije par vjekova nosi ime velikog kršćanskog mučenika - sv. Lovre. Zgrada crkve ima dimenzije: 36,25 metara je dugačka, široka je 17,25 metara, visoka 11, a sam toranj s četiri zvona - visok je 41 metar. Od četiri zvona najveće je teško 425, a najmanje 140 kilograma. Zvone svakoga dana kao poziv na misu, u podne obvezatno, na večer je "pozdravljanje Gospe", u dani- ma kad netko umre zvone za umrlim... Na Sve svete cijeli jedan sat za sve mile mrtve.

Crkva u Sonti je oslikana prvi put 1934/5. godine, a zadnji put za vrijeme župnika **Marka Forgića**. Također je prije par godina obnovljena fasada, kao i krov, ali posla oko zgrade ima još, i Sonćani se nadaju da će biti sve završeno kako je zamišljeno.

Ranije je crkva imala troja ulazna vrata, ali su zapadna svojevremeno zazi- dana. Čim se uđe kroz glavna vrata, dočekaju vas kipovi omiljenih kršćan-

skih svetaca - lijevo je na postamentu sv. Antun, a desno sv. Franjo. Od kipo- va koji se kite za svaku prigodu, a subotom napose, slijede: kip Srca Isusova, sv. Eliza- bete, Nikole Tave- lića - prvog hrvat- skog sveca, i Božji grob u kojem je kip mrtvog Isusovog tijela, a gore je kip Isusove Majke koja ga mrtva drži u naručju. S desne strane su kipovi Gospe Fatimske, zatim Lurdske Gospe... Pogled plijeni centralni kip što je nešto ispred oltara, a sasvim desno kip Majke Božje s 12 zvijezda u kruni koja tužnim pogledom gleda negdje na prisutan puk. Oltar je od mramora, pored njega je raspelo a iza velika oltarna slika - vrlo stara ali dosta dobro očuvana. Slika prikazuje mučenje sv. Lovre. U dosta tamnim tonovima iz daleka se razaznaje plamen vatre što je ispod tijela sv. Lovre i osjeća bol koji, čini se, vječno traje, a to je bol mučenika što su i život svoj dali za svoju vjeru. Lijevo i desno su u skoro naravnoj veličini kipovi sv. apostola Petra i Pavla. Što se slike tiče, izvori naše crkve govore da je riječ o vrlo staroj slici i da je moguće iz nekog starog samostana koji je ovdje bio uz prvotnu Sontu na Dunavu. Isto tako se

govori da postoje dvije takve slike kao ova u Sonti - jedna je u Vatikan- skom muzeju, druga u muzeju u Londonu.

I kad je povijest u pitanju, još koji redak. Nijemci, kojih je 1890. u Sonti bilo 1041, u jed- noj knjizi objavljenoj 1984. godine, sada kao bivši stanovnici Sonte, pišu da je sonćanska crkva prvotno izgrađe- na u 14. stoljeću nosila ime "Sanctae Mariae".

Manji broj stanovnika

Sonta je veliko katoličko i hrvatsko mjesto. Već spomenute 1890. ovo je naše mjesto imalo 3079 stanovnika Hrvata, 1041 Nijemca, 838 Mađara, 2 Slovaka i 12 ostalih narodnosti. Šezdesetih godina prošlog stoljeća Sonta je imala 6500 stanovnika, a danas, iako rezultate popisa još nemamo, ima oko 5000. Izbjeglica je 600, a doseljenika poslije 1945. oko 300.

Sahrane najbrojnije

Mjesto polako stari, što govori niz podataka. Ovdasnja je škola svojevremeno, poslije "onog" rata imala preko 1000 učenika, sada ih je oko 400. Krštenja su dosta česta i obavljaju se najčešće pod velikom misom. Bude i svatova, ali broj umrlih je velik. Godiš- nje ima oko 80 pokojnika.

Čuvari Božjeg groba uvijek su obučeni u nošnju svojih predaka

Župnik Željko Augustinov rođen je

21. ožujka 1948. godine u Vajskoj, u dobrostojećoj i uzornoj katoličkoj obitelji. Pripadao je prvoj generaciji sjemeništarača Klasične vjerske gimnazije "Paulinum" u Subotici. Bogosloviju je završio u Rijeci i na

Petrovo 1974. godine zaređen je za svećenika u subotičkoj katedrali. Bio je četiri godine kapelan u Bačkom Monoštoru, osam godina župnik u Futogu, pet godina u Bačkom Bregu, narednih sedam godina u Baču.

Svoj srebrni jubilej - 25. obljetnicu svećeništva, proslavio je 4. srpnja 1999. godine u župi sv. Lovre u Sonti.

Roditelji dovode svoju djecu na Prvu svetu pričest

U socijalnoj je nuždi skoro 10 % stanovništva. Je li to rezultat bivšeg sustava, ili sadašnje tranzicije, valjalo bi istražiti...

Prvu pričest već unazad nekoliko godina primi 40-tak najmlađih, a na krizmama bude, s obzirom da se one održavaju svakih par godina, oko 120 mladih. Vjeronaukom su obuhvaćena sva katolička djeca i ukupno ih vjeronauk pohađa 150.

Sadašnji župnik, vlč. **Željko Augustinov**, zna često podsjetiti prisutne na misama da bi djeca morala dolaziti u crkvu redovito. Ima nedjelja kad tek njih par dođe na misu.

Zbor prekrasno pjeva

U više prilika, kad u Sonti uz domaćeg župnika služe misu svećenici iz drugih župa, mogli smo čuti javne pohvale crkvenom zboru kojeg godina na vodi, još od svoje mladosti, kantor **Stipan Poturica**. U mnogim prilikama, kada se pjevaju opće poznate katoličke pjesme, pjeva cijela crkva što je poseban ugođaj i pjevaču i slušatelju!

Na velikim ispovijedima po 1000 vjernika

U sončanskoj župi se tradicionalno, dva puta godišnje - pred Božić i pred

Uskrs - održe velike ispovijedi. Na pomoć dođu svećenici iz drugih župa i odziv na ovu ispovijed, koja traje cijeloga određenog dan, bude vrlo dobar. Zadnjih godina je riječ o skoro 1000 vjernika na svakoj velikoj ispovijedi.

DAROVI: misnica, slike, ćilimi...

Darovatelji iz Sonte su obnovili kapelicu sv. Ivana, na početku Vojvođanske ulice. **Ivanka Dimitrijević** iz Abu Dabija je poklonila svojoj crkvi krasnu misnicu i dvije vezene slike s likom Majke Božje. Crkva je ovih dana dobila 8 ćilima od darovatelja koji je želio ostati anonimn. Ima interesenata da se iz istih izvora financira izgradnja i postavljanje križeva na mjestima gdje su već postojali, ali drveni križevi, takvi kakvi su sada na dva mjesta postavljeni u groblju.

Franjin red uspješan

Treć red, red sv. Franje, u Sonti je vrlo star i vuče korijene još iz vremena kad su u staroj Sonti svećenici bili franjevci. Članice Trećeg reda su vrlo aktivne u svakodnevnom pohađanju sv. misa, ali i u molitvama za bolesne, brinu se o uređenju crkve, ispo- mažu u uređenju velikog parka i župnog dvora. Usporedbe radi, Franjevački samostan u Subotici slavi 150, a franjevci u Sonti 92 godine od osnutka.

Darovatelja za crkvu uvijek ima

Iz Sonte je u inostranstvu na radu, ili su već stekli mirovinu, mnogo stanovnika katolika. I oni i

Sončani koji ovdje žive i rade, rado pomažu svojoj crkvi u materijalnom pogledu i diče se njenim izgledom i ljepotom. Zadnjih nekoliko godina crkva ima darovatelja za skromne božićne pakete koji se ovdje tradicionalno uručuju djeci i mladima.

I jedan kuriozitet: u tijeku je samodoprinos za komunalnu izgradnju sela - 5 % od ukupno ostvarenog samodoprinosu kojeg prikuplja ovdašnja Mjesna zajednica, "inicijalna su sredstva" za izgradnju pravoslavne crkve u Sonti, čija je izgradnja u tijeku...

Ukraden sv. Antun i sv. Ivan

U crkvenom sokaku (Danas je to Vojvođanska ulica) od pamtivijeka su stajala, na početku i kraju, dva kipa - na ulazu u selo kip sv. Ivana, a na kraju ovog sokaka - ljubljani sv. Antun. Oba kipa su ukradena tijekom prošloga rata (1991-1995). Ali što pjesmom reče pjesnik u našoj Danici:

**A i ja te molim, ako čuješ Bože,
no kip nije važan, on je tu, sa nama,
nećemo bez njega, on bez nas ne može -
jer je u srcima i našim dušama!**

Crkva u Sonti - vratimo se našem naslovu - duhovno je i narodno središte i svetište. A kolikima smeta imati dušu u tijelu, imati središte, znati kome se pripada, kome se moli kad je teško i kome se čovjek, i ovovjek, raduje i nada: svojem rodu i narodu.

Josip Brdarić

Fotografije u reportaži i na naslovnoj stranici: foto CROC

Reportažu o novosadskoj župi Imena Marijina priredila je Ivana Lazić. Potpis je greškom Uredništva izostao. Ispričavamo se zbog tog propusta.

Radost prve svete pričesti

Savez s Abrahamom (2)

Moramo razumjeti Abrahama. Božje obećanje je tako veliko da to nadilazi sve Abrahamove predodžbe. Kako će on, slab čovjek, sam - pojedinac zaposjesti zemlju Kanaanaca? To nadilazi Abrahamove mogućnosti ali ne i Božje! Abraham je čuo samo drugi dio rečenice koju mu je Bog rekao jer ga je taj dio najviše pogodio: Prečuo je prvi dio: *"Ja sam Jahve..."* (Post 15,7). Upravo u toj činjenici nalazi se i rješenje. Te riječi mu ne govori čovjek već Bog a Bogu nije ništa nemoguće (usp. Post 18,14; Lk 1,37). No, Bog razumije našu ljudsku slabost. On znade da nam je potrebna i neka vanjska sigurnost, neki znak. Stoga Bog Jahve ide ususret ovoj Abrahamovoj poteškoći vjere.

Pripreme za savez

Abraham je pozvan da učini svoj dio. *"Prinesi mi junicu od tri godine, kozu od tri godine, ovna od tri godine, jednu grlicu i jednog golubića. Sve mu to donese, rasiječe na pole i metnu sve pole jednu prema drugoj; ptica nije rasijecao"* (Post 15,9-10). Abraham prima točne upute kako treba postupiti. On sluša i vrši. Postupak je vrlo ozbiljan i pokazuje da se Bog ne šali. Radi se, prije svega, o žrtvi, tj. bogoštovnom činu. Sve će imati karakter svetinje.

Možda nas najviše začuđuje rasijecanje životinja. Ono nam je čudno i nepoznato. Pogotovo rasijecanje na polovine, "pole". Ovaj čin spada na tzv. "savezni formular" te se u to vrijeme upotrebljavao kao oblik sklapanja saveza. Životinje su se rasijekle na pole a te su pole onda stavljane jedna nasuprot druge s razmakom da se između može prolaziti. Tako suprotstavljene pole poslagale su se zatim u red kao "špalir". Kraljevi koji su sklapali savez - a nakon što je prinesena žrtva - držali su se za ruke i prolazeći između ovih pola govorili jedan drugome: "Tako neka budem posječen ako pogazim ovaj savez!"

Bio je to, dakle, savez na život i smrt! Savez koji unosi strah i punu ozbiljnost. Čovjek ne može više ponuditi kao jamstvo za svoju riječ nego li što je njegov život i njegova krv. To onda u isto vrijeme znači da na tu zadanu riječ čovjek stavlja svega sebe, da s njezinim obdržavanjem on stoji i pada.

Dok gledamo Abrahama kako rasijeca žrtvene životinje, razmišljamo o Bogu koji prihvaća naše ljudske kate-

gorije jamstva i sigurnosti kako bi nama zasvjedočio sigurnost svoje riječi. Osvrnimo se ovdje i na popis i vrste životinja kao i na brojke koje se ovdje donose. U popisu životinja ovdje se nabrajaju: junica, koza, ovan, grlica i golubić. Ove su vrste životinja spadale u popis tzv. žrtvenih životinja. Jednako tako i broj tri koji se ovdje navodi ("junicu od tri godine, kozu od tri godine, ovna od tri godine...", usp. r. 9.). U žrtvenu praksu spada i trostruko ponavljanje izraza "od tri godine".

Prije samog sklapanja saveza imamo i mali "predah" koji nam donosi r. 11. Prizor koji je nastao rasijecanjem životinja na pole i njihovim slaganjem u niz jedna pola nasuprot drugoj bio je idealan poziv za ptice grabljivice koje neprestano kruže i pretražuju ima li kakva strvina njima za hranu. Tekst kaže: "Ptice grabežljivice obarale se na leševе, ali ih je Abram rastjerivao."

Sklapanje saveza

Dugo se ništa nije događalo. I čitatelj ovoga teksta se pita kako će se to Bog pojaviti, kako će on proći posred ovih pola koje je Abraham pripremio te izreći svoju zavjetnu obavezu? Vrijeme je prolazilo i dugo se ništa nije događalo. Abraham je čekao. Nije li to loš znak što se ptice grabežljivice tako obaraju? Mnogi su u starini to tako tumačili. No Abraham je čekao i vjerovao Bogu. Rastjerivao je ptice i strpljivo čekao što će se dogoditi. Sve je brižljivo izvršio po Božjim uputama. Sada je Bog na potezu.

Dokle čekati? Dan se već nagnuo svojem kraju. Sunce je počelo zalaziti. Abraham je umoran od tjeranja ptica, umoran od čekanja, neki neodređeni osjećaj uvlači se u njegovu dušu a tijelo mu sve više obuzima neka ophrvanost. Pao je u dubok san.

Sve se polako priprema za trenutak saveza. Redak 12. uvodi u taj trenutak. Abraham je u dubokom snu ali to nije dosta. Pisac kaže: *"...onda se na nj spusti gust mrak, pun jeze"* (r. 12). Što se događa s Abrahamom? Što znači ovaj strašni opis? Abrahama je obuzela blizina Božja. Prije nego li savez bude sklopljen, slijedi Božja objava (rr. 13-16). Radi se o budućnosti Abrahamovih potomaka. On tu budućnost neće doživjeti jer će već "poći u miru k svojim ocima u sretnoj starosti". Da se radi o budućnosti koju Abraham neće doživjeti govore i

riječi: "Dobro znaj, ..." To za njega neće biti iskustvo već samo znanje na temelju Božje objave. Pred nama je navještaj egipatskog ropstva koje je trajalo četiri pokoljenja. No ovaj iskaz je vrlo važan ne samo kao otkrivanje budućnosti već mnogo više! On prije svega želi reći da je Bog vjeran svojem obećanju. Ono što je Abrahamu obećao, to će i izvršiti. Bog mu je obećao ovu zemlju i njegovi će se potomci vratiti "ovamo". Osim toga ovdje se Bog očituje kao Bog povijesti, kao onaj koji vodi povijest sigurnim tijekom. Tako sigurnim da već sada može reći što će biti za četiri pokoljenja. Ova će činjenica, tj. da je on Bog povijesti, posebno doći do izražaja u trenutku kad se On bude objavio Mojsiju iz gorućeg grma (usp. Izl 3,6) kao "Bog Abrahamov, Bog Izakov i Bog Jakovljevi". To je Bog Abrahamov koji će pratiti sve njegove potomke i vjerno ispuniti svoje obećanje koje je dao Abrahamu - obećanje ove zemlje.

Tekst u recima 17-18. govori nam o samom sklapanju saveza i neposredno se nastavlja na opis njegove pripreme (usp. r. 10). Savez se odvija ne samo u mraku, već u "gustom mraku" jer čovjek ne smije vidjeti Boga (usp. Izl 33,20). U starini ljudi su vjerovali da čovjek ne može vidjeti Boga i ostati na životu. Stoga se Bog pojavljuje u "gustom mraku" kako bi Abraham preživio silnu veličinu Božju i ostao na životu.

Ovo sada više nije san. Abraham je budan ali je potpuni mrak. Sada će Bog proći kao saveznik koji se zariče između "pola" i govoriti riječi saveza. Kako? Pogledajmo tekst:

"Kad je sunce zašlo i pao gust mrak, pojavi se zadimljen žeravnjak i goruća zublja te prođu između onih dijelova. Toga je dana Jahve sklopio Savez s Abrahamom rekavši: 'Potomstvu tvojemu dajem zemlju ovu od Rijeke u Egiptu do Velike rijeke, rijeke Eufrata: Kenijce, Kenizane, Kadmonce, Hetite, Perizane, Refaimce, Amorejce, Kanaance, Girgašane, Jebusejce.'"

Bog je kao saveznik koji čvrsto obećava samim sobom prošao između "pola" u liku zadimljenog žeravnjaka i goruće zublje. U gustom mraku Abraham je sasvim jasno prepoznavao taj Božji hod. Bog je prolazio između pola rasječenih životinja prihvaćajući naš ljudski oblik sklapanja saveza. A tu su i riječi koje su sadržaj saveza. To su riječi ne više obećanja već čvrstoga jamstva: "Potomstvu tvojemu dajem ovu zemlju..." Slijedi navođenje granica i naroda koji tu sada žive. Sve je to Abrahamovo i sve će to dobiti njegovi potomci u baštinu.

(U sljedećem nastavku: Jišmael)

Uređuju: Marjan Ostrogonac
i Tomislav Ivanović

Svi sveti

Blagdan Sviju Svetih Crkva slavi kao svetkovinu, to znači da je taj dan zapovijedani blagdan a u našem gradu bio je i neradni dan. Mi u Paulinumu također svetujemo taj veliki crkveni blagdan. Dnevni red je toga dana nešto drugačiji nego ostalim radnim danima. Sjemeništarci iz Subotice i okolice su mogli otići kućama i posjetiti grobove svojih pokojnih rođaka. Ostali sjemeništarci su obišli groblja koja se nalaze u gradu. Na njima su se pomolili za svoje pokojnike, za pokojne svećenike, časne sestre i za sve one koji su svojim neobičnim radom potpomagali sjemenište.

Otajstvena tišina na groblju me je potaknula na razmatranje o prolaznosti života. Svi ljudi, koji su preminuli, živjeli su na ovoj zemlji i završili su svoju ovozemaljsku trku. Toga dana navečer smo prisustvovali na svetoj misi za sve pokojnike, a zatim na komemoraciji pokojnika župe sv. Terezije Avilske. Dan smo završili molitvom krunice za duše u čistilištu. Toga dana ne sjećamo se samo svojih pokojnika, nego mnoštva proglašanih i neproglašanih svetaca, koji su u vječnoj domovini. Ti ljudi su pokazali kako treba nositi križ i živjeti evanđelje u svagdašnjem, običnom životu. Iako su mnogi anonimni, njihov zagovor kod Boga za nas, koji smo još na ovoj zemlji, veoma je vrijedan. Zato vapimo: Svi sveti i svete Božje, molite za nas.

Vjekoslav Šarčević

Misijska nedjelja

"Podite dakle i učinite mojim učenicima sve narode, krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga" (Mt 28,19). O ovim posljednjim riječima koje nam je Isus uputio prije uznesenja posebno smo

razmišljali 19. listopada. Toga je dana Crkva slavila Misijsku nedjelju. Na taj dan smo bili zajedno s našim duhovnikom mons. Markom Forgićem na sv. misi u župi sv. Roka. (opširnije o tome na str. 23, op. ur.)

Željko Korolj

Listopadska pobožnost

Za nama je mjesec listopad, koji je posvećen Mariji, Gospi od krunice. U katoličkoj Crkvi kroz mjesec listopad moli se krunica. Krunica je moćno oružje ljubavi, koju jednako mole i svećenici i vjernici. Kroz molitvu krunice ili ružarija možemo meditirati evanđelje na najjednostavniji način od Blagovijesti do krunjenja BDM.

Sveta krunica je obavezna molitva svih sjemeništaraca i bogoslova. Ona ih dovodi do ravnoteže srca, duše, tijela i razuma. I u našem sjemeništu Krunica je sastavni dio dnevnog reda i mi je rado molimo, jer nam ona pomaže u našim kušnjama i potrebama.

Tomislav Ivanović

Darovi školi

Početak nove školske godine bili smo obradovani mnoštvom novih knjiga. Posredstvom dopredsjednika subotičke samouprave **mr. Bele Tonkovića** naša škola bila je povezana s gimnazijama u Osijeku i u Našicama. U ovim gimnazijama sakupljeni su udžbenici za našu školu. Preko četrstotine udžbenika i lektira dobili smo iz škole "Isidora Kršnjavskoga" iz Našica i gimnazije društvenog smjera iz Osijeka. Na ovoj velikoj pomoći zahvaljujemo i direktorici **Ljerki Dobaj-Ristić** kao i direktoru **Josipu Patajcu**.

Novi udžbenici u mnogome pomažu i motiviraju naš školski rad i nadamo se da će se to vidjeti po našim ocjenama.

INTERNET STRANICA SUBOTIČKIH BOGOSLOVA SA JORDANOVCA

Bogoslovi subotičke biskupije koji studiraju filozofiju i teologiju u isusovačkom kolegiju na Jordanovcu u Zagrebu ovih dana pokrenuli su web-stranicu o duhovnim zvanjima. Potražite je na adresi:

<http://zvanja.undonet.com>

O ovom pothvatu jedan od urednika, **Goran Vilov**, đakon, kaže:

"Svojom stranicom htjeli smo mladim ljudima pružiti osnovne informacije o duhovnim zvanjima. Posebno osvjetljavamo život u sjemeništu i u našoj bogosloviji: raznim tekstovima, slikama a uskoro ćemo staviti i svjedočanstva o tome KAKO SMO MI ODLUČILI SLIJEDITI GOSPODINA. Osim toga ima i drugih zanimljivih sadržaja na našoj stranici. Najbolje je da provjerite sami!"

(U sljedećem broju detaljnije ćemo predstaviti ovu novu internet stranicu u našoj stalnoj rubrici. op. ur.)

Humanitarna pomoć

Odmah pri dolasku u sjemenište dobili smo humanitarnu pomoć sa više strana. Već početkom rujna stiglo je dvanaest velikih paketa s potpuno novom robom. Paketi su stigli posredstvom **braćnoga para Homberg**, koji su se potrudili da sakupe nova odijela, cipele, košulje, deke i plahte za nas sjemeništarce. Najveći dio nove robe poklonio je tvorničar **Friedrich Wiese** iz Njemačke, a za prijevoz se pobrinula **Malteška organizacija**.

Druga velika pomoć također je stigla iz Njemačke. Od tvorničara elektroinstalacija **dr. Josepha Ruckera** dobili smo armaturu za neonske cijevi i razne oblike lampi i neonskih cijevi.

Najveća radost je svima nama u sjemeništu što su obnovljene kupaonice. Preko cijeloga ljeta trajali su radovi na obnovi dotrajalih kupaonica. Za obnovljene kupaonice zahvalni smo dobrotvornoj organizaciji "Renovabis" iz Njemačke i "Šansi za stabilnost" iz Segedina.

Sjemeništarci na misi i na krštenju djece u župi sv. Roka

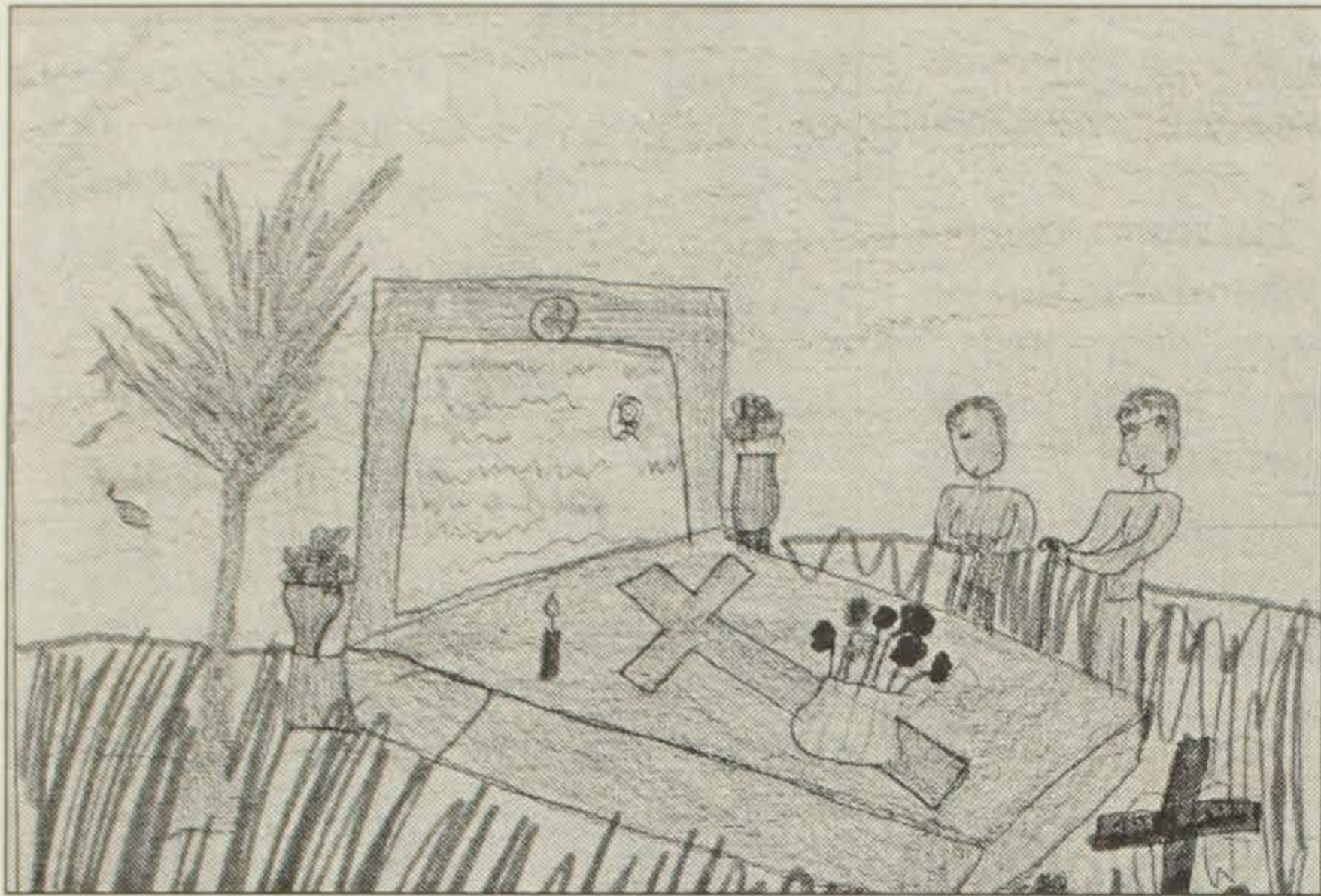
Uređuje: Katarina Čeliković

Ususret Kristu Kralju

Zvončići dragi! Željela bih vam postaviti jedno pitanje na koje ćete sigurno različito i zanimljivo odgovoriti. Tko je i što je KRALJ? Vjerujem da ćete najprije pomisliti na neke bajke u kojima je kralj glavni u svemu, koji raspolaže čak i životima ljudi, kojemu se svi klanjaju, slave ga i donose mu darove. Kraljeva danas u svijetu ima malo, tek pokoje kraljevstvo - kao u Engleskoj, na primjer. To i nisu kraljevstva kao nekada u prošlosti.

A mi kršćani zadnju nedjelju u liturgijskoj, crkvenoj godini zovemo NEDJELJOM KRISTA KRALJA. Jeste li se kada pitali gdje se nalazi Isusovo kraljevstvo i tko će biti u njemu? Ne propustite pažljivo slušati evanđelja narednih nedjelja jer je u njima poruka za vrijeme koje dolazi - DOŠAŠĆE.

Zvončića

Goran Ivković
Ivandečić

Subotica,
II. razred

Upoznajmo sveca

ANDRIJA APOSTOL (30. XI.)

Andrija u latinskom i grčkom ima isti oblik: Andreas, a znači MUŽEVAN, HRABAR.

Evo izvedenih imena iz ovog osnovnog, muška: Andro, Andrea, Andre, Andras, Andrej, Andrijan; ženska: Andreja, Andrijana. U praksi su prihvaćeni i "prijevodi" imena Andrija: Hrvoje, Hrvoslav, Hrvoslava.

Među svecima je najčasniji ANDRIJA APOSTOL, mučenik. Spomendan mu je 30. studenoga. Rodom je iz Betsaide u Galileji. Bio je brat Šimuna, kojega je Isus postavio apostolskim prvakom i promijenio mu ime u Petar.

Andrija je prvotno bio učenik Ivana Krstitelja, pa prvopozvani Isusov apostol. Dapače, on je Petra doveo Isusu. Po predaji, Andrija je propovijedao evanđelje južno do Crnoga mora. Pod starost se kao biskup ustalio u Patrasu (Grčka) i tu je, najvjerojatnije, 60. ili 62. godine, 30. studenoga, za vrijeme cara Nerona, podnio mučeništvo. Bičevan je i raspet na kosome križu (takozvani "Andrijin križ"). Ikonografi apostola Andriju redovito prikazuju s karakterističnim križem nalik na slova X, što je istodobno, prema grčkom pismu, kratica za Krist.

U pučkoj pobožnosti zaštitnik je ribara, trgovaca ribom, rudara, užara i mesara. Svetoga Andriju ponegdje časte napose djevojke kao pomoćnika za dobru udaju.

(A. Jarm, Imena i imendani)

ZVONČIĆI NA MISI

10. 11. 2002.

32. NEDJELJA KROZ GODINU

Mt 25,1-13

Isus nam priča priču o deset djevice - pet je bilo ludih a pet mudrih. Prve su svoga zaručnika čekale sa svjetiljkama koje nisu imale ulja, a druge su bile mudre i uzele ulje. Kad je zaručnik stigao, mudre su djevice bile spremne, a one druge ne.

17. 11. 2002.

33. NEDJELJA KROZ GODINU

Mt 25,14-30

Bog nam je dao talente. Nemojmo ih sakriti. Moramo ih pokušati još više razviti jer će nas Bog pitati što smo s njima učinili.

24. 11. 2002.

ISUS KRIST - KRALJ SVEGA STVORENOGA

Mt 25,31-46

Isus je pravi kralj! Ne ovdje na zemlji - to je prolazno kraljevstvo - već u raj. Kada dođemo k njemu, odgovarat ćemo za svoje postupke prema našim bližnjima jer je Isus upozorio: "Zaista, kažem vam, što god učinite jednomu od ove moje najmanje braće, meni učinite!"

1. 12. 2002.

1. NEDJELJA DOŠAŠĆA

Mk 13,33-37

U iščekivanju Isusova dolaska najvažnije je BDJETI. Treba biti uvijek spreman da ne zaspimo i propustimo njegov dolazak.

8. 12. 2002.

2. NEDJELJA DOŠAŠĆA - BEZGREŠNO ZAČEĆE BLAŽENE DJEVICE MARIJE

Mk 1,1-8

Isus je imao svoga glasnika. Dolazak Mesije - spasitelja najavio je Ivan Krstitelj. Došao je iz pustinje gdje je krstio i propovijedao obraćenje da se oprostite ljudima grijesi. Ali, on je najavio da nakon njega dolazi jači od njega.

Malo se šaljimo

Čitljivost

Profesor hrvatskog jezika fra Rastislav napiše učeniku Marku u zadaćnici: "Piši čitljivije", a ispod jedinicu. I dok je profesor prozivao učenike po redu, koji su morali reći ocjenu da im se ubilježi u dnevnik, dođe na red i Marko. Ustane Marko i, tobože zbunjen, odugovlačio je dok nije rekao:

- Jedinica.

I odmah je požurio k profesoru noseći zadaćnicu u ruci te ga, pokazujući prstom, upita:

- Poštovani, što ovdje piše?

Profesor pogleda i, nakon male stanke, pročita:

- Piši čitljivije.

Dakako, sav razred prasnuo je u smijeh.

(iz knjižice "Dosjetke i šale", koje su prikupili fra Lucijan Kordić i fra Vendelin Karačić)

MISIJSKA NEDJELJA UŽIVO

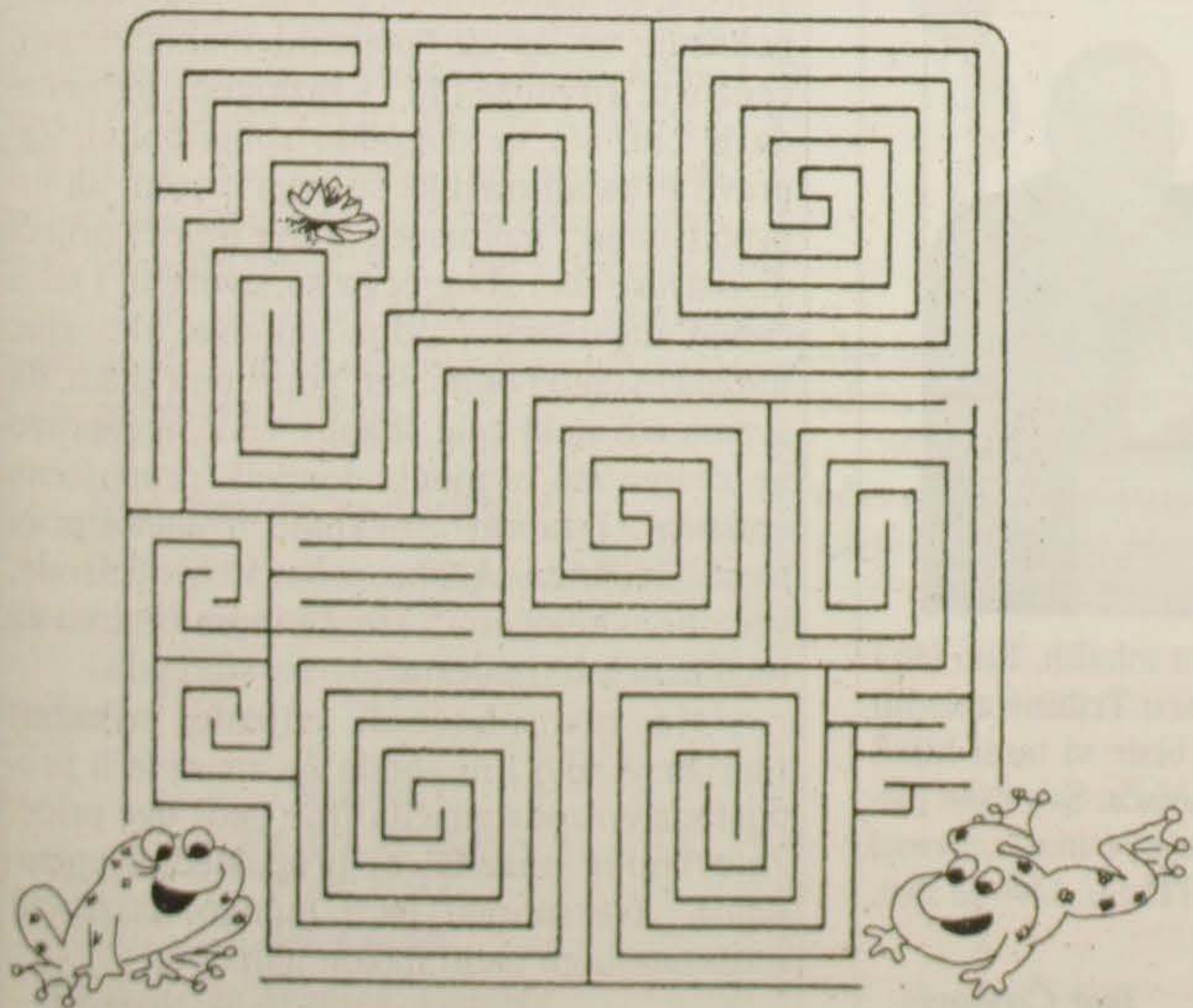
Misije su nam u svijesti daleko u Africi. Da bi nam to približili, ministranti župe sv. Roka predvođeni s. **Ivom Bagarić**, na Misijsku nedjelju su priredili kratak igrokaz u kojem su dočarali naviještanje Isusove radosne vijesti u različitim dijelovima svijeta. Ministranti su predvodili i molitvu vjernika, a te su se nedjelje pjevale prekrasne pjesme, npr. "Majka Tereza", "Tamo gdje palme cvatu", "Idi kaži cijelom svijetu" i druge.

Posebno dragi gosti na ovoj sv. misi bili su subotički sjemeničarci koji su posebno bili zapaženi po svojim jakim muškim glasovima dok su pjevali, aktivno su se uključili i u čitanje Božje riječi. Sve je bilo u posebnom raspoloženju jer je župa postala bogatija i za dva nova člana po sakramentu krštenja.

Ministranti u kostimima su pokazali da je evanđelje potrebno naviještati svugdje u svijetu ali je župnik **Andrija** upozorio da je i naša sredina pravo misijsko područje. /Zv/

Pomozi žabicama da se sretnu na lopoču

Sićanja

Dok sam u varoši
Savijala gnijzdo,
Kogod mi ukro ditinjstvo.
Tamo daleko
Na jednom salašu,
Bilo je bosonogo,
Ali ditinja duša,
Bila je bogata.
U mislima
Odletim tamo,
Maše mi đeram
I ograda od zove.
Lagano otvorim
Teška vrata
Na sridnjoj sobi,
Brava škripi;
Pridem prag,
Krpore prostrte
Po podmazanoj sobi.
U čoši stoji dolaf
Prikriven

Majkinim šlingerajom.
Pladnjovi poslagani
Po redu:
Duboki, plitki, mali...
Zdila za čorbu...
Tu je i lampaš
Sa cilinderom
Broj pet,
Čađav.
Na svetu knjigu i očenaše
Pala prašina.
Davno je kogod
Molio krunicu
I ljubio propeće.
Na zidu
Ispod izbiljene plaše
Visi sat,
Odavno ne otkucava vrime.
Sve je stalo.
Ostala sićanja.

Marija Horvat

Prispodoba o deset djevice

O svom ponovnom dolasku na zemlju Isus je ispričao ovu prispodobu:

"Tada će biti s kraljevstvom nebeskim kao sa deset djevice koje uzeše svoje svjetiljke te iziđoše u susret zaručniku. Pet ih bijaše ludih, a pet mudrih. Lude, naime, uzeše sa sobom svjetiljke, ali ne uzeše ulja. Mudre, naprotiv, uzeše ulje u posudama skupa sa svojim svjetiljkama. Kako se zaručnikov dolazak otegnuo, sve zadrijemaše i zaspashe.

U ponoći odjeknu glas: 'Zaručnik dolazi! Idite mu ususret!' Tada ustadoše sve djevice i opremiše svoje svjetiljke. Lude, pak, rekoše mudrima: 'Dajte nam od svog ulja, jer nam se svjetiljke trnu.' Ali im mudre odgovoriše: 'Nipošto! Sigurno ne bi doteklo za nas i za vas; pođite radije trgovcima pa sebi kupite!' Dok su išle kupiti, dođe zaručnik: koje bijahu pripravne, uđoše s njim na svadbu te se zatvoriše vrata.

Poslije toga dođoše i ostale djevice i rekoše: 'Gospodine, gospodine, otvori nam!' On im odgovori: 'Zaista, kažem vam, ne poznajem vas.'

Dakle, bdijte, jer ne znate ni dana ni časa!"
(Matej, 25,1-13)

EVO NAGRADA ZA BOŽIĆ!

Točan je odgovor da je sljedeća godina proglašena GODINOM BIBLIJE. Svi koji su poslali svoje odgovore točno su odgovorili.

Kako nam iskustvo pokazuje, nagrade za Božić poput lijepog BETLEHEMA treba ranije darovati da biste mogli na vrijeme napraviti svoje kućne "Betleheme". Stoga smo odlučili već u ovom broju darovati nagrade za Božić da na vrijeme stignu.

Nagrađeni su:

1. Janja, Vita i Ana Miković, Trogrska 11, Palic
- BETLEHEM s anđelima
2. Matija Merković, Trg Žarka Zrenjanina 14, Tavankut
- mali Isus
3. Janja Horvat, Majevička 39, Novi Sad
- knjiga "Božji prijatelji s nama na putu" Stjepana Beretića
4. Kata Drobina, M. Pijade 38/a, Sot - krunica u sličicama
5. Nataša Vojnić Tunić, Beogradski put 34, Stari Žednik
- srebrni prsten
6. Zdenko Ivanković, Jerneja Kopitara 22, Subotica - pikado
7. Marko Bukovac, Vojvodanska 71, Sonta - Novi zavjet
8. Martina Kulundžić, I. Antunovića 65, Subotica
- velike PUZZLE
9. Edit Petrov, M. Tita 54, Vajska
- zidni i džepni kalendar za 2003.
10. Ivan Medved, I. Mažuranića 21, Sombor - digitron

Uređuju: Marina, Dijana, Ivana, Željka, Biserka, Igor, Ljubica

Bog mladi!

Uđosmo u ovo hladno jesensko vrijeme. Pred nama se polako pojavljuju magle i kiše, trenuci koje obavezno treba razbiti vedrijim temama.

Stoga vam ovoga puta želim reći, samo kratko, koliko sam oduševljena makar i malim vašim angažmanom u pisanju. Bilo bi odlično kada biste zapisivali svoja razmišljanja, meditacije, pjesme... Uz suradnike koje i dalje tražimo, kao s povećalom, ali uporno, želimo potaknuti i one koje znaju crtati. Oživjeli bismo vašim crtežima određene tekstove. Pošaljite nam svoje radove, pozvat ćemo vas na razgovor.

U ovom broju po prvi put smo za vas našli citate iz Biblije. Namjeravamo narednih godinu dana poticati vas na druženje s tom divnom knjigom. Vjerujem da će vam druženje s Biblijom prichiniti mnogo radosti.

Pozdravlja vas

Marina

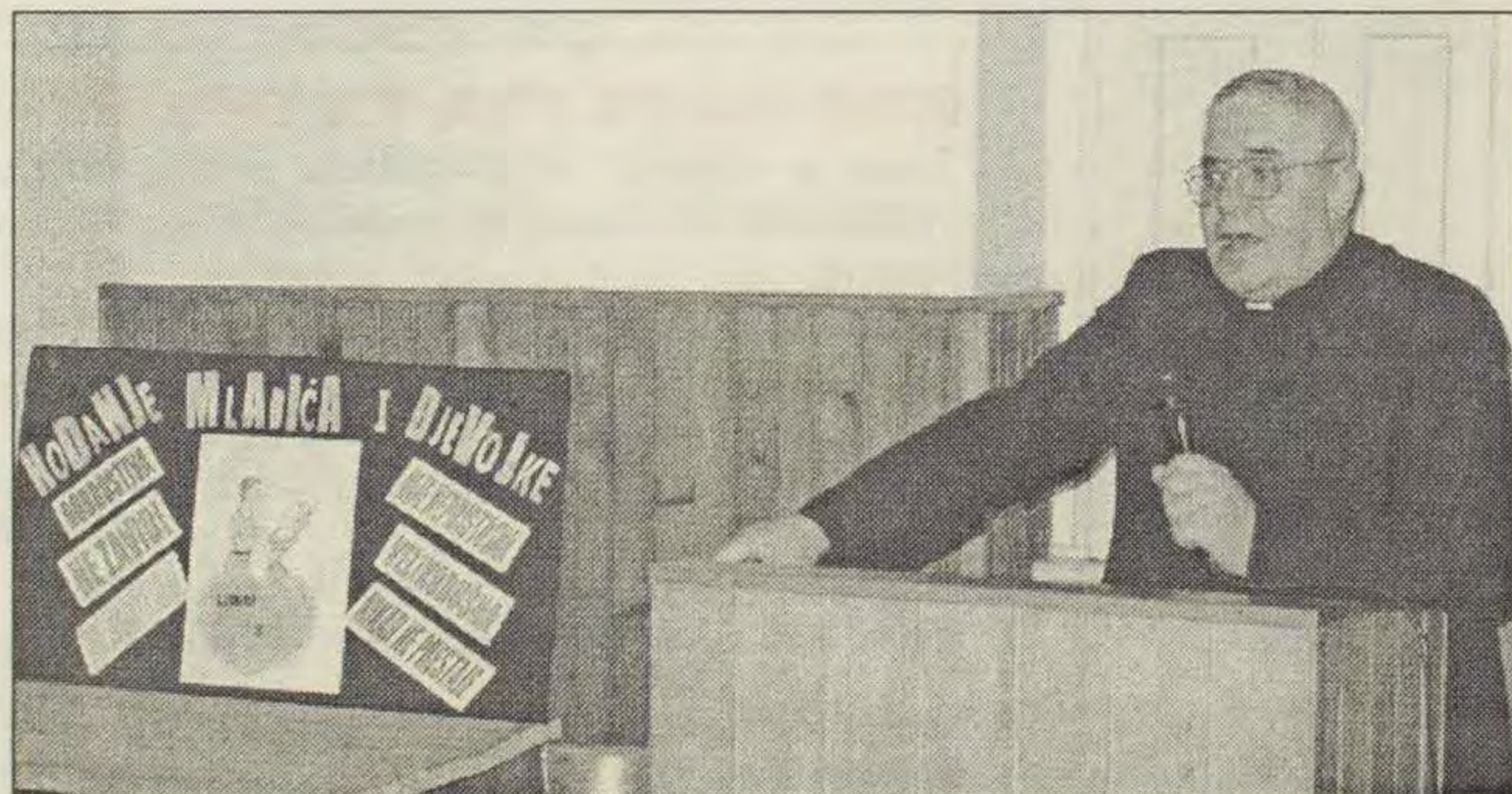
TRIBINA MLADIH

HODANJE MLADIĆA I DJEVOJKE (IZ DRUGOG UGLA)

Na tribini mladih, održanoj 20. listopada ove godine, kao i na prethodnima, okupilo se puno mladih. Privukao nas je nastavak teme "Hodanje mladića i djevojke" o kojoj je i ovoga puta **mr. Andrija Kopilović** održao veoma dobro i iscrpno predavanje. Za razliku od prvog predavanja na ovu temu, koje je bilo kao neki uvod, ovo predavanje je bilo mnogo ozbiljnije i jednostavno, a ulazilo se u samu bit teme. I baš zbog kompliciranosti teme ne bih ništa htio govoriti o predavanju, već bih samo rekao da mi je doista drago što sam imao privilegiju slušati tako vrsnog predavača. Jako me se dojmilo predavanje, jer sam za vrijeme tog predavanja počeo preispitivati neke svoje osobne moralne vrijednosti. Neke stavove sam čak i malo promijenio poslije te tribine. Naravno, na pozitivno!!! :)

Ali, evo mogućnosti da i sami opširnije o tome saznate u rubrici "Vjernici pitaju".

Izgleda da je djelovalo ono što sam napisao u prošlom broju Zvonika o neostajanju na druženju. Ipak je bilo nešto više ljudi poslije predavanja nego obično. To je za svaku pohvalu! Možda je to i zato jer niste smjeli pričati za vrijeme predavanja pa se niste stigli ispričati?! :) U svakom slučaju dobro je ispalo jer nismo ostavili organizatore druženja na cjedilu.

I još jedan prijedlog za sve vas koji dolazite na Tribinu mladih. Kao što i sami znate, predavači i teme se uvijek predlažu na Odboru Tribine mladih (OTM). Ali, bilo bi možda dobro pitati i sve vas o kojoj biste vi temi htjeli slušati na TM-u ili možda koga biste voljeli čuti kao predavača. Sve vaše prijedloge, ako ih imate, slobodno možete slati na moju e-mail adresu igor.celikovic@zg.hinet.hr. Pokušat ću ih progurati na OTM-u. Ovo je sve, naravno, u cilju da svima vama TM bude interesantnija.

Igor Čeliković

POZOR!

UPOZNAJMO BIBLIJU

predavač je najbolji poznavalac Biblije u nas - **dr. Tadej Vojnović** iz Novog Sada

ZA SREDNJOŠKOLCE, STUDENTE I MLADE RADNIKE, ZA OBITELJI

u vjeronaučnoj dvorani
župe sv. Roka u Subotici
četiri predavanja po dva sata
prvo predavanje je u petak,
15. XI. u 20 sati

TRIBINA MLADIH

17. 11. u 19 sati

Tema: Da li je djevičanstvo prošlost?
Predavač: vlč. František Gašparovski

MISA MLADIH ZA MIR

6. 12. u 20 sati
u crkvi Isusova Uskrsnuća

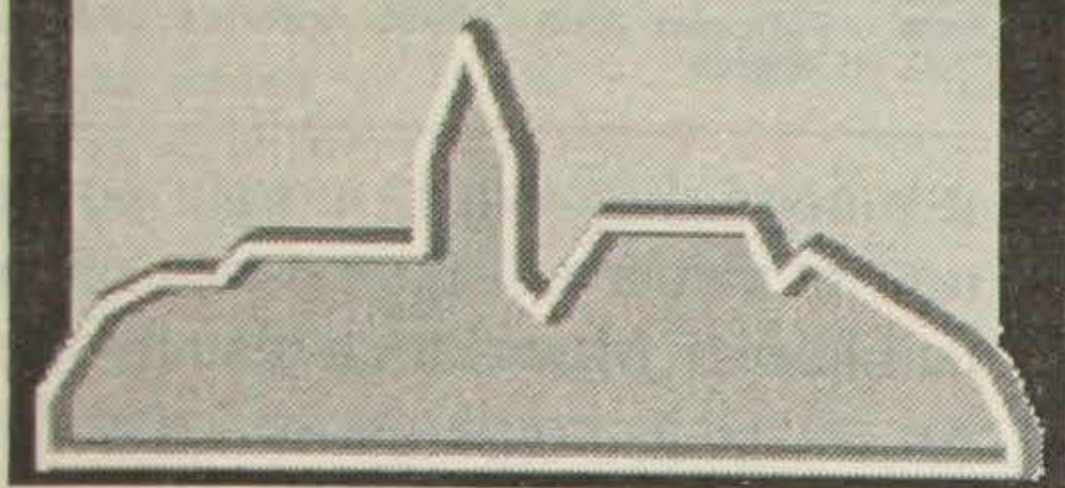
PROPUŠTENA EPIZODA

I nije ovdje riječ ni o kakvoj latino-američkoj seriji. Radi se o životnoj priči. O jednom divnom prijateljstvu. Nema ni najmanje sumnje da ono nije bilo stvarno, ali da se nešto dogodilo što njenom planu ne dopušta da i dalje plamsa - vrijeme svjedoči. A ono što je tragično u svemu je, da to što se dogodilo je - "propuštena epizoda". No, svakomu tko zna fabulu i zaplet nije teško stvoriti svoj scenarij. A tek tada nastaje prava tragedija. Jer ako nismo objektivni, što je malo moguće, uplićemo čisto zemaljske stvari i činjenice koje zapravo to i ne moraju biti. I što onda?! Propuštena epizoda možda bi mogla osvijetliti neke činjenice, kao npr.: zašto više nema susreta, komuniciranja, pa čak i pogleda! Ali, pokazuje se da su "pojedini mediji" stavili cenzuru. To može biti i s razlogom, jer nekada je ono što se dogodilo zbilja bolno. Zapravo i "ostali mediji" su toga svjesni ali im propuštanje i najmanjeg trena u priči priječi da ostvare ono zbog čega su stvoreni. I tako ostaju napušteni i odbačeni. No, tko zna, možda je tako i bolje. Jer, pouzdano znam, da je ono što neki žele "happy end", a zapravo ne znamo što bi mogla donijeti "propuštena epizoda". I zapravo, nekome u cijeloj priči treba - repriza. Ali ne propuštene epizode, već one u kojoj ona kaže: "u mom će srcu za tebe uvijek biti mjesta".

Ne znam hoće li vrijeme prikazati reprizu. A ako i ne, onda ne znam je li propuštena epizoda značila "the end" ove priče. Zato budite obazrivi s "propuštenim epizodama". Ne moraju nam mnogo kazati ali možemo dugo patiti nakon njih.

Ivana L.

Taizé

Na kraju ove godine, više desetina tisuća mladih iz Europe i cijeloga svijeta bit će ugošćeni u Parizu i njegovoj okolici. Među njima će biti i mladi iz Vojvodine.

Ta nova postaja na "Hodočašću povjerenja na zemlji" bit će dvadeset peti Europski susret mladih, peti u Parizu. Posljednji susret se tamo održao prije osam godina.

Sudjelovati u susretu znači:

* prijeći granice i doživjeti jednostavno gostoprimstvo te se navići stvarati povjerenje među ljudima i narodima...

* otkriti raznolikost, snalažljivost i otvorenost mjesnih kršćanskih zajednica

* tražiti Božji poziv u molitvi, šutnji, slušanju Božje riječi i razgovoru...

U SUSRET "HODOČAŠĆU POVJERENJA NA ZEMLJI"

PARIS

28. 12. 2002. - 01. 01. 2003.

* primati darove različitih kršćanskih tradicija, upoznati kulture i ljudska iskustva...

* skupa slaviti Krista, izvor zajedništva, i pronaći polet za unutarnji život... * pripravljeni se za posjet onima koji trpe, osamljenima, bolesnicima, zatvorenima, strancima...

* po povratku svojim kućama nastaviti aktivno sudjelovati u životu svoje župne zajednice

Da bi se Europski susret dobro odvijao, potrebno je da svi sudionici sudjeluju u ponuđenim sadržajima. Pozornost i otvorenost prema mladima iz drugih zemalja od temeljne je važnosti.

Pitanja koja mogu pomoći svima onima koji će sudjelovati u susretu, ali isto tako i onima koji će ostati kod svojih kuća ili će u skorijoj budućnosti sudjelovati na takvom ili sličnom susretu:

* Kako sam spreman/na aktivno sudjelovati u susretu i njegovim priprema?

* Mogu li od priprema načiniti svoj osobni put prema Kristu i drugim ljudima koji su mi blizu ili daleko?

* Mogu li ponekad posvetiti malo vremena šutnji i molitvi kako bih vidio/la kakve posljedice "Hodočašće povjerenja" može imati u mojoj svakodnevici i župnoj zajednici?

* Koja ću iskustva moći podijeliti s onima koje ću susresti?

* Kako se živi Evanđelje u mojoj zemlji, u mojem gradu, u mojoj zajednici?

* Koji mi se suvremeni izazovi čine najvažnijima?

* Kako ću nastaviti život u svojoj župnoj zajednici nakon povratka s hodočašća?

Miroslav Zelić

Župa Sv. Roka, Subotica

Igrajmo se i učimo uz poruke Oca

Kako nam Papa poručuje, sljedeća je godina znakovita za svakog od nas, bit će to GODINA SVETOG PISMA i SVETE KRUNICE. Već se sada možemo pripremiti za sljedeću godinu. Možemo postati mali ili veliki istraživači i tako ponešto i naučiti. Pošto nova liturgijska godina počinje već 1. prosinca, otkrijmo što nam Otac nebeski poručuje.

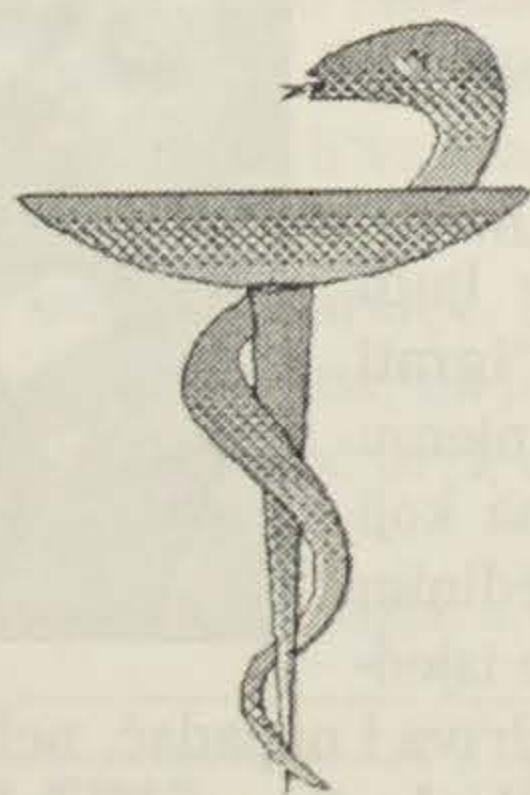
Evo prvog zadatka.

Pronađite zadane dijelove u Bibliji i meditirajte nad njima.

Odabrana su četiri citata - za svaki tjedan po jedan.

Ps 139,1
Mt 10,29-31
Post 1,27
Dj 17,28

Do sljedećeg Zvonika, uživajte.

LJEKARNA Presvetog Srca Isusova

RECEPT

(izvađen iz djela vrlo vještog liječnika
jednostavnosti sv. Franje Saleškog)

Tko želi uživati zdravlje duše i tijela, neka uzme korijen **vjere**, zelenog lišća **ufanje**, ruže **poniznosti**, ljiljana **čistoće**, pelina **kajanje**, mire **mrtvenja** i drvo **križa**.

Sve to neka poveže koncem **strpljivosti** i stavi da se kuha na vatri **ljubavi** u posudi **molitve** s vinom **svete radosti** i mineralnom vodom **umjerenosti**.

Sve to neka dobro pokrije poklopcem **šutnje** i ostavi od **jutarnjega** do **večernjega razmatranja**. Tako neka uzima jednu šalicu ujutro, jednu navečer, i uživati će odlično zdravlje. To preporuča liječnik ISUS.

Jeste li znali?!

U park-šumi "Golubinjak" kraj Delnica u srijedu 23. listopada odabrano je veliko božićno stablo koje će R. Hrvatska darovati Svetome ocu ove godine. Bit će to 20 m visoka smreka, promjera 65 cm, teška više od 7 tona koja će na trgu sv. Petra u Vatikanu biti okićena hrvatskim nacionalnim obilježjem - licitarskim srcima. /GK/

GLOBALIZACIJA - IZVOR BLAGOSTANJA ILI PROKLETSTVA?!

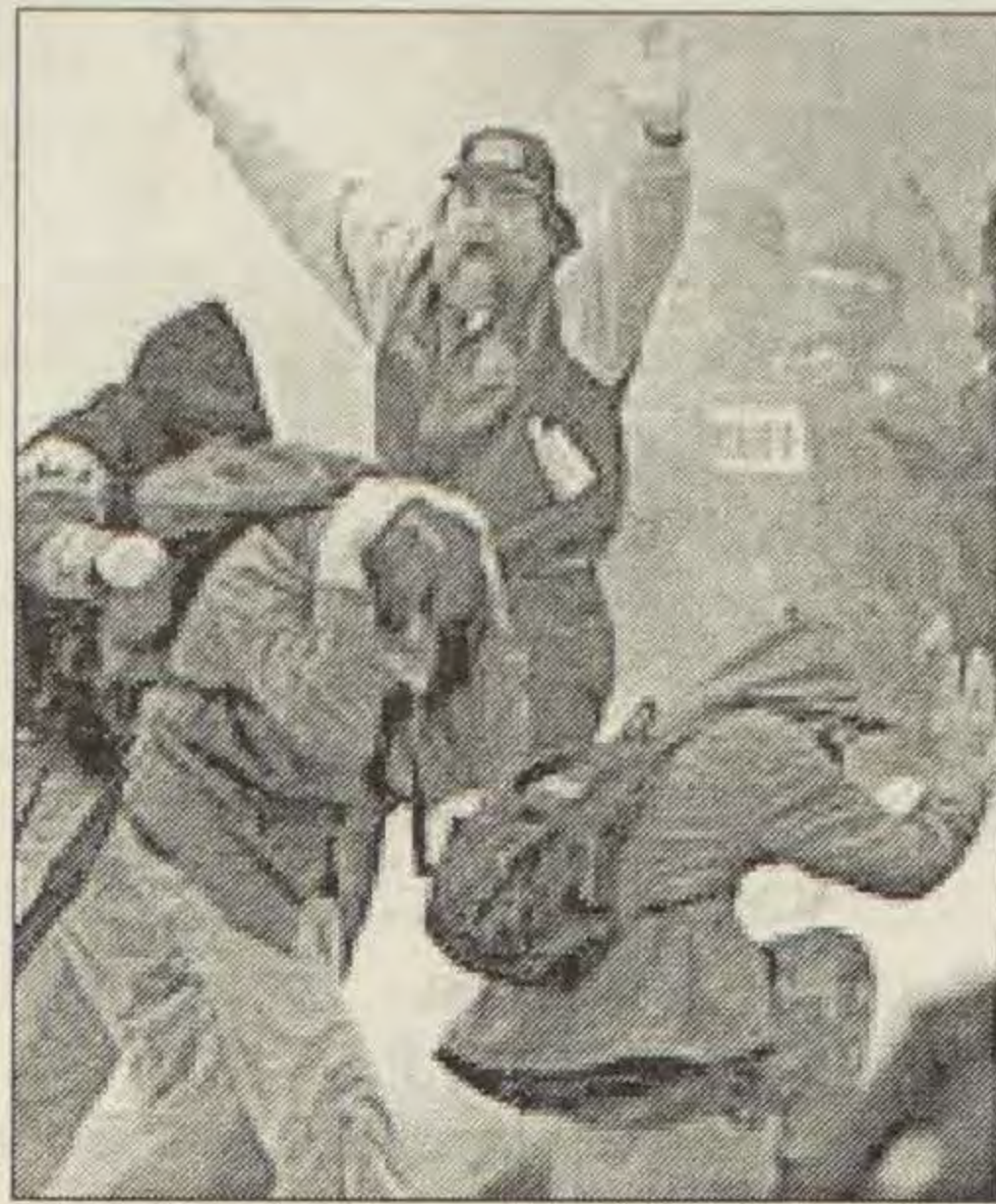
Je li čovjek globalno biće?

Problem ili tema globalizacije sve je prisutnija u svim medijima pa i u našem okruženju. Ipak, nije mi bilo lako odlučiti se napisati nešto o njoj. Problematika je vrlo je opširna pa ju je teško opisati u nekoliko rečenica, a ujedno izreći suštinu. Dotiče se svih slojeva društva i svih područja čovjekovog djelovanja.

Kada bismo počeli tumačiti samu riječ "globalizacija", mogli bismo reći da je to nešto cjelovito, unificirano, jedinstveno, ravnopravno, suvremeno i još mnogo toga sličnog. No, kada je u praktičnom životu počnemo promatrati, kada složimo različite kockice, odnosno kad sagledamo širu problematiku globalizacije, uvidjet ćemo i osjetiti kako nije baš sve tako lijepo, jednostavno i idealno. Pogotovo ako promatramo s kršćanskog i moralnog aspekta. U globalizaciji, nažalost, ima puno laži i prijevare.

O svemu ovome moglo bi se napisati dosta toga. Globalizacija ima puno lica. Ja ću se osvrnuti uglavnom na onu ekonomsku i kulturološku, da ih tako nazovem. Pokušat ću ovaj problem osvijetliti kršćanskim reflektorom.

Krenimo prvo od samoga čovjeka kao duhovnoga bića i kršćanina. Čovjek je sam po sebi duhovno biće. Stoga bismo mogli ustvrditi da čovjek bez duhovnosti nije čovjek ili, možemo reći i tako, čovjek bez Boga, nije čovjek. Mi kao kršćani ispovijedamo svoju vjeru i ne želimo je se odreći. Ona postoji od kako je svijeta. Priznajemo da je Bog jedini stvoritelj koji nam je život darovao i samo nam ga On ima pravo i oduzeti. Vodi nas putovima molitve, zajedničkoga života, prijateljstva, ljubavi, kao i dijaloga među kršćanskim zajednicama i među narodima. Smisao svega je da ljudi budu sretni i da imaju povjerenja jedni u druge bez obzira kojoj vjeri ili naciji pripadali. Potrebno je uvažavati različitost a ostati vjerman svojemu. Čovjek je slobodno biće. I sam Bog

mu dopušta da bira između dobra i zla, ali sloboda i sreća je samo u izboru dobra. U tom smislu nije lako živjeti istinski kršćanskim životom.

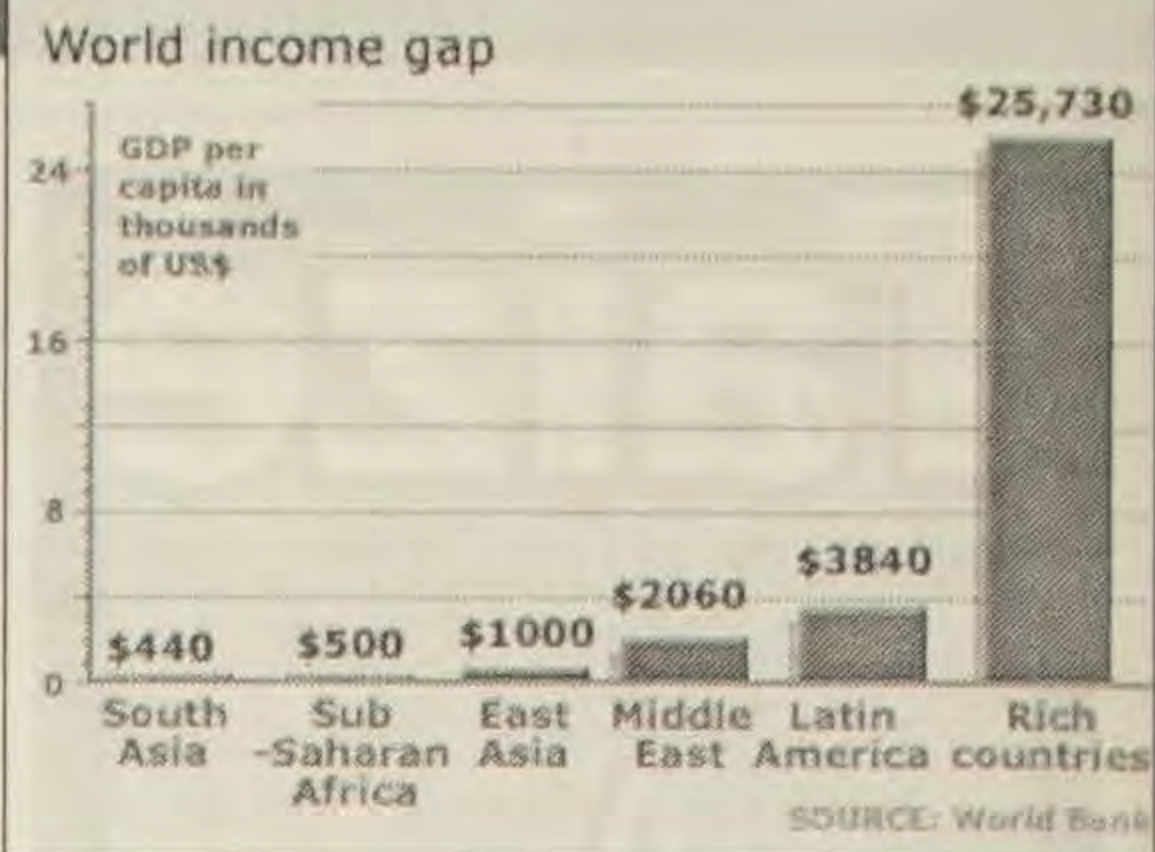
Globalizacija ne poštuje različitost

U globalizaciji ne postoji različitost već se sve želi unificirati i staviti u jedan koš. Ljudi trebaju zaboraviti na svoju kulturu, običaje i jezik kako bi bili jednaki s drugima. Ovdje prednjači umjetna amerikanizirana "kulturna baština" koja želi stvoriti jedinstveni svjetski (anglosaksonski) poredak, ponekad okrutniji od najcrnjeg kolonijalizma, uređen na njima zadovoljavajući način.

U globalizacijskom se svijetu danas ljudi nažalost žele "igrati Boga". Žele biti njemu ravni i suditi onima koji se ne slažu s pojedinim stajalištima. Želi se izjednačiti dobro i zlo, žrtva i napadač, nebo i zemlja... Za takvu ideologiju se zalažu oni koji se stavljaju na stranu Zloga ili samoga đavla.

Sve radi novca

Isto se to može reći i za "globalizatore". Po njima svi moraju slijediti jednu istu ideologiju ma kako ona bila štetna. U početku se oni prikazuju kao dobrotvori, ispunjavaju sve što želite, pomažu vam, i onda kada se najmanje nadate od vas traže sasvim nove uvjete koji se kose i s osnovnim principima čovječnosti. Ljudi se tada, nemoćni jer su

ušli u mnoga dugovanja, moraju povinovati novom vladaru. Tako postaju njihovi pokusni kunići. Mnogi toga nisu ni svjesni. Sve prijašnje vrednote se kritiziraju. Pa i oni koji u početku osjećaju da nije baš sve u redu, malo pomalo počinju uvjeravati sebe i druge riječima "pa i nije tako loše" - što je nekoć bio grijeh, od sada i nije baš neki veliki grijeh; što je dosad bilo nemoralno, od sada i nije baš sve to tako crno... Često se događa da ljudi misle kako im "dobrotvori" stvarno pomažu, a nisu ni svjesni da su im isti ti ljudi "omogućili" da budu ovisni o njima. Iza svega se toga krije velika materijalna korist, često i na štetu ljudskih osjećanja. Sve poradi novca. Jednostavno kazano: usluga za uslugu.

Nažalost, u mnogim su situacijama ljudi nemoćni i ništa ne mogu učiniti kada zamijete nepravdu ili podvalu. Protiv takve organizirane "mašinerije" je teško bilo što učiniti. Oni će to tako namjestiti da odgovara njima, a sama osoba "protivnika" bit će osuđena kao nepodobna ili

čak ismijana od ostalih članova društva. Osvrnemo li se samo na slučaj blaženog kardinala Alojzija Stepinca i njemu sličnima, jasno je o kakvoj mašineriji (masoneriji) je riječ. I tako bismo mogli u nedogled nabrajati primjere. Dok ljudi ne dokažu istinu prođe mnogo vremena. O kojim se "dobrotvornim organizacijama" radi, možda nekom drugom prilikom ili na drugom mjestu.

(zbog aktualnosti teme nastavit ćemo u sljedećem broju razmišljati o:

Pomoći - odmoći; Ispovijed ili psihoterapija?; Globalizacija ljubavi)

Miroslav Zelić
Sv. Rok - Subotica

Uređuju: Vesna i Ladislav Huska

LJUBAV... zadaje boli. jer -
poslije grijeha - ljubiti znači dati se
raspeti za drugoga.

Michel Quoist
Ljubav Božja ne štiti nas od boli,
nego štiti u boli.

Hans Kung
Sinovi zemlje svoju
ljubav izražavaju
ružama, a Gospodin, kao
poruku svoje ljubavi, šalje trnje.
Sv. Terezija Avilska

Djelotvorna ljubav liječi sve
rane, prazne riječi samo
povećavaju bol.

Adolf Kolping

Ljubav Božja uvijek je veća od
tvoje boli, ma kako velika ona bila.

Sv. Franjo Saleški

Svaka patnja na zemlji
posvećena je ljubavlju Božjom.

Gertrud von Le Fort

Samo onaj tko ljubi
može doista utješiti.

Romano Guardini

Nitko nije trpio kao Isus i nitko
nije ljubio kao Isus, jer ljubav se
mjeri sposobnošću trpljenja.

Raphael Hombach

**Onome koji doista ljubi Boga ne
može se dogoditi ništa strašnije od
uskraćene mogućnosti da za Njega
trpi.**

Sv. Fillipo Neri
**DVIJE SU STVARI POMOĆU KOJIH
ČOVJEK SAZRIJEVA: LJUBAV**

...I BOL

Johann Messner

Halil Džubran: PROROK

A jedna žena prozbori i reče: Govori nam o Boli.

A on kaza:

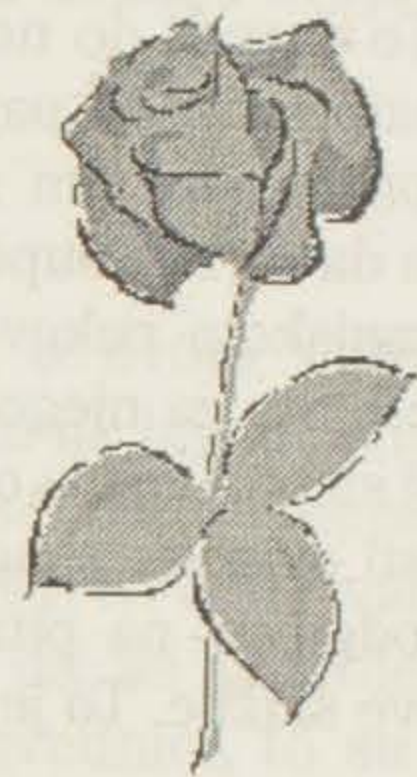
Vaša je bol lomljenje ljuske koja zatvara vaše poimanje. Kao što se
ljuska ploda mora slomiti da bi mu jezgra izišla na vidjelo, tako i vi
morate upoznati bol. I ako vam se srce uzmogne diviti svakidašnjim
čudesima života, vaša vam se bol neće činiti ništa manje čudesnom
od radosti. I prihvatit ćete doba svojega srca, kao što uvijek prihvaćate
godišnja doba što prolaze nad vašim poljima.

I gledat ćete spokojno kroza zime svojega bola.

Mnogo ste svoga bola sami odabrali. To je gorki napitak kojim liječnik
u vama vida vaše bolesno jastvo. Stoga, vjerujte liječniku, i popijte
njegov lijek tiho i spokojno:

Jer, njegovu ruku, ako i jest teška i tvrda, nježno vodi ruka Nevidljivoga,
I posuda koju donosi, ako vam i peče usne, načinjena je od gline
što ju je Grnčar ovlažio svojim svetim suzama.

Sasušilo mi se srce,
postalo ko zemlja suha, neplodna.
Kako da iz njega nikne ljubav?
Prekopala sam srce vlastitim krvavim rukama,
ali to nije bilo dosta
da iz njega nikne dobrota.
Natopila sam suhe grude
vlastitim znojem,
ali to nije bilo dovoljno
da iz njih nikne radost.
Tek kad su mi proplakale oči
gledajući vlastitu pustoš
zamirisala je zemlja svježinom,
zakucalo je moje srce životom.
Posijala sam u njega sjeme boli
da bi izniknuo cvijet LJUBAVI!

s. Blaženka Rudić

Sv. Franjo Saleški: O UČINCIMA LJUBAVI (nauk za oženjene i udate - IV. dio)

ŽENSKA I MUŠKA VJERNOST

Ako hoćete, muževi, da vam žene budu vjerne, prednjačite im dobrim primjerom. "S kakvim obrazom", veli sv. Grgur nazijanski, "hoćete da tražite od svojih žena stidljivost, ako ste sami besramni? Kako možete tražiti od njih, što im ne dajete?" Hoćete li da budu čiste? Vladajte se prema njima čisto, kako kaže sv. Pavao: "Neka svaki drži svoj sud o svetinji". Ako li ih naprotiv vi sami učite lopovštine, kakvo čudo, osramote li vas raspuštenim životom. A vi žene, kojima je poštenje spojeno nerazdruživo sa stidljivošću i čistoćom, čuvajte oprezno svoju slavu, pa ne dajte da vam razuzdanost potamni bjelinu dobra glasa. Čuvajte se i najmanje navale, odbijajte od sebe svako udvaranje. Ko god počne hvaliti vašu ljepotu i čar, sumnjajte o njemu. Jer ko god hvali robu što je ne može kupiti, snaći će ga napast, da je ukrade. Ako li netko tebe hvali, a muža ti kudi na oči, silno te vrijeđa. Jasno je, da bi te ne samo rado upropastio, već drži, da si već na po propala. Vazda se mora osjećati da se ustima truje tijelo, a ušima duša.

Za vas pronašla: s. M. Jasna Crnković (iz djela "FILOTEA - uvod u pobožni život")

NAŠ PRILOG AKCIJI "NIJE TEŠKO BITI FIN"

NEVRAĆANJE POSUĐENIH STVARI- (II) NEMARNOST I GRIJEH

Česta je situacija potrebe posuđivanja: knjiga, časopisa, kazeta, CD-a, odjevnih predmeta... Koliko god da su nam potrebne stvari koje posuđujemo, treba ipak voditi računa o vraćanju istih na vrijeme, jer je to stvar lijepoga ponašanja. Nemarnost i neodgovornost prema tuđim osobnim predmetima će možda narušiti prijateljske odnose, a s druge strane svjesno činjenje može se smatrati lakim grijehom krađe.

Renato P.

Miriše zima...

Osjećam miris studeni i snijega. Pomalo brinem što li će biti - kao da je kraj blizu. Letjela sam ovih dana preko groblja. Svijetljela su mnoštva svijeća, grijući kad im se približiš, a ulijevajući neku studen u srce onih koji su grobove milih posjećivali sami. Sva sam se stresla, pomišljajući ne na smrt, koja je susret s mojim Stvoriteljem, već na samoću koju sam vidjela, a koja ledi sve oko sebe. Mislila sam na to kako sreća zna biti prolazna ako je stvara netko tko veoma brzo dopusti biti uljuljkan i ušuškao u stalno primanje bez darivanja sebe drugima, koje katkad ima cijenu baš te meke i tople udobnosti...

Ljubavi, ne dopusti da moja krila prestanu milovati, moje oči zadivljene gledati i moje srce drhtati za druge, uvijek za druge...

Miriše zima...

Uređuje: Jakob Pfeifer

Dijalog između Istoka i Zapada - teološki i praktično

(predavanje održano na tribini u Subotici)

U okviru ekleziologije zajedništva, Petrova služba budućnosti mogla bi biti hijerarhijski vrh Crkve kao gravitacijski centar jedinstva. Imala bi zadatak čuvati jedinstvo Crkve u apostolskom vjerovanju tako da se legitimna samostalnost mjesnih crkvi ne uzdiže nego potvrđuje, jača i brani (dvobr. 3061; 3113; Lumen gentium 27). Za to nije potrebna najviša upravna instanca; više se radi prema Iv 21,15-17 o pastirskom zadatku, dakle, pastoralnom i duhovnom zadatku, o službi milosrđa, kako je Ivan Pavao II. rekao (Ut unum sint, 91). Bilo bi, naravno, iluzorno bez Gospodnje punomoći (exousia) date Petru "vezati i razriješiti" (Mt 16,19), to znači pružiti *communio* ili isključiti iz *communio*. Posljednje može, naravno, biti samo rijetko ekstremni slučaj; obično je zadatak Petrov da jača svoju braću (Lk 22,32).

To dovodi do novog oblika papinstva poslije konstatinskog za koji nam sadašnji papa u svojoj psihičkoj slabosti i oronulosti već daje primjer svojim životom. U svojoj oronulosti jasno stavlja do znanja da on nije supermenadžer i imperator. Mnogo toga mora predati vanjskom rukovodstvu i time jasno pokazuje da sve ovo nije uopće bitno za njegovu službu. Bitno je nešto drugo. U svojoj psihičkoj slabosti papa obavlja bitnu dužnost: on je upravo u čovjekovoj slabosti svjedok snage križa. Time jača svoju braću i crkvu. Tako daje odgovor na pitanje koje je sam postavio o budućem obliku Petrove službe. To je služba svjedoka u znaku križa.

Quanta est nobis via? Koliko je dug put koji još leži pred nama? Ne znam. Ne stvaram si iluzije o poteškoćama koje još leže pred nama. Ali ne bismo trebali Duhu Božjem, koji upravlja Crkvom, postaviti granice. Božji Sveti Duh uvijek iznova priređuje iznenađenja. Moramo sa strpljenjem, koje je sestrice nade, raditi na daljem razvitku crkvenoga zajedništva i moliti za puno jedinstvo.

Što možemo učiniti?

Prema čovjekovom sudu put do punog crkvenog jedinstva dalek je i mukotrpan. To ne znači da u međuvremenu ne trebamo ništa raditi i da moramo samo čekati da se teolozi i biskupi slože. Ekumena se ne odigrava samo na "gornjoj razini"; ona se mora dogoditi na svim razinama. Ekumena vrha visit će u zraku ako ne bude nošena od strane jedne "bazične ekumene". Obje trebaju jedna drugu i utječu jedna na drugu.

U međuvremenu smo u osnovi dostigli međustanje, tj. na putu smo da ga dostignemo. Stara neprijateljstva su se već razriješila ili su na putu da se razriješe. Nastala je nova klima i nova atmosfera. Papa Ivan Pavao II. govori o ponovno otkrivenom bratstvu svih kršćana. To je više nego neodređen osjećaj; ono također nema nikakve veze s relativističkim i indiferentnim liberalizmom nasuprot starim učenjima o razlikama. Bratstvo je među još podijeljenim kršćanima utemeljeno teologijski u jednom krštenju, preko kojeg su već sada udovi na jednom Tijelu, Tijelu Krista. Postoji, dakle, duboka ontološka veza između svih podijeljenih kršćana. Duh Sveti je, kako nas koncil uči, na djelu i izvan granica Katoličke crkve. Ne postoje samo pojedinačni kršćani, već elementi pravih Crkava Krista.

S pravoslavnim kršćanima povezuje nas još mnogo toga. Imamo istu vjeru stare Crkve, imamo isti sakrament i istu biskupsku upravnu službu Crkve. Pravoslavne Crkve su zbog toga prave mjesne Crkve. Već sada imamo skoro potpuno crkvena zajedništvo. Ono što nas dijeli su više različiti mentaliteti nego različita vjera. Ovi različiti mentaliteti, svakako danas djeluju ometajuće i dopuštaju da opet dođe do nesporazuma, nepovjerenja i obeshrabrenosti.

(nastavlja se)

Walter Kasper

Piše: Biserka Subotić, S. Mitrovica

HODOČAŠĆE U UKRAJINU (3)

U LJVOVU

Poslijepodne smo krenuli put Ljvova. O. Jozafat Vorotnjak pridružio nam se u Bučaču i pratio nas tokom puta u Ljvov. Dočekali su nas vjernici crkve sv. Onufrija sa zborom "Heruvimi" i dirigentom Olehom Žuhom. Poslije srdačnog prijema razišli smo se po kućama i stanovima u kojima smo ponovno sreli vrlo ljubazne i pobožne obitelji.

Sutradan, poslije jutarnje mise, krenuli smo u razgledanje grada. Posjetili smo crkvu sv. Nikole koja je najstarija u Ljvovu. Zatim crkvu Preobraženja Gospodnjeg, crkvu sv. Jozafata u kojoj smo se preporučili u zagovor sv. Nikolaju Černaneckom, kojega je papa Ivan Pavao II. proglasio blaženim. Zatim smo otišli do crkve sv. Jurja. To je patrijaršijska grkokatolička crkva. U ovoj crkvi nalazi se kriptna velikana ukrajinske Crkve, kardinala Sembratovica, patrijarha Ivana Ljubačivskog, sv. Josipa Slipog, metropolita Andreja Šeptickog. Svi su oni ostali vjerni grkokatoličkoj Crkvi za vrijeme progona poslije revolucije.

Iz Ljvova smo posjetili i gradić Žovkvu iz sedmog stoljeća. Ondje smo posjetili rimokatoličku i grkokatoličku crkvu te najstariju štampariju na ćirilichnom pismu. U Žovkvi se izdaje ukrajinski kršćanski časopis "Misionar". Ondje smo posjetili i samostan sv. Vasilija kao i centar za odgoj mladih redovnika bazilijanaca.

U Ljvov smo se vratili za ručak, a ni ovdje nismo mimoišli prodavaonice suvenira. Svatko od nas želio je ponijeti nešto iz svoje matične domovine. Mnogi su, poput gospođe Sofije, posvjedočili: "To meni nešto znači." Zadržali smo se u centru ovog velikog grada s preko 1.200.000 stanovnika kod kipa Gospe Fatimske kod kojeg se javno neprestano zaustavljaju svi prolaznici i mole Marijin zagovor.

Na putu prema kući ispraćali su nas mnogi križevi krajputaši i male seoske kapelice sagrađene u čast Majci Božjoj. Svako selo ima svoju crkvu. Prošli smo i pokraj jednog sela koje ima tek devet kuća ali i ondje je mala crkvica i svećenik im dolazi slaviti liturgiju.

U Jugoslaviju smo se vratili 16. srpnja nakon 2500 prijeđenih kilometara. Bili smo puni divnih i različitih doživljaja. No, svi smo se složili da je ipak najdirljivije bilo moliti u zajedništvu od dvjesto tisuća vjernika u Zarvaneci. A ostala su nam duboko u sjećanju lica ljudi koje smo sretali, lica ljudi radosnih, iskrenih, punih vjere - koja kao da nam hoće reći: "Blago progonjenima zbog pravednosti, njihovo je Kraljevstvo nebesko."

Zgrada opere u Ljvovu

MEMENTO MORI

Pravo i pravda

Naši daleki preci, dok su bili u manjim zajednicama, živili su po onoj - Čija sila onog i pravda - a kad su se počeli čoporat u veće zajednice, ubardali su da nije podesno živiti s ovakom pravdom i da je treba prominiti. Da bi unaprio pravdu, promućurni babilonski kralj Hamurabi (1729-1686. pr. Kr.) je stvorio i dao u stup uklesat "Hamurabijev zakonik", za kojeg drže da je do sad najstariji pronađeni pisan zakonik. U njemu je **snaga prava** nadjačala **pravo snage**. To je početak razvoja prava koje manje ili više ocigurava slobodu čovika, ali i određuje granice te slobodi, pa ako je prikoraci snositi će posljedice po propisu. O tom svidio, primerice, i suđenje Isusu, jedno od najstarijih i najtemeljnijih opisanih suđenja. Bez obzira kako su ondašnji vlastodršci "krojili pravdu", Isusu je suđeno po pravu: optužba, suđenje, Pilatova prisuda, po ondašnjem adetu kratkim ričima: Ibis ad crucem (Ići ćeš na križ) i posli tog je uslidilo izvršenje prisude.

Ljudska prošlost ima tušta svidčenja kako je katkad nepravda nadvladala pravdu, ali je zato pravda i dalje ostala temelju razvoja svakog društva. Tamo gdje je pravda bila jača, jačalo je i društvo. Bez obzira na njegovu razvijenost, vlastodršci su se makar pastrili da sude po pravu, ko na priliku: od plemenski suđenja Indijanaca u poglaviciuom vigvamu, ili Hotentota nuz ugodan tam-tam ritam, ili kod Papuanaca u prašumi Nove Gvineje okićenoj s više stotina vrsta orhideja, ili... da, i vendeta ima svoja pravila ko, kad i kako će izvršiti osvetu, s poštivanjem "vendetske pravde". Od onda pa do danas toliko spominjanog suđenja u Hagu, sudi se po pravu onima koji su se ogrišili o to pravo.

U društvima gdje vlada red, kad usliđi nasilna društvena promina, najpre postane brezvlašće i dok nova vlast ne sidne čvrsto u svoj stoc, dotleg pojedinci sprovode svoj "zakon", istirivaju pravdu. Taki istirivač pravde osuđuje za ono šta je njemu urađeno, a zaboravlja šta je on

uradio drugom; onda zagospodari - čija sila onog i pravda - a tako što god iznidri brezvlašće..

Samozvana pravda

Posli podne 9. studenog 1944. godine u od okupatora napuštenu Subaticu ujašilo je nekoliko ruskih konjaničkih izvidnica, prithodnica oslobodioca. Bio je to sam navištaj toliko očekivanog svršetka II. svetskog rata. Tako je počelo. Malo posli tog, najviše u studenom, naoružani moćnici su počeli vaćati i kupiti ratne zločince, domaće izdajnike ili saradnike okupatora, fašiste, poznate kulake itd., a u izboru su ko zna koliko puta promašili i s okrivljenima izmišali i nedužne. Kad su im nakupili za jedan čopor, odveli su ih putom brez povratka, u kraj Senćanskog groblja na parcelu "četrdeset i četiri", na misto kodgodašnje Titusove cigljane, di su njim prisudili. Smrtno pogođeni pa i ranjeni su se skljkali u iskopanu raku - bilo je kuražni koji su probali pobić, većinu su poubijali, ali je bilo i sritnika

Ekumenska molitva za stradalnike

koji su šmugnili iza šenflika i po sumraku njim se zameo trag. Tako ni ova grozota nije ostala brez priživili, koji su o tom svidočili. Masovna ubijanja su bila ko zna koliko puta na kraju 1944. i u početku 1945. godine.

Iako još nisu otkopavali rake, upućeni su ošacovali da je u njima zavaljeno više od dva hiljade čeljadi u vidljivim, i ko zna koliko još i u nevidljivim rakama. Zato i nisu kod raka ukopali zvonik i zvono, jel su čak i kod ukopavanja stupova u ograde našli plitko zavaljene ljudske košćure, metkom probušenu lubanju... Do sad se pouzdano znadu imena 852 čovika - Madžara,

Nimaca, Bunjevaca, Srba, Cigana, a možda i drugi narodi imadu svoje pogubljenje. Njeva su imena i godine rođenja ispisani na pločama spominika. To su vrimešni muškarci, žene, starice pa čak i dvadesetak malolitnika, med kojima su i potresne sudbine curica koje se nisu tile odvojiti od mili baka, to su Subotićanke: Soós Dékány Terika od 12 godina, Soós Szegedi Gabriella od 13 godina, ili Đurđinar Kovács Oskolás István od 16 godina kojeg su usput povelili s četrdestgodišnjim ocem, Józsefom, nerođeno dite u stomaku visoko trudne žene..., a ko zna ko je još med onima čiji identitet nije utvrđen. Koliko je med poubijanima krivaca i zašto, to se tačno nikad neće doznati, o tom nema traga, njima nije suđeno, a nevinima nije ni pružena prilika da dokažu svoju nevinost.

Memento

Skoro po vika o ovom niko nije smio ni zucnut, barem ne javno. Vrimena su se prominila pa se već dvanejsti put za redom, makar na Mrtvi dan, zvaničnici i rodbina skupe da se pomole nad rakama, jel su im pravednici, to su uvijek pobidnici, poslali na onaj svijet brez oprosta najmiliji, virnike brez ukopnog obreda i onda pivanog potresnog psalma *Circum dederunt me dolores mortis...*

Na nedavni Mrtvi dan je obavljena virska memento žrtvama u Senćanskom groblju sa sićanjem na strašno vrime kad su moćnici pravom snagom nadmoćali snagu prava, za kojom žudi i s koliko toliko uspiha je sprovodi čovičanstvo od spomenutog Hamurabija do danas.

Skupština općine je ove godine od samouprave madžarskog grada Békéscsabe dobila na dar zvonik sa zvonom, koji je posvećen i prvi put posli 58 godina je odzvonio memento pokojnicima.

I ovaj poratni događaj je čin kojeg je kadar da izvrši samo (ne)čovik. Zato je na živima da se sićaju i nevini žrtava, za koje se treba moliti, ali moliti i za one koji su to smislili i uradili, moliti se da se tako što god više nikad ne desi.

Danas, kad smo se odavno otriznili od pobide nad fašistima, drugačije vidimo i sudimo o ondašnjim ko zna koliko ovaki i ovom nalik "suđenjima".

Alojzije Stantić

Pavao Tomori

(* oko 1475. + 1526)

Uspješan vojnik

Spada u red najpoznatijih i najslavnijih kalačko-bačkih nadbiskupa. Bio je čovjek iz nižega plemstva. Njegovi su preci podrijetlom iz Bosne, a nastanili su se u mjestu Tomor, sjeveroistočno od mađarskog grada Miskolc. Njegovi su bili u službi **Ivana Zapolje**. Pavao se istakao u službi **Jánosa Bornemiszea**. Za nagradu je dobio na upravu utvrdu Fogaras. Tom je službom dobio izuzetno veliku zadaću. Dužnost mu je bila organizirati obranu južnih granica kraljevstva od Turaka. Tim je dospio u vrhove politike, te je postajao sve utjecajniiji čovjek. Sve je svoje mogućnosti nesebično iskoristio da uvijek najvjernije služi interesima domovine. Njegova vojnička naobrazba i spretnost, a nadasve poštenje, izazivalo je divljenje u čitavom kraljevstvu. Kad se odlučio ženiti, najprije mu je umrla zaručnica djevojka, a onda kad se opet pokušao oženiti umrla mu je zaručnica udovica. Pavao Tomori je te tragične smrti shvatio kao božanski znak za redovničko zvanje. Zato se zavjetovao postati redovnikom.

Nesuđeni prior vranski postao franjevac

Zadesila ga još jedna tuga. Kad je 20. svibnja 1520. godine umro vesprimski biskup i vranski prior **Petar Berislavić**, Tomori se ponadao da će kralj čašću i povlasticama vranskoga priorata počastiti njega. Priorat Vrana u Hrvatskoj je bio jedan od najbogatijih posjeda rodovskog viteškog reda, ali i jedan od najvažnijih položaja za obranu hrvatskih granica. Više nego časti ponadao se Tomori izazovnoj vojničkoj dužnosti. Kad je tu službu **Ljudevit II.** povjerio drugom, Pavao Tomori je načinio oporuku podijelivši sav svoj imetak rođacima, a onda je otišao u hrvatski grad Ilok, obukao se u franjevačko ruho, da se tako posveti redovništvu kao franjevac. Kao novak živio je u Paloti, a onda su ga poglavari poslali u Ostrogon (Esztergom), vjerojatno na studij teologije.

U ime redovničke poslušnosti: kalačko-bački nadbiskup

Nakon pada Beograda (29. kolovoza 1521. godine), mađarska vlastela je počela navaljivati na franjevca Tomorija da napusti samostan, te da se posveti obrani zemlje. Na koncu je papa 4. veljače 1523. godine, u ime poslušnosti, odlučno Tomoriju naredio da se prihvati stolice kalačkih i bačkih nadbiskupa. Uz tu je službu Pavao Tomori trebao primiti organizaciju južnih granica kao zapovjednik bačke tvrđave. Pavao Tomori je iskreno zavolio strogost franjevačkog života. I kao nadbiskup ostao je vjeran franjevačkom pravilu. I kao nadbiskup nosio je franjevački habit od grubog sukna. Pokraj sebe je uvijek imao dvojicu franjevaca. Sve prihode svoje nadbiskupije je uložio u obranu kraljevstva od Turaka. Bio je od većine plemića zanemareni branitelj premda mu je povjerena obrana južnih granica kraljevstva.

Uspješan vojskovođa - nesuđeni kardinal pao za domovinu

Kad je početkom kolovoza 1523. bosanski paša **Ferhat** počeo pustošiti po Srijemu, kalačko-bački nadbiskup se već 12. kolovoza suprotstavio Turčinu. U Tomorijevim redovima je palo 3000, a u turskim 8000 ratnika. Još je 4000 turskih vojnika završilo u valovima Save, kad su se dali u bijeg. Nadbiskup se nastanio u Petrovaradinu, te je iz toga utvrđenog grada nadzirao granice. Ta je Tomorijeva pobjeda bila velika zamka za plemstvo u državi. Zanesoše se uvjerenjem da je turska opasnost zauvijek prošla. Prestali su s prikupljanjem novca za vojsku, pa je u vojsci raslo neraspoloženje. Poznato je da je **Klement VII.** želio promaknuti Tomorija za kardinala. Pao je kao jedan od zapovjednika mađarske vojske pod Mohačom, 29. kolovoza 1526. godine.

(Prema: Fraknoi Vilmos, Tomori Pál élete, u časopisu Századok, Budapest, 1881.; Csóka Lajos, Tomori Pál, Katolikus Lexikon, Budapest 1933, IV. svezak, str. 367; Katona István, A kalocsai érseki egyház története, Kalocsa, 2001.)

Hrvatske katoličke Internet stranice (X)

Mak

www.glas-koncila.hr/mak/

Dječji mjesečni list "Mali koncil" - Mak, koji izlazi već 37 godina, i uz kojega su odrastale mnoge generacije mladih vjernika, onedavna najzanimljivije sadržaje priređuje i za Internet stranicu, koja se nalazi na adresi www.glas-koncila.hr/mak/

Mladi Internet-surferi nakon najnovije naslovnice, s najljepšim i najstarijim kršćanskim pozdravom "Hvaljen Isus i Marija", imaju na raspolaganju odabir rubrika i članaka iz posljednjeg broja (u ovome su to: Priča, Pisma iz misija, Zimovanje životinja, Mala čuda, Psihotest, Brojalice, Blaž, Šale, Klara). Postoji i poseban dodatak za vjeroučitelje, za pripremu za Vjeronaučnu olimpijadu Maloga koncila 2003., te kratka povijest ovoga dječjeg mjesečnika. Postoji i koristan pregled cijele Internet stranice Malog koncila.

Cijela je stranica vrlo lijepo dizajnirana i praćena kvalitetnim ilustracijama i fotografijama, te najmlađim ljubiteljima Interneta vjerno dočarava bogatsvo "papirnatoga" izdanja Mak-a.

s.b.

Uređuje: s. Blaženka Rudić

ODGOVORITI NA IZBOR

Prateći zvanje kroz događaj Emausa prepoznamo odgovor učenika:

“U isti se čas digoše i vratiše u Jeruzalem. Nađoše okupljenu Jedanaestoricu i one koji bijahu s njima. Oni im rekoše: ‘Doista, uskrsnu Gospodin i ukaza se Šimunu!’ Nato oni pripovjedu ono s puta i kako ga prepoznaše u lomljenju kruha.” (Lk 24,33-35)

Odgovor je jako dobro izražen u riječima: “U isti se čas digoše...”

Ta brzina i odlučnost govore o opredjeljenju dvojice učenika koje je u njima prouzročio susret s uskrsnim Isusom. Odluka je hrabro donesena izborom koji prekida s onim što su bili prije i pokazuje čvrstu nakanu ući u novost života.

Ta odlučnost nedostaje danas mnogim mladima, bilo da je u pitanju odluka za svećenički, redovnički ili neki drugi oblik zvanja u Crkvi. A možda ne samo mladima. Stoga bi im trebalo povjeravati zadaće koje odgovaraju njihovim sposobnostima i njihovoj dobi a uče ih odgovornosti, darivanju, ustrajnosti, trijeznosti, čestitosti...

Strah i neodlučnost pred konačnim odgovorom nastaju i zbog slabog duhovnog iskustva, posebno slabog razumijevanja da je zvanje Božji izbor i da uz taj izbor ide velika milost.

Mnogi mladi imaju negativno mišljenje o bilo kojem kršćanskom zvanju jer im se čini zaprekom njihovoj slobodi i sreći.

Zvanje je Božji izbor i uvjet da se bude ono što jesmo prema onom jedinom planu koji može dati sreću. Otkriti zvanje i odgovoriti na njega znači pronaći u vjerniku onu stijenu na kojoj je napisano vlastito ime (usp. Otk 2,17-18).

Molimo Gospodara žetve

Bože Oče, izvore ljubavi, koji iz potpune vječnosti pozivaš u život i daruješ ga u izobilju, upravi svoj pogled na ovu zemlju Europu. Pozivaj je još, kako si je nekoć pozivao; ali učini prije svega da bude svjesna tvoga poziva, svojih kršćanskih korijena i odgovornosti koje iz njih proizlaze. Posvijesti joj zvanje da promiče kulturu života, u poštovanju života svakoga čovjeka u svim njegovim oblicima i svakome njegovom trenutku, u jedinstvu među narodima.

Vječna Riječi, koja iz potpune vječnosti prihvaćaš ljubav Oca i odgovaraš na njegov poziv, otvori srca i pamet mladih da nauče dopustiti da ih ljubi onaj koji ih je zamislio na sliku svoga Sina, i da puštajući se ljubiti, imaju snage ostvariti tu sliku koja je Tvoja.

Učini ih snažnima i velikodušnima, sposobnima da se upuštaju u opasnost na Tvoju riječ, slobodnima da lete visoko, zadivljeni ljepotom tvoga nasljedovanja. Potakni među njima navjestitelje tvoga evanđelja: prezbitere, đakone, posvećenike i posvećenice, redovnike i laike, misionare i misionarke, da svojim životom znaju na svoj način pozivati i predlagati nasljedovanje Krista Spasitelja.

Duše Sveti, uvijek mlada Božja ljubavi, glasu Vječnoga koji ne prestaje odjekivati i pozivati, oslobodi nas od svakog duha dostatnosti, od onog straha koji priječi odvažiti se i koji čini život bezdušnim i bezvoljnim, od onog minimalizma koji stvara privikavanje na osrednjost i ubija bilo koji unutarnji polet i autentičan duh mladih u Crkvi.

Otkrij mladima puni smisao nasljedovanja kao poziv da potpuno budu ono što jesu, potpuno i zauvijek mladi svatko prema tvome nacrtu namijenjenu njemu kao osobi jedinstvenoj i neponovljivoj u povijesti.

Sveta Djevice, mlada Izraelova kćeri, koju je otac izabrao za zaručnicu Duha da rodi Sina na zemlji, potakni u mladima Europe istu svoju odvažnu hrabrost; onu hrabrost koja te je nekoć učinila slobodnom vjerovati višem naumu o tebi, slobodnom nadati se da bi to Bog ostvario.

Tebi, koja si majka Vječnoga Svećenika, povjeravamo mlade koji su pozvani u svećeništvo; tebi, koja si prva posvećena Ocu, povjeravamo one mlade koji izabiru potpunu pripadnost Gospodinu, jedinomu blagu i ljubljenu najvišem dobru, u redovničkome ili posvećenu životu; tebi koja si doživjela kao nijedno drugo stvorenje samoću najpotpunije intimnosti s Gospodinom Isusom, povjeravamo onoga koji napušta svijet da bi se posvetio potpuno molitvi u monaškome životu; tebi koja si sudjelovala i pomagala s majčinskom ljubavlju Crkvi u nastajanju, povjeravamo sva zvanja te Crkve da danas kao nekoć naviještaju da Isus Krist jest Gospodin, u Duhu Svetome, na slavu Boga Oca!

Nova knjiga

Dragulj vojvodanske organologije

Novosadska izdavačka kuća “Agape” objavila je u mjesecu svibnju ove, 2002., godine knjigu s naslovom “Vajdasagi orgonak” (Orgulje u Vojvodini) vojvodanskog autora **Mándity Györgya** (Mandić Đerđ). To iznimno vrijedno djelo s područja vojvodanske organologije, koje detaljno prikazuje navedenu tematiku, prvo je djelo takve vrste u Vojvodini. Izdano je, na žalost, samo na mađarskom jeziku, što znatno sužuje krug čitatelja u ovome podneblju. Autor ga je htio izdati dvojezično, mađarski i hrvatski, ali to nije prihvaćeno. Međutim, autor i nadalje želi objaviti djelo i na hrvatskom jeziku ukoliko bi se takvog pothvata latio zainteresirani izdavač. Prikupljanje i obrađivanje građe za ovakvu, dugo iščekivanu knjigu trajalo je 25 godina. Pisac je ovaj zamašan posao obavio potpuno samostalno bez ičije moralne i materijalne potpore.

Knjiga “Orgulje u Vojvodini” ima nekoliko poglavlja. Prvo donosi povijest orgulja općenito, drugo prikazuje način njihova rada, a treće izvješćuje o orguljarskim radionicama u Vojvodini i njihovim, još postojećim, orguljama. U četvrtom poglavlju opisane su orguljarske radionice izvan Vojvodine i njihove očuvane orgulje. Posljednje poglavlje posvećeno je ostacima uništenih orgulja i nabranju nekada postojećih orgulja. Opisano je ukupno 173 orgulja s dispozicijama i osnovnim značajkama. Knjiga sadrži oko 250 ilustracija, naizmjenično u boji i crno-bijeloj tehnici, tvrdo je ukoričena, tiskana na sjajnom papiru iznimne kakvoće i prošivena. Veličina knjige je B-5.

Navedena knjiga Đerđa Mandića nije samo značajno djelo za vojvodansku organologiju i kulturu, nego je i pionirski doprinos šireg značaja, jer prikazuje i historijat i rad orguljarskih radionica u Rumunjskoj, Mađarskoj, Hrvatskoj, Sloveniji, Austriji, Slovačkoj i Češkoj, koje su također gradile orgulje za vojvodanske crkve. Knjiga je u cijelosti originalna i stoga što se njen autor nije mogao osloniti ni na što, pošto orgulje i orguljarstvo u Vojvodini nitko dosad nije obrađivao niti opisivao na ovakav način. Budući da je autor bio primoran obići sve vojvodanske župe, da bi mogao izvršiti postavljenu zadaću, rad na knjizi bio je još naporniji. Osim pretraživanja župnih arhiva i fotografiranja orgulja i raznih pisanih dokaza pretraživao je i mnoge inozemne arhive i uspostavio sveze s potomcima negdašnjih orguljara.

Opisana knjiga je ujedno i svjedočanstvo da je Vojvodina dio srednje Europe. Nju bi trebali posjedovati i čitati svi naobraženi ljudi, a ne samo orguljari, orguljaši i poneki ljubitelj glazbe. Đerđu Mandiću, autoru ove dragocjene knjige, izražavam osobitu zahvalnost na toliko potrebnoj i korisnoj doprinosu vojvodanskoj organologiji i kulturi sa željom da napiše i izda još koje djelo poput ovoga.

Đuro Rajković

Kafana - "Duka"

Subotica,
Preradovićeva 4
(u Bunjevačkom kolu)
Tel: (024) 555-738

Organizira:
- svadbe,
- rođendanska slavlja,
- bankete i dr.

Svakog dana: MENI RUČKOVI
Nedjeljom:
"BUNJEVAČKA UŽNA"
Posebno se preporučamo za
organiziranje "Poduša"
vl. Jakov Letović

Radno vrijeme: od 12 - 22
nedjeljom od 12 - 16
ponedjeljkom zatvoreno

Subotica, Maksima Gorkog 26

Radno vrijeme: radnim danom od 9,30-12 i 16,30-19 sati
Radno vrijeme očnog liječnika: radnim danom od 17-19 sati

**Vremena su teška. Svaka pomoć nam je dobro došla.
Unaprijed hvala svakom darovatelju.**

HORVÁT BUSINESS CENTER
HRVATSKI POSLOVNI CENTAR
CROATIAN BUSINESS CENTER

Nagymező u. 49.
H. 1065 Budapest P.f. 468

Tel: (36-1) 269-1301
311-9200, 353-1501
Tel/fax: (36-1) 269-1300

Proizvodno trgovinsko preduzeće

Prodavnica 1:

Batinska 34
SUBOTICA

Tel: 024/561-201
561-187; 561-186

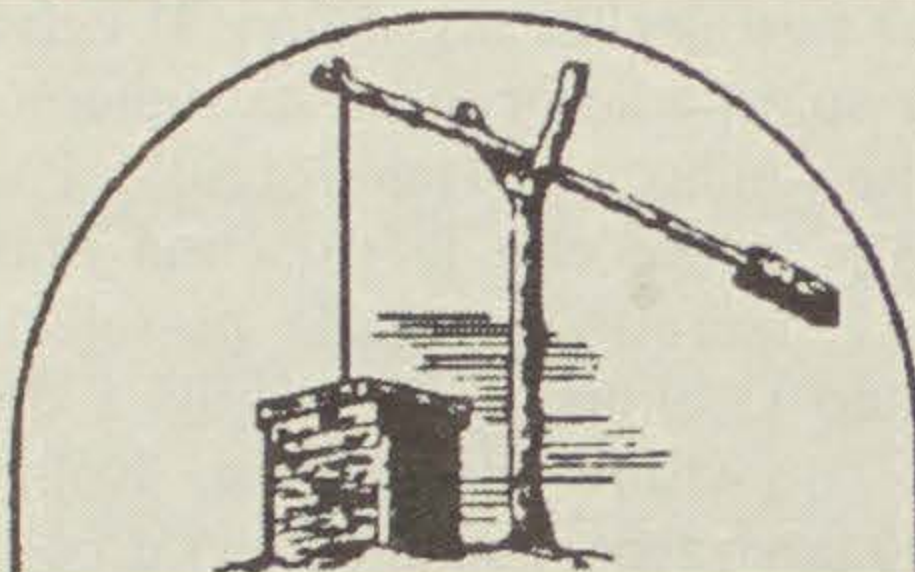
Prodavnica 2: Lješka 4, BEOGRAD, Tel: 011/354-80-63

SVE NA JEDNOM MESTU

GRAĐEVINSKI
MATERIJAL
KERAMIKA I
SANITARIJA
VRATA I
PROZORI
NAMEŠTAJ
"KOLPA-SAN"
KADE I KABINE

NOVO!

**PLAĆANJE
NA 24 MESEČNE RATE**

SALAŠ
ZEMLJORADNIČKA ZADRUGA

Tel: (024) 566 - 577

Možete nam pisati i na E-mail adresu:
zvonik@tippnet.co.yu

RENAULT
Koncesionar
VIDAKOVIĆ

Prodaja rezervnih delova i servis

Subotica, Braće Radića 51-53
Tel./fax:024/553-567

**Svake treće nedjelje
u mjesecu
novi broj "Zvonika"**

Dr. Kern Katalin
specijalista - fizijatar

Radno vrijeme:
ponedjeljak - petak: 8 -13 sati
poslijepodne: terenski rad

Subotica, Ptujaska 1
Tel: (024) 551-375

Djelatnost ordinacije

- Bolovi u kičmi i zglobovima
- Reumatologija
- Internistički pregled; snimanje EKG, terapija
- Neurološki pregled i terapija, EEG
- Psihijatrijski pregled i psihoterapija
- Ortopedski pregled
- Urološki pregled
- Kućna posjeta i kućno liječenje sa suvremenim aparatima

Godišnja pretplata za "ZVONIK"

- SR Jugoslavija 480 dinara,
- inozemstvo - 20 EURA ili 160 kuna;
avionom 30 USD

Pretplatnici iz inozemstva i R. Hrvatske
uplate mogu poslati pošt. uputnicom ili
čekom na adresu:

Gabrijela Skenderović,
Kneza Trpimira 1/3, 44320 Kutina
R. Hrvatska - tel: +(00) 385 (0)44 681-272

P.P. "HERBACOMMERCE" ZA DELATNOST U POLJOPRIVREDI, PROIZVODNJI,
USLUGE I TRGOVINU, EXPORT-IMPORT, d.o.o. - p.o. STARI ŽEDNIK

"POLJOAPOTEKA"

vl. Kata M. Ostrogonac
dipl. ing. zaštite bilja

Poštovani proizvođači hrane, od
1996. god. NE MORATE SVE SAMI
POVEZUJE NAS POVJERENJE!

24224 Stari Žednik
Zmaj Jovina 12

Tel: 024/ 787-288

INTERNET

www.
TippNet
.co.yu

Internet provajding

Prodaja računara

Instalacija i održavanje računarskih mreža

Pojedinačni i grupni kursevi

(Windows, Word, Excel, Internet)

(024)555-765 Braće Jugovića br. 5. Subotica
e-mail: support@tippnet.co.yu

Čitajte nas
na WEB strani
www.tippnet.co.yu/ZVONIK

NAMA JE DOVOLJNO DA ZNATE ZA NAS...

FUNERO

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

- SUBOTICA, Karadordev put 2
Telefon (danonoćno): 024 / 55-44-33
- BAJMOK, JNA 3 (u cvečari "MARIŠKA")
Telefon (danonoćno): 762-024
- PALIĆ, Jo Lajoša 18 (u cvečari "ORHIDEJA")
Telefon: 753-759
- HORGOS, Borisa Kidriča 7
Telefon (danonoćno): 792-202

SPOLNOST PRIJE BRAKA

Nažalost, opća je pojava da mnogi mladi ulaze u prebračne odnose. Po katoličkom moralu to je teški grijeh. Čula sam da ste nedavno na tu temu imali zapaženo predavanje. Molila bih Vas da, ukratko, i za čitatelje "Zvonika" o tome nešto napišete?

Mirjana V.

Rado udovoljavam Vašoj želji ali ograničenost prostora neće omogućiti da onako opširno odgovorim kako je to bilo u predavanju. Čovjek je tajna. Neistraživ je do kraja i složeno biće. Mi čvrsto ispovijedamo da je stvoren direktno od Boga i da je bogoobličan. Po biblijskom opisu on je stvoren kao jedincata osoba. I duh i materija su u njemu na čudesan način objedinjeni, no ipak su dvije stvarnosti makar je čovjek jedan. Činjenica da čovjek posjeduje više od 70 raznih nagona a nagon je snaga u čovjeku koja, kada se ispravno upotrebljava, plaća užitkom. Usprkos tomu već su odavno izdvojena dva životna nagona. Jedan je za održavanje života - jelo i piće, drugi je za davanje života - spolnost.

Prije istočnoga grijeha je sigurno da je čovjekova osoba unutar sebe živjela u savršenom skladu s Bogom, s bližnjim, sa samim sobom i sa svojom okolinom. Na temelju objave vidimo da je takozvanim istočnim grijehom nastao strahovit nered u čovjeku, u njegovu odnosu prema sebi, prema Bogu i prema svemu oko njega. Čovjek je "popucao" u sebi. Duh i tijelo su u stanovitom neskladu do te mjere da će Pavao u jednoj svojoj poslanici (Rimljanima) reći da se duh i tijelo ne mogu složiti. Dapače, da vojuju jedno protiv drugoga. No činjenica je da je grijehom ušao razdor u tijelo i da je do tada skladni život čovjekove osobe i njegove naravi do te mjere narušen da je nagon postao pohota: proždrljivost, pijanstvo, bludnost. I u opisu izгона iz raja stoji da će čovjek u znoju lica svoga zarađivati svoj kruh i da će pohotno žudjeti za svojom ženom. I prije je bio u raju gol, imao je sve nagone ali nije bio pohotan ni razuzdan. Nakon grijeha pohota je oslabila volju i razum tako da u mnogim sferama čovjek često vrlo teško gospodari svojim nagonima.

Nakon grijeha počinje povijest spasenja. Već kod saveza s Abrahamom susrećemo svojevrsno "posvećivanje" spolnosti jer je znakom Saveza postalo obrezanje. Religijski i "sakralni" pristup spolnosti je opća baština čovječanstva. Na

tom se području događa mnogo toga. Sjetimo se samo raznih religijskih obrednih inicijacija. Isus se rađa iz obitelji, ali od djevice i začet po Duhu Svetom. Tom činjenicom unosi se nova dimenzija jer je on novi Adam i glava novog čovječanstva. Otkupitelj je čovjeka i pribavlja mu milost koja mu je - kao čovjeku - potrebna da može živjeti kao novi Adam ili kao novi čovjek. Od grijeha je oslobođen Isusovim pashalnim misterijem i podignut u milosni red suživota s Bogom. Tako je po krštenju već baštiniio poziv na vječni život i sudjeluje u božanskom milosnom životu. I tijelom postaje hram Duha Svetoga kako to uči Pavao. Njegov životni hod stalno prate sakramenti - Isusovi znakovi spasenja u kojima se milosno daje ono što se znakom pokazuje. Tako je zapravo novi čovjek posvećen, pozvan na svetost i ponuđena su mu sredstva da tu svetost može postići. Osnovna ćelija ljudskoga društva - obitelj i brak - kao zajedništvo muškarca i žene Isusovom voljom je uzdignut na dostojanstvo sakramenta, dakle sredstva spasenja. Tako u kršćanskom braku znak Kristove prisutnosti za ženu biva muž a za muža žena a njihov odnos spasenjski znak što Pavao u poslanici Galaćanima uspoređuje s odnosom Krista i Crkve. Tako zapravo spolnost ulazi u sastavnicu sakramentalnoga znaka ženidbe i dobiva čak svoju "milosnu" dimenziju. Stoga je kršćanski brak, savez muža i žene, odnosno Krista i Crkve, što je i naznačeno u početku Isusovog javnog djelovanja na svadbi u Kani galilejskoj. U kršćanskom moralu spolnost dobiva jednu nevjerojatnu i divnu dimenziju da se nagon podiže u sredstvo posvećenja. S time je ne samo spolnost kao nagon, nego sjetimo se sakramentalnoga blagovanja u euharistiji, također podignuto na milosno dostojanstvo. I zato je moralna slika kršćanskog poimanja spolnosti posve nova i neusporediva s bilo kakvim tumačenjima koja susrećemo u običnom životu.

Što dakle unosi u brak mladić, što djevojka, a što postaje sastavnica i stvarna novina dimenzije njihovog sakramentalnoga života? Svoju spolnost. Sad nam je jasno - ako ta spolnost nije čuvana da postane darom voljenoj osobi, dapače znakom, koji je blizak sakramentalnom znaku, onda su prebračni spolni odnosi moralni nered, odnosno, kako kažete, teški grijeh. Stoga je po objavljenom i vjerom prosvijetljenom putu posve jasno da se spolnost živi zakonito u punini samo u sakramentalnom braku. Pogledajmo

oko sebe. Na žalost, svaki dan se susrećemo s razuzdanošću mladih na području spolnosti. Zamislimo sada kakav brak mogu sklopiti mladić ili djevojka koji su započeli intenzivni spolni život u svojoj 15-16. godini. Što oni mogu unijeti kao vrijednost u brak? U godinama sklapanja braka na području spolnosti oni su mladi starci. Netko je rekao - tko na tom području nije zaveo sposobnost gospodarenja nad sobom, nije sposoban ni sklopiti stabilan brak, jer tko nije gospodar sebe prije braka, teško da je sposoban za vjernost u braku. Stoga, bez pretjerivanja, moramo jako glasno reći da su jedino suzdržljivost i sposobnost gospodarenja na tom području garancija valjanoga shvaćanja tjelesne ljubavi i prihvaćanja onoga što kršćanski moral o njoj naučava. Očito je kuda vodi postojeća razuzdanost na tom području i samo onaj tko pred tom činjenicom zatvara oči ne vidi posljedice rapidnog izumiranja, totalne destabilizacije braka i obitelji i bezbroj nesretne djece. Složit ćete se sa mnom da Bog čovjeka nije zamislio kao egocentrično biće koje sebi živi, nego kao altruističko biće koje se zrelo i savršeno daruje i predaje drugome. Stoga je potrebno odgajati mlade prema idealu da su svako svladavanje i žrtva vrijedni kamen temeljac buduće zajednice i fantastično sredstvo dokaza ljubavi jer je ljubav vrednota koja se najviše dokazuje i najviše daruje u slatkoj žrtvi za voljenu osobu. Ljubav nikada nije posjedovanje i nikada nije traženje vlastitoga nego našašće sreće u drugome i usrećivanje drugoga. Dok ovako naučavamo, mi smo svjesni ogromnog mnoštva koje tako ne misli i tako ne čini, ali ne možemo ne biti učitelji Isusove nauke i nježna majka Crkva koja svojoj djeci želi dobro kad ih poziva na zrijenje i sretniju budućnost. Jasno da je jedno od najboljih sredstava, i unatoč ožiljaka pa i padova koji se kod mladih događa na tom području, duhovno vodstvo i sveta ispovijed. Crkva niti želi, niti može, niti se hoće odreći razumijevanja mladih i ljubavi prema mladima. Ona, međutim, naučava da su prebračni odnosi grijeh i štetni i stoga poziva na čistoću do braka jer to je za njihovo dobro i njihovu ljepšu budućnost - kako bi svoj brak živjeli neizmjereno sretno u punini ljubavi i kako bi im spolnost cijeloga života bila sakramentalni znak ljubavi i izvor istinskog užitka. U braku oni to zaslužuju i Bog blagoslivlja njihovu ljubav koja uključuje i tjelesnu dimenziju jer oni su jedno drugom obećali ljubav i vjernost do groba i spremni su u svom svakodnevnom životu dati život jedno za drugo.

Mr. Andrija Kopilović

HUMANITARNI KONCERT u "Népköru" nedjelja, 24. 11. 2002. u 18 sati

Nastupaju: Katedralni zbor "Albe Vidaković", KUD "Bunjevka, grupa "Narcis", Hrvatski kulturni centar "Bunjevačko kolo", "Népkör" i drugi.

Cijena ulaznice: 120 dinara
Prihod od ulaznica ide u humanitarne svrhe

CD I KASETA

II. festivala bunjevački pisama u prodaji!

CD - 400 dinara
kasete - 180 dinara

CD i kasete se mogu kupiti u HKC "Bunjevačko kolo", u Subotičkom tamburaškom orkestru, uredništvu "Zvonika" i u svim muzičkim prodavaonicama.

Narudžbe i na
mobtel: 063 / 80 87 836

**PRIMAMO NA STRUČNU NJEGU
I ČUVANJE - PRIVREMENO I TRAJNO,
STARE, OBOLJELE I NEMOĆNE OSOBE.**

Tel: 024 / 753-374
ili 064 / 122 87 55

ETNOGRAFSKI ODJEL
KATOLIČKOG INSTITUTA ZA KULTURU, POVIJEST I DUHOVNOST
"IVAN ANTUNOVIĆ" SUBOTICA

ŠESTA IZLOŽBA BOŽIČNJAKA u GRADSKOJ KUĆI u Subotici

Reduše! Već se sada možete prijaviti za sudjelovanje na izložbi božićnjaka svojim kolačima.

Otvorenje izložbe bit će 14. XII. u 16 sati,
a zatvaranje 21. XII. popodne.

Poslije ove održat će se izložba u HKUD-u "Vladimir Nazor" u Somboru.

Ove su izložbe stekle veliku popularnost i kod ljubitelja naše narodne baštine, ali i u medijima. Dobrodošle su i one reduše koje još nisu izlagale svoje božićnjake.

Javite se na tel:

024/754-650 (obitelj Kujundžić)
024/34-589 (obitelj Piuković)

TAMBURAŠI U CRKVI SV. ROKA U SUBOTICI

Župnik i župljani župe sv. Roka u Subotici
srdačno pozivaju na obilježavanje

106. obljetnice svoje crkve i proslavu svetkovine Krista Kralja.

I ove godine na misi i poslije mise nastupit će
Subotički tamburaški orkestar.

Bit će to ujedno zahvala
za završetak radova na dijelu crkvenog krova.

U PRODAJI

ZIDNI KALENDARI za 2003. godinu
po cijeni od 20 dinara

DŽEPNI KALENDARI za 2003. godinu
po cijeni od 40 dinara

BOŽIĆNE ČESTITKE (više vrsta)
po cijeni od 7 dinara

ZA TREĆU NEDJELJU DOŠAŠĆA (MATERICE) IZLAZI
SUBOTIČKA DANICA za 2003. godinu.
Cijena nove Danice bit će 180 dinara
(pripremite novac!)

POZOR!

UPOZNAJMO BIBLIJU

predavač je najbolji poznavalac Biblije u nas

dr. Tadej Vojnović iz Novog Sada

- ZA SREDNJOŠKOLCE,
- STUDENTE,
- MLADE RADNIKE, i
- ZA OBITELJI

u vjeronaučnoj dvorani župe sv. Roka
u Subotici

četiri predavanja po dva sata

**prvo predavanje je
u petak, 15. XI. u 19,30 sati**

ZVONIK, Katolički list (mjesečnik). Izdaje: Rimokatolički župni ured sv. Roka, 24000 SUBOTICA, Ivana Milutinovića 52. Telefon: 024/554-896; E-mail: zvonik@tippnet.co.yu. Uredničko vijeće: Andrija Anišić - glavni i odgovorni urednik; Franjo Ivanković - zamjenik glavnog i odgovornog urednika; mr. Ervin Čeliković - tehnički urednik; Katarina Čeliković - lektor i korektor; Josip Anišić, Željko Augustinov, Stjepan Beretić, Marko Forgić, Ladislav Huska, Vesna Huska, Josip Ivanković, Elizabeta Kesler, mr. Andrija Kopilović, Grgo Kujundžić, o. Mato Miloš, Lazar Novaković, Ivan Piuković, Blaženka Piuković, s. Blaženka Rudić, Alojzije Stantić, Branko Vaci; Uredništvo stranica mladih: Ljubica Crnković, Igor Čeliković, Biserka Jaramazović, Marina Kujundžić, Ivana Lazić, Dijana Šarčević, Željka Zelić. List je registriran u Ministarstvu za informacije Republike Srbije, broj: 632-1093/94-03, 20.10. 1994. Tisak: Štamparija "PRINTEX", Stipe Grgića 58, Subotica, Tel.: 024/554-435. List je oslobođen poreza na promet rješenjem Pokrajinskog sekretarijata za obrazovanje i kulturu br. 106-413-00370-2002. ISSN 1451-2149.

Od Zvonika do Zvonika u boji

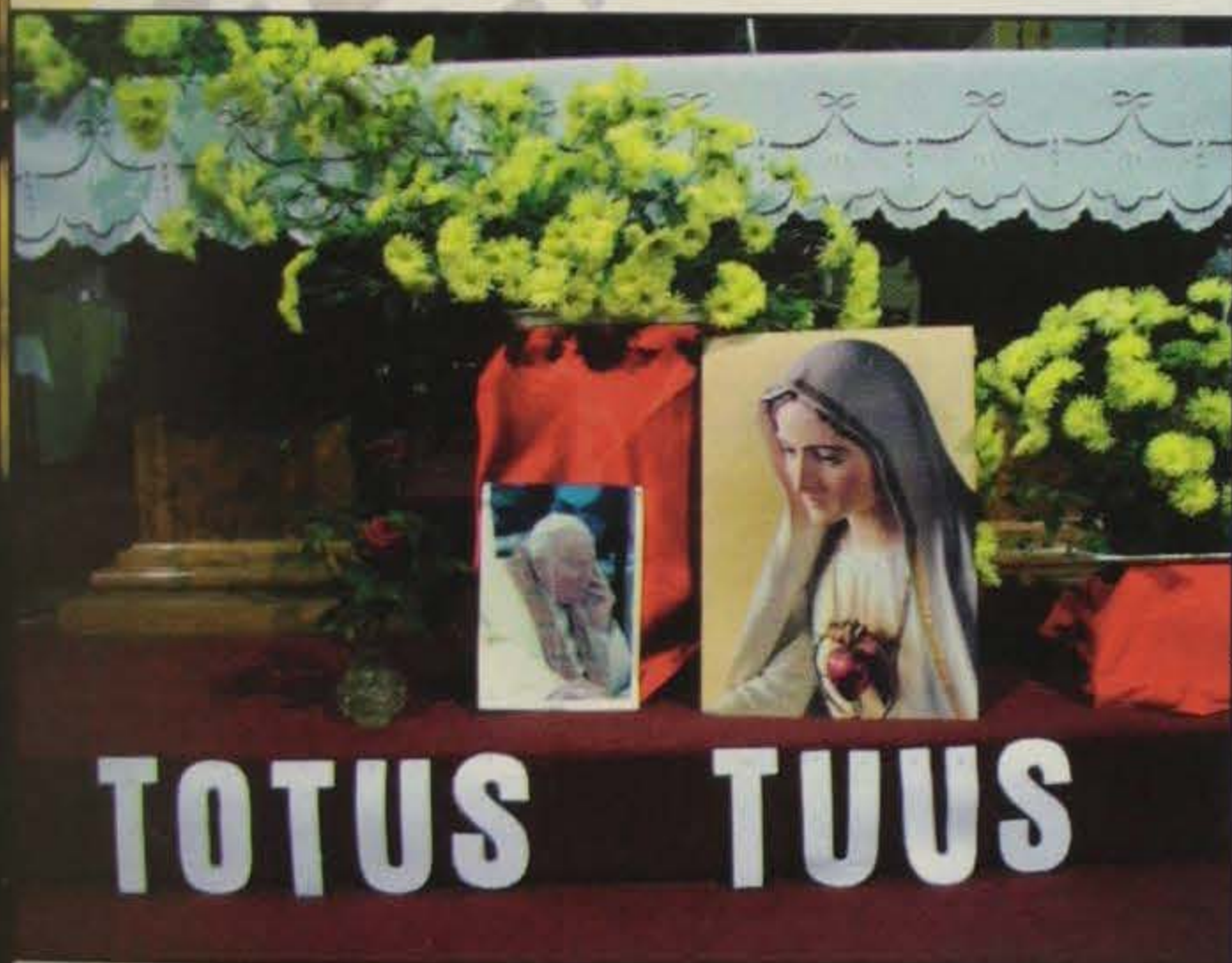

Hrvatska matica
iseljenika iz Zagreba
dodijelila je priznanje
"NAJSELO"
Tavankutu

Na slikama su prikazani
neki momenti
ovog velikog
i značajnog
događaja za
Tavankučane

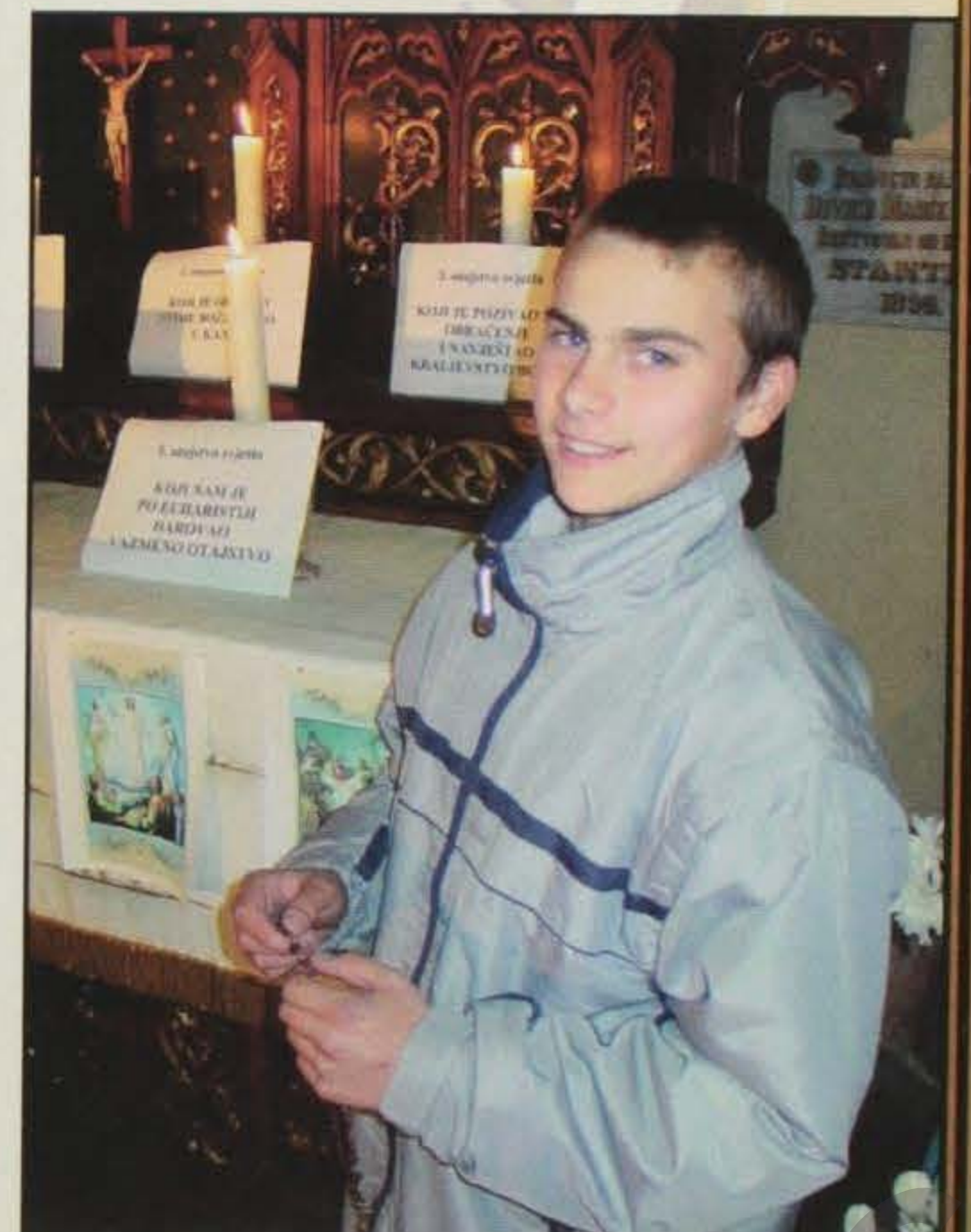
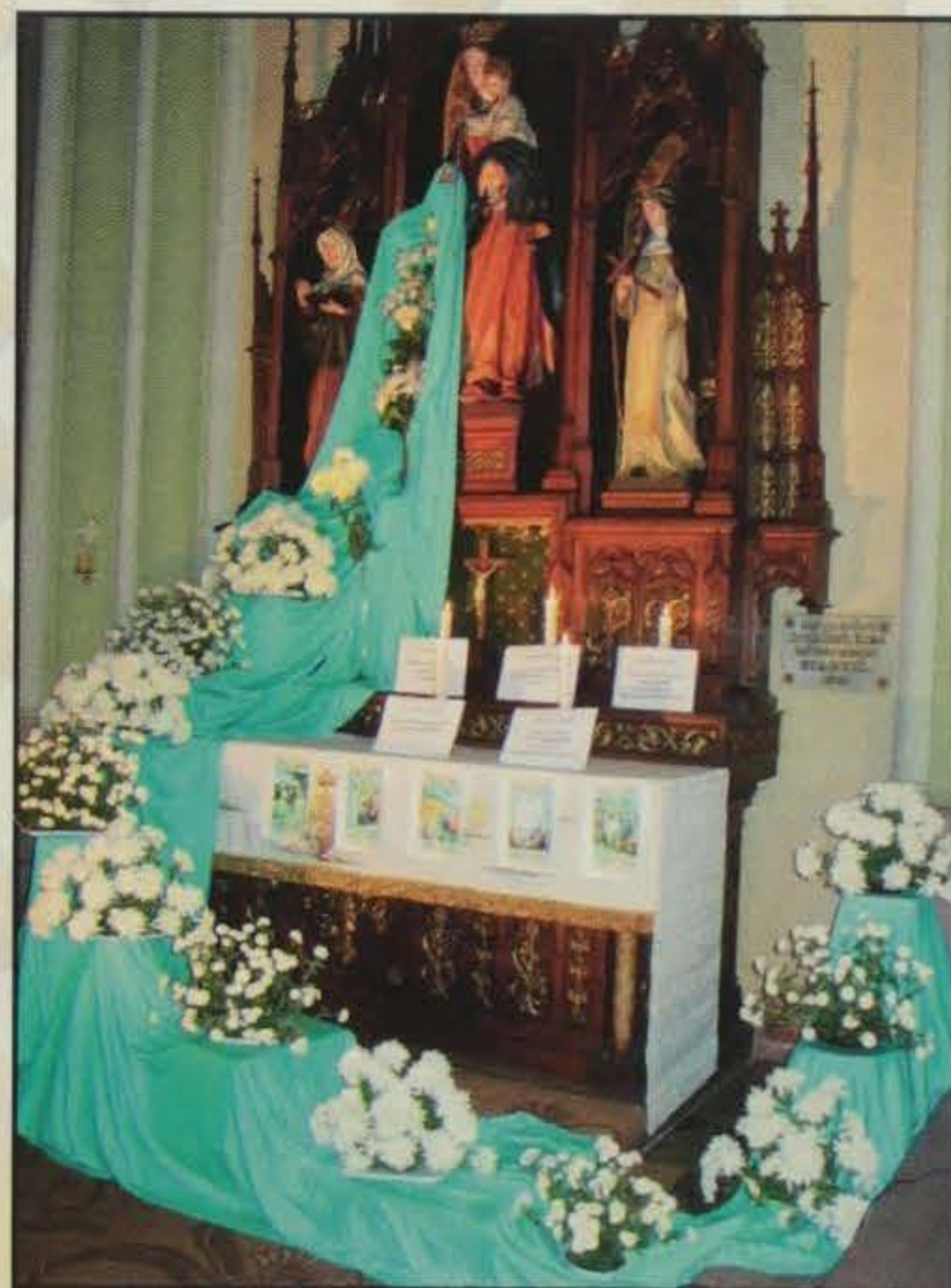
Još jedan značajan događaj za Tavankut: na danu posvete crkve - gosti iz Aljmaša

TOTUS TUUS

Listopad u župi sv. Roka u Subotici

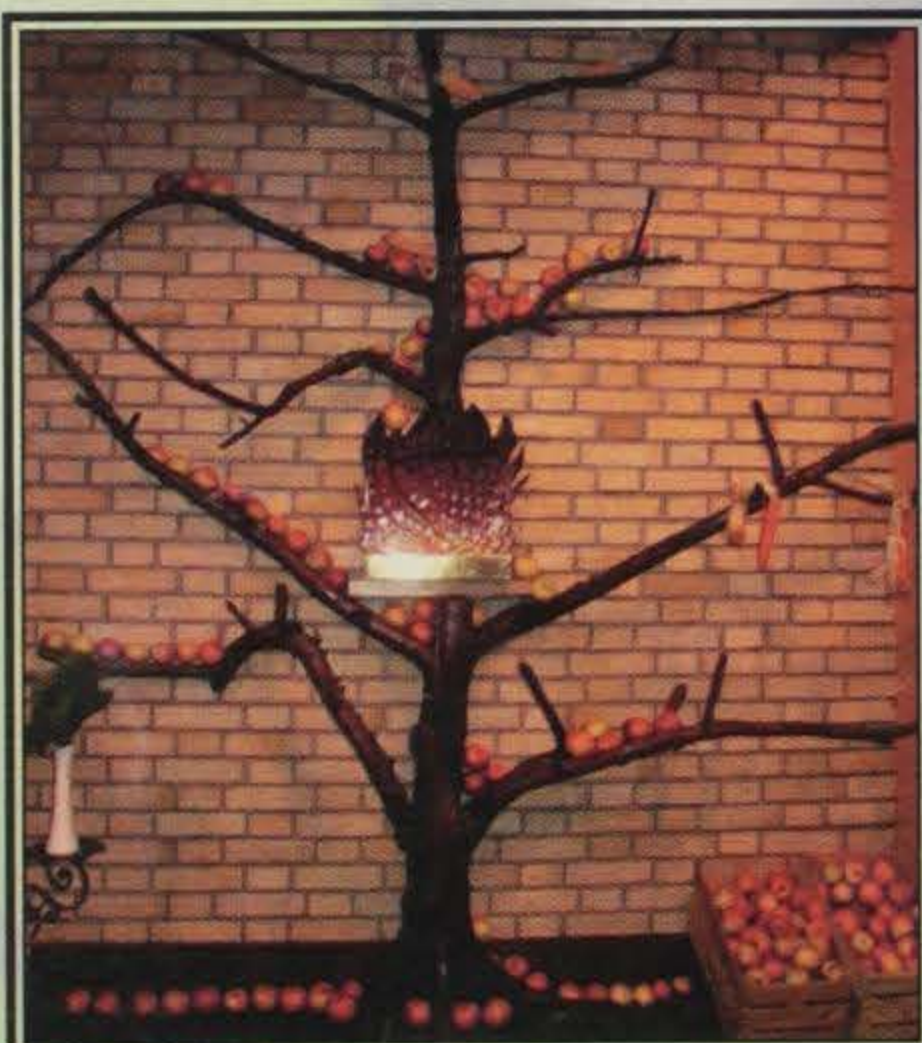
u znaku Pape, krunice - otajstava svjetla i Novice koji je svaki dan bio na krunici i na misi

Radnici PP "FUNERO" na proslavi Dušnog dana
u crkvi sv. Roka u Subotici

Uređeni grobovi i groblja - izraz vjere i nade u vječni život
dragih nam pokojnika

**DAN ZAHVALNOSTI
ZA PLODOVE ZEMLJE
SVEČANO JE
PROSLAVLJEN
U SONTI
I
NA PALIĆU**

